

НАМ – 139 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

* * *

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 566

***ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-КВІТЕНЬ 2019 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 1-31 ТРАВНЯ 2019 РОКУ***

Київ-2019

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-квітень 2019 року

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-квітень 2019 року, за фактичними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 56051,7 млн кВтг, що на 482,4 млн кВтг, або на 0,9% менше, ніж за 4 місяці 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями генеруючих компаній вироблено 15648,8 млн кВтг, що на 1187,8 млн кВтг, або на 7,1% менше, ніж за 4 місяці 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 5291,3 млн кВтг, що на 87,0 млн кВтг, або на 1,7% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 30284,9 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 2742,3 млн кВтг, або на 10,0%. Гідроелектростанціями та гідроакumuлюючими електростанціями за 4 місяці 2019 року вироблено 2989,2 млн кВтг, що на 2704,4 млн кВтг, або на 47,5% менше, ніж за 4 місяці 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 4 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 37,4%, виробіток електроенергії АЕС склав 54,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,3%. За 4 місяці 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 39,0%, 48,7% і 10,1%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 4 місяці 2019 року склало 525,4 млн кВтг, що на 50,1 млн кВтг, або на 10,5% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 4 місяці 2019 року склало 1312,1 млн кВтг, що на 530,4 млн кВтг, або на 67,9% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 4 місяці 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Мінергерговугілля відпущено 12024,9 тис. Гкал, що на 998,2 тис. Гкал або на 7,7% менше минулорічного показника.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	4 місяці 2018 року		4 місяці 2019 року		+/- до 2018 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виробіток електроенергії – всього	56534,1	100,0	56051,7	100,0	-482,4	-0,9
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	22040,9	39,0	20940,1	37,4	-1100,8	-5,0
ТЕС ГК - всього	16836,6	29,8	15648,8	27,9	-1187,8	-7,1
ТЕЦ та когенераційні установки	5204,3	9,2	5291,3	9,4	87,0	1,7
ГЕС та ГАЕС, з них:	5693,6	10,1	2989,2	5,3	-2704,4	-47,5
ГЕС	5188,5	9,2	2495,3	4,5	-2693,2	-51,9
ГАЕС	505,1	0,9	493,9	0,9	-11,2	-2,2
АЕС	27542,6	48,7	30284,9	54,0	2742,3	10,0
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	781,7	1,4	1312,1	2,3	530,4	67,9
Блок-станціями та інш. джерелами	475,3	0,8	525,4	0,9	50,1	10,5

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-квітня 2019 року склав **9219,8 тис. тонн**, що на 140,0 тис. тонн більше, ніж за 4 місяці 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – **7351,3 тис. тонн**, що на 670,4 тис. тонн більше, ніж за 4 місяці минулого року. Витрати вугілля склали **8856,5 тис. тонн**. Запас вугілля станом на 01.05.2019 р. – **1838,0 тис. тонн**.

Запаси вугілля на **01.05.2019 р.** на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили **1838,0 тис.тонн**, що на 85,1 тис.тонн більше, ніж у минулому році (11752,9 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів **5080 тис.тонн**.

Топкового мазуту за 4 місяці 2019 року спожито **15,8 тис. тонн**, що на 74,7 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 року. Запас мазуту на 01.05.2019 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав **35,4 тис. тонн**.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 4 місяці 2019 р. становило **2097,8 млн куб.м**, що на 57,6 млн куб. м менше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили **49,6 млн куб.м**, що на 19,8млн куб. м менше, ніж за 4 місяці 2018 р.

Станом на 01.05.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось **9,4 млрд куб. м** природного газу, що на 1,4 млрд куб. м або на 19,0% більше запасу газу порівняно з 01.05.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав **5,18 млрд куб. м**.

За 4 місяці 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брутто), яке склало **53931,6 млн кВтг**, що на 424,5 млн кВтг, або на 0,8% менше, ніж за 4 місяці 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало **42931,6 млн кВтг**, що на 244,5 млн кВтг, або на 0,6% більше аналогічного показника 2018 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 4 місяці 2019 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВтг	+ / - до 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	53931,6	-424,5	-0,8		
Споживання ел.ен. (нетто)	42931,6	-244,5	-0,6	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	17443,3	-216,6	-1,2	40,9	40,6
у тому числі:					
Паливна	1185,3	-52,4	-4,2	2,9	2,8
Металургійна	9898,3	-77,2	-0,8	23,1	23,1
Хімічна та нафтохімічна	1116,0	5,1	0,5	2,6	2,6
Машинобудівна	1424,5	-108,8	-7,1	3,6	3,3
Будів.матеріалів	684,9	26,7	4,0	1,5	1,6
Харчова та переробна	1459,4	22,3	1,6	3,3	3,4
Інша	1674,9	-32,4	-1,9	4,0	3,9
2.Сільгоспспоживачі	1149,6	3,5	0,3	2,7	2,7
3.Транспорт	2377,7	-123,6	-4,9	5,8	5,5
4.Будівництво	387,9	5,1	1,3	0,9	0,9
5.Ком.-побутові споживачі	5591,7	-44,7	-0,8	13,1	13,0
6.Інші непромисл. споживачі	2760,0	221,2	8,7	5,9	6,4
7.Населення	13221,5	-89,3	-0,7	30,8	30,8

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії паливною промисловістю (на 4,2%), машинобудівною промисловістю (на 7,1%), транспортом (на 4,9%) та населення (на 0,7%).

Видобуток вугілля. За 4 місяці 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **10,2 млн тонн** вугілля, що на 1032,0 тис. тонн (або на 9,2%) менше порівняно із січнем-квітнем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **8,59 млн тонн**, він зменшився на 482,9 тис. тонн (або на 5,3%), коксівного – склав **1,62млн тонн**, що менше на 549,1 тис. тонн (або на 25,3%).

Упродовж січня-квітня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **1,26 млн тис. тонн**, що на 287,6 тис. тонн (або на 18,6%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 330,2 тис. тонн (або на 24,2%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 42,6 тис. тонн (або на 23,1%), а видобуток відповідно склав **1,04 та 0,23 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **0,704 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **7,00млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 0,668 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 6,8 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-квітень 2019 року **0,656 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 р. – 0,623 млн тонн) і **5,5 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 5,3 млрд куб. м).

Інші підприємства за 4 місяці 2019 року видобули **0,014 тис.т** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,015 тис. т) і **1,5 млрд куб.м** газу (у 2018 році – 1,5млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-квітні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробні заводи (НПЗ) та на Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **294,4 тис. тонн** нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-квітні 2019 р. склав **163,8 тис. тонн**, що на 3,5% більше обсягу переробки за 4 місяці 2018 р.

У січні-квітні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-квітні 2019 р. було завантажено на 46,9% (у 2018 році на 48,2%).

Транспортування нафти. У січні-квітні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів збільшився порівняно з 2018 р. на 226,8 тис. тонн (або на 4,8%) і склав **4922,3 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) про-транспортовано **4251,6 тис. тонн**, що на 5,7% (або на 228,6 тис. т) більше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **670,7 тис. тонн**, що на 0,3% (або на 1,8 тис. т) менше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-квітень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **86,4%**, а на нафтопереробні підприємства України – **13,6%**.

АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ ЗА СІЧЕНЬ-КВІТЕНЬ 2019 РОКУ

**Скорочена довідка про надходження коштів від енергопостачальних компаній
за відпущену ОРЕ електричну енергію за 4 місяці 2019 року**

Найменування дебіторів	Товарний відпуск ел.енергії в ринок		Загальна оплата за розрахунковий період	
		з урахуванням ПДВ		
	тис. кВт.г	грн	грн	%
1	2	3	4	5
Учасники Енергоринку:				
Вінницяобленерго	184 765	355 546 208	450 948 615	126,8%
Тернопільобленерго	98 653	203 003 308	249 528 570	122,9%
Хмельницькобленерго	146 775	290 024 939	270 435 830	93,2%
Чернівціобленерго	103 067	192 530 488	250 182 635	129,9%
Дніпровські електромережі	415 214	752 790 743	1 160 761 255	154,2%
Запоріжжяобленерго	319 344	616 231 421	828 705 509	134,5%
Кіровоградобленерго	113 042	233 054 237	314 792 083	135,1%
Донецькі електромережі	238 181	468 989 825	795 412 132	169,6%
Луганське енергетичне об'єднання	107 514	211 664 194	233 303 232	110,2%
ВИСОКОВОЛЬТНІ МЕРЕЖІ ДТЕК ТОВ	20 348	34 802 771	226 639 305	651,2%
Київські електромережі	174 177	287 484 308	746 983 273	259,8%
Київобленерго	433 639	797 963 582	1 140 823 371	143,0%
Чернігівобленерго	85 475	171 896 685	211 936 916	123,3%
Черкасиобленерго	181 358	358 064 063	591 711 058	165,3%
Житомиробленерго	129 621	265 970 121	273 510 478	102,8%
Волиньобленерго	73 031	141 359 915	213 264 862	150,9%
Закарпаттяобленерго	99 176	179 977 250	283 991 389	157,8%
Прикарпаттяобленерго	107 690	203 012 570	204 553 379	100,8%
Львівобленерго	221 579	390 830 473	517 635 462	132,4%
Рівнеобленерго	119 343	221 888 433	303 885 467	137,0%
Миколаївобленерго	137 717	282 604 500	408 147 612	144,4%
Одесаобленерго	317 322	622 647 719	899 012 151	144,4%
Херсонобленерго	109 870	225 352 336	324 021 175	143,8%
Полтаваобленерго	169 127	328 968 909	339 740 822	103,3%
Сумиобленерго	78 021	155 289 504	181 471 017	116,9%
Харківобленерго	335 829	662 099 178	1 057 454 596	159,7%
Атомсервіс	2 908	4 078 102	7 898 416	193,7%
Регіональні електричні мережі	55 494	104 278 171	12 393 280	11,9%
Укрзалізниця	148 967	280 893 272	299 638 162	106,7%
ПЭС-Енергоуголь	31 586	69 068 937	14 000 746	20,3%
Центральна Енергетична компанія	26 710	52 156 246	52 362 100	100,4%
МЕМ КП	524	1 059 225	679 737	64,2%
Гарант Енерго М (Енергія Новий розділ)	10 757	20 878 877	291 316	1,4%
Гарант Енерго М (Енергія Новояворівськ)	9 781	19 548 295	946 776	4,8%
Всього по ОРС (Оператори системи розподілу)	4 806 601	9 206 008 806	12 867 062 726	139,8%
Енера Вінниця	621 673	387 120 468	328 557 534	84,9%
Тернопільелектропостач	346 194	223 994 193	196 034 472	87,5%
Хмельницькенергозбут	502 368	355 633 375	328 240 889	92,3%
Чернівецька обл. енергопос-на. ком-ія	379 841	308 387 446	267 349 697	86,7%
Дніпровські енергетичні послуги	1 839 593	1 799 287 746	1 644 920 701	91,4%
Запоріжжяелектропостачання	866 622	761 059 824	664 696 945	87,3%
Кіровоградська обл. енергопос-на. ком-ія	448 400	222 426 374	198 979 155	89,5%
Донецькі енергетичні послуги	735 178	488 906 380	410 835 058	84,0%
Енера Схід	240 236	75 609 955	62 757 845	83,0%
Київські енергетичні послуги	1 699 393	2 125 126 559	1 771 751 978	83,4%
Київська обл. енергопос-на. ком-ія	1 398 098	1 302 720 100	1 134 186 095	87,1%
Енера Чернігів	382 487	252 714 044	250 890 303	99,3%

Черкасиенергозбут	503 717	366 475 572	307 287 846	83,8%
Житомирська обл. енергопос-на. ком-ія	479 930	288 375 409	265 809 528	92,2%
Волиньелектрозбут	399 274	305 946 696	268 746 521	87,8%
Закарпаттяенергозбут	578 394	346 571 544	346 671 847	100,0%
Прикарпатенерготрейд	496 939	305 620 057	265 620 505	86,9%
Львівенергозбут	990 632	905 604 660	844 846 602	93,3%
Рівненська обл. енергопос-на. ком-ія	461 170	349 386 035	296 375 758	84,8%
Миколаївська електропостачальна к-ія	548 170	374 363 122	336 750 926	90,0%
Одеська обласна енергопостач к-ія	1 499 060	1 208 351 976	1 053 736 513	87,2%
Херсонська обл. енергопос-на. ком-ія	535 308	423 003 569	370 019 199	87,5%
Полтаваенергозбут	563 642	488 722 754	461 538 485	94,4%
Енера Суми	392 569	245 197 202	239 465 244	97,7%
Харківенергозбут	1 179 825	1 101 619 119	946 820 918	85,9%
Всього по ПУП (постачальники універсальної послуги)	18 088 713	15 012 224 177	13 262 890 566	88,3%
Укрінтеренерго ПОН (постачальник «останньої надії»)	819 279	1 592 829 996	1 045 058 431	65,6%
Всього ОСР, ПУП, ПОН	23 714 592	25 811 062 980	27 175 011 723	105,3%
Укрінтеренерго (транзит Буршт)	9 387	18 231 037	19 766 875	108,4%
Павлоградвугілля	1 739 886	3 306 321 733	3 118 245 674	94,3%
Донбасенерго	8 535	11 170 543	14 845 806	132,9%
Укрінтеренерго (експорт)	11 455	20 159 327	13 659 191	67,8%
ДТЕК Трейдінг	327 461	627 102 670	683 819 300	109,0%
Некст Ойл Трейд ПП	0	0	1 465 641	-
ЕРУ ТРЕЙДІНГ ТОВ	28 954	38 121 145	26 630 000	69,9%
Електротрейдінг груп (ЕТГ ТОВ)	7 795	15 876 457	17 398 499	109,6%
Фортекс Енерджи	5 011	8 755 322	4 828 388	55,1%
Всього по експорту	2 138 485	4 045 738 235	3 900 659 374	96,4%
Електропостачальні компанії	23 536 122	45 219 989 119	46 484 637 517	102,8%
Енергоатом (закачка)	92 884	93 350 493	77 310 824	82,8%
Укргідроенерго (закачка)	586 872	591 241 713	571 556 036	96,7%
Молдова	0	0	0	-
Розділтеплокомуненерго	0	0	0	-
Луганськобленерго	0	0	0	-
Енергія-Новий Розділ	0	0	516 357	-
Енергія Новояворівськ	0	0	3 166 086	-
Крименерго	0	0	0	-
Східно-Кримська енергетична компанія	0	0	0	-
Інші	679 756	684 592 206	652 549 303	95,3%
Товарна продукція на НКТ	0	0	139 182	-
Луганське енергетичне об'єднання (НКТ)	0	0	0	-
Донецькі електромережі (НКТ)	0	0	139 182	-
Вс. по УКРАЇНІ (Дебіторах)	50 068 956	75 761 382 540	78 212 997 099	103,2%

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-квітень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала **56,97** млрд грн при товарній продукції **56,91** млрд грн, або **100,1%**.

За 4 місяці 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК “Енергоатом” – 108,5% (21447,7 млн грн), “Центренерго” – 93,4% (5724,7млн грн), “Дніпроенерго” – 101,3% (6537,0 млн грн), “Донбасенерго” – 93,1% (2254,5 млн грн), “Західенерго” – 96,8% (10094,8 млн грн), “Східенерго” – 99,1% (5899,9 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 113,6% (1144,1 млн грн), Київтеплоенерго КП – 101,9% (2661,8 млн грн), ПрАТ “Укргідроенерго” – 110,0% (2607,8 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 901,5 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 35,3 тис. грн, **інші електростанції** – 89,8% (12208,6

млн грн), у тому числі: **теплоелектроцентралі** – 104,3% (6292,2 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 78,0% (5846,8 млн грн), Укргазвидобування – 103,8% (37742,4 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 102,7% (2348,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 72,93 млрд грн при товарній продукції 73,03 млрд грн або 99,9%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за **січень-квітень 2019 року** склали **53,1 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 41,6 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **2,4 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 2,2 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **13,9 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 15,8 млрд куб.м).

Запаси газу в ПСГ на 01.05.2019 становлять **9,44 млрд куб. м**, що на 1,5 млрд куб. м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,18 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,26 млрд куб.м).

За січень-квітень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **29,260 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 27,705 млрд куб.м).

Імпорт газу за січень-квітень 2019 року склав **2400,0 млн куб. м**.

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **3849,3 млн грн** капітальних вкладень за січень-квітень 2019 року, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 25,6% менше. В енергетиці освоєно **3829,2 млн грн** капітальних вкладень.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-березень 2019 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – **817,7 млн грн**.

У вугільній галузі освоєно **20,1 млн грн** капітальних вкладень, що на 113,6 % більше порівняно з аналогічним показником 2018 року.

З Державного бюджету на січень-квітень 2019 р. передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних підприємств» у сумі **111,8 млн грн**. Фактично з початку року, підприємствами, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації спрямовано **39,8 млн грн**.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за квітень та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У квітні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **6738,9 млн кВтг**, що на 1157,7 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у квітні

2019 р. становив **67,5%**, що на 11,7% більше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-квітні 2019р. становила 54,0%. До Енергоринку за 4 місяці 2019 р. відпущено 30285,3 млн кВтг електроенергії, що на 2742,7 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У квітні 2019 року відбулось 2 порушення у роботі АЕС (на РАЕС № 2). З початку 2019 року зафіксовано 5 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3,2 (2), на ЗАЕС-6,3). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У квітні 2019 р. постачань свіжого ядерного палива та вивезень відпрацьованого ядерного палива не відбувалося. З початку 2019 року відбулась 1 поставка свіжого ядерного палива від компанії «Вестінгауз», вивезень відпрацьованого ядерного палива не відбувалося.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;
- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 06.05.2019 виконано:

- 4 планово-попереджувальних ремонти – два середні на ЗАЕС №3, 6 і два капітальні ремонти на РАЕС №1 і РАЕС № 2;
- 3 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (2) та ЗАЕС №3.

Станом на 06.05.2019 виконуються:

- 2 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.2018 до 06.08.2019) і ЗАЕС №4 (з 07.03.2019 до 14.06.2019);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС № 2 (з 13.03.2019 до 18.08.2019), ЮУАЕС №2 (з 19.03.19 до 03.07.19)

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС становить 56,67 коп. за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 12.12.2018 р. № 1904.

Товарна продукція. У квітні 2019 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4410,11 млн грн, що на 965,23 млн грн більше, ніж у квітні минулого року.

З початку 2019 року оплата з Енергоринку за відпущену ДП «НАЕК «Енергоатом» електроенергію становила **21447,71 млн грн**, що на 3715,52 млн грн більше ніж за 4 місяці 2019 року.

Відсоток оплати у квітні 2019р. становив 106,60%, у квітні 2018р. – 109,87%. Заборгованості із заробітної плати станом на 06.05.19 у компанії відсутня.

**Підприємства атомно-промислового комплексу,
які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»**

ДП «СхідГЗК». У квітні 2019 р. вироблено **72,9 тонн уранового оксидного концентрату на суму 154,2 млн грн.** У порівнянні з відповідним періодом 2018 р. продукції вироблено на 5,9 т більше. З початку 2019 року вироблено 323,5 тонн УОК на суму 863,2 млн грн, що на 138,2 тонн менше порівняно з показниками 2018 року.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.05.19 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». У квітні та з початку 2019 р. ДП «Смоли» не вироблялась основна продукція (іонообмінні смоли) у зв'язку з незапланованою зупинкою АТ «ДніпроАзот» - постачальника основної сировини (хлору та азотоводневої суміші) для виробництва іонообмінних смол.

У ДП «Смоли» станом на 06.05.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становить 2025,9 тис. гривень.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 03.12.2018 № 611 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2019 році та в осінньо-зимовий період 2019/2020 року» передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 57 (14060 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 39 (9744 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 9 (2161 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 9 (2155 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях виконати всіма видами ремонти 9 (1670 МВт) енергоблоків, 14 (2497 т/год) парових котлів та 8 (376,8 МВт) турбоагрегатів.

У теплових мережах виконати капітальний ремонт 7,52 км трубопроводів.

На гідроелектростанціях виконати капітальний ремонт і реконструкцію 29 (1254,88 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 21.05.2019 відповідно до затвердженого графіку:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтовано 15 (3517 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом – 13 (3032 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом – 1 (185 МВт) енергоблок;
- капітальним ремонтом – 1 (300 МВт) енергоблок;

У ремонті перебувають 11 (2642 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 5 (1057 МВт) енергоблоків;
- в середньому ремонті – 2 (625 МВт) енергоблока;
- в капітальному ремонті – 4 (960 МВт) енергоблока.

З них в технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2019 енергоблок ст. № 1 Трипільської ТЕС та в технічному переоснащенні (середній ремонт) в термін по 30.09.2019 енергоблок ст. № 1 Криворізької ТЕС.

На теплових електроцентралях відремонтовано 1 (50 МВт) турбоагрегат.

В ремонті перебуває 2 (360 МВт) енергоблока, 7 (1890 т/год) парових котлів та 5 (260 МВт) турбоагрегатів.

На гідроелектростанціях виконано реконструкцію та капітальний ремонт 7 (320,6 МВт) гідроагрегатів.

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за два місяці 2019 року порівняно з аналогічним періодом минулого року **збільшився на 2,4%** та складає **39,4%**. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 250 МВт – 65,5 % (у 2018 році – 55,5 %). По блокам потужністю 150 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 51,1 % (у 2018 році – 50,7 %), по блокам потужністю 200 МВт – 43,1 % (у минулому році – 40,6 %), по блокам потужністю 100 МВт – 42,8 % (у минулому році – 32,8 %), по блокам потужністю 300 МВт – 24,0 % (у минулому році – 22,9 %).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ТОВ “ДТЕК Східенерго” на 5,5 %, по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 5,4 %. А зменшився по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 0,9 %, ПАТ “Центренерго” на 1,3 %, по ПАТ “Донбасенерго” на 17,0 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяці 2019 року складають **401,7 г/кВтг**, що на **2,2 г/кВтг** більше ніж за відповідний період 2018 року (403,2 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяці 2019 р. **373,4 г/кВтг**, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **6,8 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

На січень-березень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить (01.03.2019):

- електроенергетика – 13317 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 29,8%*);
- атомно-промисловий комплекс – 26675 грн (*більше на 51,1%*);
- нафтогазовий комплекс – 10049 грн (*більше на 28,4% до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 10896 грн (*більше на 14,0% для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.05.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати за січень-квітень становила **163,3 млн грн** і зменшилась з початком року на **7,8 млн грн (або на 4,6%)**, у тому числі:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 13480,6 тис. грн, або на 51,7%;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 2708,9 тис. грн, або на 95,8%;
- вугільна галузь – збільшилась на 2760,0 тис. грн, або на 2,0%;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась 220,0 тис. грн, або на 6,6%.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За 4 місяці 2019 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг становили **6,0 млрд кВтг** або **6,7 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2018 р. відбулося їх зменшення на **0,2 млрд кВтг** або на 5,5 в.п. (6,2 млрд кВтг або 12,2 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за січень-квітень 2019 року склала **6,9 млрд кВтг** або **7,7%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на **0,3 млрд кВтг** у порівнянні з минулим роком (7,2 млрд кВтг або 14,7% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат електроенергії за чотири місяці 2019 року по Міненерговугілля склала **-0,9 млрд кВтг** або **-0,1 %** від загального відпуску електроенергії в мережу (**-0,9 млрд кВтг** або **-1,8 %** у минулому році).

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за січень-квітень 2019 р. заощаджено **56,2 млн кВтг** електроенергії (**55,1 млн кВтг** за відповідний період 2018 р.).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 4 місяці 2019 року експорт електроенергії становить **2129,5 млн кВтг**, що на 59,3 млн кВтг, або на 2,7% менше ніж за 4 місяці 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 268,4 млн кВтг, в країни Східної Європи – 1861,1 млн кВтг, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВтг.

За січень-квітень 2019 р. територією України протранспортовано (транзитом) **21,0 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2018 р. – 20,0 млрд куб. м).

Станом на 01.05.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **9440,4 млн куб. м** природного газу, що на 1506,8 млн куб. м або на 19,0% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-квітня 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **4922,3 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. збільшився на 226,8 тис. т (або на 4,8 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **4251,6 тис. т**, що на 228,6 тис. т (або на 5,7%) більше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – менше на 1,8 тис. т (або на 0,3%) і склало **670,7 тис. тонн**.

За січень-квітень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 86,4%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 13,6%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 1 до 31 травня 2019 р.**

(“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна”, “ДЕНЬ”, “КП в Украине”, “ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА”, “Сегодня”, “Україна молода”, “Факты”, “Капитал”, “Вечерние Вести”, “Свобода”, “Атомник України”, а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Енергореконструкція, ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег, UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Соцпортал, 14.05.2019

Свій тариф на доставку газу діє з 1 травня в кожній області

НКРЕКП прийняло нові тарифи для "Укртрансгазу". Вони діють з 1 травня у кожній області свої. "Укртрансгаз" надіслав постачальникам газу для населення нові угоди на транспортування газу.

Нагадаємо, що до цього нововведення вартість газу була єдина для споживачів у всіх регіонах.

Для всіх областей діяв однаковий загальний тариф на доставку газу, який складався з тарифу на транспортування для "Укртрансгазу" і тарифу на розподіл для операторів ГРМ.

Зміна вартості газу залежно від регіону зумовлена рішенням НКРЕКП запровадити для дочірньої компанії "Нафтогаз України" – АТ "Укртрансгаз" - тарифу на транспортування газу, виходячи із замовленої потужності.

В НКРЕКП пояснюють:

Він передбачає, що споживачі газу (зокрема й побутові) сплачуватимуть за послуги транспортування газу газотранспортною системою фіксовану ставку (абонплату), у розмірі 157,19 грн. за тис куб. м. (без ПДВ). Ця ставка є складовою кінцевої вартості газу для населення і діє для всіх областей України.

Детально про кінцеву вартість природного газу для потреб побутових споживачів у розрізі територій ліцензованої діяльності з розподілу газу та деталізацією можна побачити при сплаті за газ в платіжках.

https://socportal.info/2019/05/14/svij_tarif_na_dostavku_gazu_dije_z_1_travnja_v_kozhnij_oblasti.html

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 16.05.2019

Енергоресурсів розікрали на десятки мільйонів

Сергій Яновський

Рекорд за масштабами розкрадання блакитного палива встановив мешканець Херсона. Він украв його аж на 2,7 мільйона гривень, споживши більше, ніж якоесь мале виробниче підприємство!

«Технологія» розкрадання цінного енергоресурсу була нехитрою: мешканець приватного будинку на вулиці Чайковського підключався до мережі в обхід лічильника, просвердлюючи підземний газогін та під'єднуючи до нього гумовий шланг. А вкраденим газом опалював простору хату і користувався ним задля інших побутових потреб. Місце підключення знаходили і заварювали, але минав час, і все

повторювалося знову.

Приблизно те саме відбувається і з електроенергією: її в 2019-му вже встигли викрасти на 18,5 мільйона гривень! І кримінальна відповідальність за такі злочини, схоже, нікого не лякає: суми збитків, завданих такими злочинами, тільки зростають.
<http://www.golos.com.ua/article/317040>

«ДЕНЬ», 16.05.2019

Тарифи, які врятовують економіку

Про причини та наслідки реформ в енергетичному секторі України

**Роман Яковенко, кандидат економічних наук,
м. Кропивницький**

В парламенті відбулися слухання з приводу запровадження з 1 липня нових правил на енергоринку. Вартість електроенергії є критично важливою для економіки, а отже, ця подія є однією з найважливіших у наступні пару місяців. Тим часом «Укренерго» готується до запуску ринку електроенергії з 1 липня, однак його запуск може бути відкладений. Про це на прес-конференції в Укрінформі сказав керівник ДП «НЕК «Укренерго» **Всеволод Ковальчук**. «Дедалі голосніше лунають голоси представників громадськості, що інтереси споживача не є повністю захищеними», — сказав В. Ковальчук. За його словами, є два аспекти готовності ринку: перший — процедурна і технічна готовність, зокрема виконавчої влади, НКРЕ КП, ДП «Енергоринок», ДП «НЕК «Укренерго», а другий аспект — готовність інституційних відносин між учасниками майбутнього ринку. «Якщо ринок запускається з 1 липня, ідентифіковані проблеми — це добре. Якщо якісь із цих проблем стануть занадто актуальними, вони вимагатимуть негайних рішень з боку уряду, парламенту, регулятора. Але питання конкурентності на ринку залишається особисто для мене абсолютно не визначеним, ми бачимо багато можливостей, щоб контроль над цінами перейшов у руки кількох компаній», — зауважив очільник Укренерго. Він не виключив короткострокового перенесення запровадження ринку — на два-три місяці або перенесення на 2020 рік. «Однак базовий сценарій — запуск ринку з 1 липня 2019 року без будь-яких переносів», — наголосив В. Ковальчук.

Як тарифи на газ, тепло і електроенергію можуть «вбити» вітчизняну економіку і чому так важливо сьогодні провести реформу ринку енергопостачання в Україні — далі в матеріалі «Як підняття тарифів гальмує економіку» кандидата економічних наук **Романа Яковенка**.

Стійке, постійне підвищення цін на послуги підприємств житлово-комунального господарства можна вважати єдиним наслідком державної макроекономічної політики, яку провадить держава та її органи влади протягом останніх п'яти років.

Як дорогий газ «грабує» споживання. Ціни на комунальні послуги здійснюють безпосередній вплив на розвиток економіки України: що більше відбувається зростання цін на енергоносії та на інші комунальні послуги — то менше грошей залишається в населення для придбання товарів першої необхідності, не кажучи вже про вартісні речі. Сьогодні витрати на комунальні послуги для більшості громадян України посідають перше місце за витратами, особливо в опалювальний період для осіб, які мають житло з централізованим опаленням.

Нагадаємо, за останні роки тарифи в середньому зросли на 745%, ціни на

газ зросли на 1080%, на опалення — на 1220% з 1 січня 2014 року. Заборгованість за тарифами з 2013 року збільшилася у 5,2 разу і становить 2,3 млрд дол. США. Мотивування необхідності підвищення цін на житлово-комунальні послуги (далі — ЖКП) здійснюється відповідно до віртуальних величин, тенденцій та процесів і є зазвичай викривленням фактів або маніпулюванням ними.

Це робиться для стримування суспільного незадоволення, «промивання мізків» та продування кишень.

Одним зі способів інформаційного зловживання тарифною політикою є аргументація типу «підвищення тарифів до рівня ринкових» або «встановлення ринкових цін». Зазначимо, що ринкова ціна формується внаслідок взаємодії попиту і пропозиції, через взаємоузгодження інтересів споживача і продавця. Споживач у системі ціноутворення ЖКП жодної участі не бере, оскільки галузь є **тотально монополізованою**. Ринкова система характеризується свободою економічних дій усіх економічних суб'єктів та великою кількістю незалежних одне від одного продавців і покупців. Тому монополізація для ринкової системи є небажаною навіть у сфері надання комунальних послуг, де суттєвим є ефект масштабу виробництва. **І будь-які розповіді про те, що тарифи на комунальні послуги є ринковими, — є чистим абсурдом і брехнею, оскільки ці послуги надають природні монополії, які не можуть бути ринковими за своєю економічною природою.**

Також ринкові ціни не може встановлювати державний контролюючий орган, у нашому випадку — це НКРЕ КП, Кабмін, місцеві ради народних депутатів та їхні виконавчі органи. **Якщо має місце зовнішнє, урядове втручання — ціна є адміністративною і ніяк не ринковою.** Відтак вона встановлюється необ'єктивно, без урахування реальних витрат виробництва (у даному разі маємо їх суттєве завищення), потреб та платоспроможності споживача.

Починаючи з 2005 року індекс споживчих цін на послуги опалювання і гарячого водопостачання в середньому зростає щороку на понад 26%.

Новітня історія України свідчить про нестримне бажання правлячого класу отримувати надприбутки саме за рахунок продажу громадянам внутрішньої продукції за зовнішніми цінами...

Відсутність адекватної амортизаційної та інвестиційно-модернізаційної політики житлово-комунальних підприємств може використовуватись для приховування корупції у сфері державних закупівель іншими суб'єктами.

Попит та монополія. Закон попиту свідчить про зменшення обсягів споживання у разі підвищення ціни на товар/послугу. Він містить чотири обґрунтування, розглянемо два з них:

1. **Ефект заміщення**, прагнення замінити вартісний товар дешевшим. Зменшенню надприбутків непродуктивного олігархічного прошарку може сприяти лише загальна відмова від ЖКП та перехід до реальних природних ресурсів, наприклад опалювання дровами.

2. **Ефект доходу.** Зниження ціни товару збільшує реальну купівельну спроможність доходу споживача, що дає змогу купити більше даного товару, аніж раніше.

Зважаючи на низьку еластичність попиту на ЖКП, споживач, відповідно до закону попиту, в разі підвищення ціни на ці послуги не може відповідно скорочувати обсяги придбання, а з огляду на те, що він не може відмовитись від споживання цього товару, — це призводить до формування і збільшення

заборгованості.

Як добре відомо, підвищення цін на товари, обов'язкові до сплати, при зниженні купівельної спроможності населення (насамперед внаслідок девальвації гривні) вимагають покриття різниці, тобто державної допомоги. Загальна сума субсидій, призначена для компенсації витрат сімей на оплату житлово-комунальних послуг у січні-лютому 2019 року, склала 518 млн грн, що на 47,1%, або на 156,9 млн грн більше за аналогічний показник минулого року.

Існує багато вірогідніших способів зменшення бюджетного дефіциту й отримання податкових надходжень до бюджету. **Перш за все — запровадження прогресивного оподаткування та ліквідація «дірок» у сфері митного контролю і контрабанди.**

Чому існує потреба у кредитах МВФ? Через те, що погано працює економіка, зменшується платоспроможний попит... внаслідок зростання цін на ЖКП.

Ознайомитися з повним текстом статті можна за посиланням:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/taryfy-yaki-vryatuyut-ekonomiku>

«ВЕСТИ», 16.05.2019

Газ и долги. Европа поставила Зеленскому две задачи

Европейский комиссар Йоханнес Хан в начале мая встречался с новоизбранным президентом Владимиром Зеленским. А уже почти через неделю, в преддверии встречи глав МИД Евросоюза в Брюсселе, Еврокомиссар как бы напомнил, что главной задачей для нового президента в 2019-2020 годах станет **выплата Украиной огромных госдолгов**. Также Еврокомиссар заявил, что **Украина должна решить проблему, связанную с истечением 1 января 2020 года срока контракта на транзит российского газа**.

Что следует из этого заявления? Европа защищает свои интересы и хочет вернуть, во-первых, вложенные в Украину средства, а во-вторых, решить вопрос по бесперебойной поставке российского газа в Европу. Как Владимиру Зеленскому решить эту задачу?

Долг платежом красен. Европа понимает, что Украина не сможет без перекредитования самостоятельно в установленные сроки погасить задолженность, которая превышает почти третью часть годового бюджета страны. Кроме того, большая вероятность, что второй транш по программе Stand by в размере \$1,3 млрд до проведения парламентских выборов Украина не получит. Ведь власть занята не поиском решений для выхода из долговой ямы, а всецело погружена в предстоящие парламентские гонки.

При этом совокупный государственный долг растет. По состоянию на 1 апреля он составил 2,1 трлн грн.

В этом году Украина должна отдать с процентами 478,22 млрд грн, хотя еще в начале года эта сумма была меньше — 417,5 млрд грн. Важно понимать, что именно сейчас сумма выплат в два раза больше, по сравнению со средними показателями платежей за предыдущие четыре года.

В следующем году ситуация не улучшится. Нам предстоит заплатить 321,32 млрд грн. Ведь страна привлекает все больше и больше заемных средств, а значит и отдавать придется больше.

Например, в бюджете на этот год на выплаты процентов по долгам заложено 145,2 млрд грн. По прогнозу Минфина, это составит 3,6% ВВП этого года. Для

сравнения, на предоставление первичной медицинской помощи населению круглый год будет выделено всего 15,2 млрд грн.

Что можно сделать? Сейчас в Украине хронический дефицит бюджета. То есть расходы превышают доходы. И единственный выход, который видит власть, это переодалживать и закрывать дыры, по которым наступает срок оплаты. Так, для финансирования расходов в январе–апреле государство заняло 158,5 млрд грн. Причем такие деньги выдаются под огромные проценты. В итоге долг все время растет, и на его погашение направляется меньше денег, чем страна вновь берет займы. Так что в январе-апреле Украина одолжила 158,5 млрд грн, а отдала 126,9 млрд грн.

В этом году наибольшие суммы выплат по долгам припадают на май и сентябрь. В этом месяце мы должны отдать \$1,4 млрд, а в сентябре — \$1,9 млрд. Проблем с выплатой в мае не будет, так как на валютных счетах Госказначейства по состоянию на 1 мая находилось в гривневом эквиваленте 53,8 млрд грн.

А для погашения долгов в сентябре Минфин может купить валюту в НБУ из резервов, но для этого нужно найти "излишки" гривни. То есть сократить финансирование некоторых статей бюджета или же включить печатный станок, что приведет к инфляции (проще говоря, к росту цен). Да и золотовалютные резервы Украины находятся на уровне чуть выше критического. Так, по состоянию на 1 мая они уменьшились, по сравнению с началом года, на 1,3% и составили \$20,53 млрд.

Но есть еще один рецепт: можно увеличить доходы бюджета, сделать его профицитным и не занимать на пропитание, а начинать отдавать долги. **А для этого должна расти экономика и украинская продукция с высокой добавленной стоимостью должна быть востребована на внешних рынках.** То есть нужно уходить от экспортно-сырьевой модели экономики. Понятно, что украинская власть пока к такому сценарию не готова. Поэтому Украина будет продолжать занимать под высокие процентные ставки, для того чтобы отдавать долги на кабальных условиях.

А может, правительство подумает о реструктуризации долгов по приемлемой для Украины схеме?

Как быть с газом? Вторая проблема Украины — это истечение срока контракта на транзит газа. Десятилетний контракт между "Нафтогазом" и российской компанией "Газпром" действует до 1 января следующего года. Еврокомиссар прямо намекает, что Украина должна договориться с Россией по транзиту газа. Его прекращение может привести к дефициту голубого топлива в Европе, а жители ЕС не должны остаться зимой без тепла.

Но не только в интересах Европы, но и в интересах Украины не тянуть время, а заключать контракт на выгодных для страны условиях, пока не достроены "Северный поток-2" и вторая нитка "Турецкого потока". **Однако нынешнее руководство НАК "Нафтогаз" не спешит пересматривать договор.** К тому же прекращение транзита повлечет потерю заработка Украины в размере около \$3 млрд в год. Но дело не только в валютной выручке.

Очень вероятно, что страна не сможет обеспечить в полном объеме и потребности населения в газе (а это уже чревато холодными батареями). В таком случае Украина не воспользуется так называемой реверсной схемой поставок российского газа, которая работает сейчас. Такой продукт лишь по документам превращается из российского в европейский — для того, чтобы власть могла

заявлять, что "не сотрудничает с агрессором". Но страдают простые украинцы — в тарифе заложены дополнительные наценки европейским посредникам. Показательно: Украина закупает газ на рынке остатков, где цена на 15–20% выше.

После прекращения транзита газа через территорию страны Украина вынуждена будет покупать газ, как и уголь, по всему миру и по цене намного выше ныне действующей. А заплатят за все это граждане Украины.

<https://vesti-ukr.com/strana/336581-haz-i-dolhi-evropa-postavila-zelenskomu-dve-zadachi>

УНИАН, 23.05.2019

Планы команды Зе: решение проблем с тарифами на газ и электроэнергию, конец «Роттердама+» и монополии Фирташа

Нана Черная

Если судить по данным соцопросов, одним из главных ожиданий украинцев от нового президента **Владимира Зеленского** и его команды в течение первых 100 дней у власти является снижение тарифов на коммунальные услуги. Они напрямую зависят от стоимости газа и электроэнергии, плюс коррупционные составляющие — монополия облгазов и газсбытов бизнесмена **Фирташа** и скандальная схема в пользу ДТЭК **Рината Ахметова** «Роттердам+».

Цена на газ для населения была поднята постановлением Кабмина в 2018 году, в этом же документе расписана формула повышения стоимости голубого топлива и правила процесса. В апреле текущего года, в результате падения стоимости газа на европейских хабах, цена топлива для украинцев была снижена на 3,5%, с 8,55 тысячи гривен до 8,247 тысячи гривен. Но это — копеечная скидка, которая не решает проблемы. В Украине половина домохозяйств не может потянуть такой нагрузки, поэтому объем субсидиантов, как и объем долга за ЖКУ, который уже приближается к 70 миллиардам гривен, только растет.

Кроме того, с коммуналкой «поигрались» облгазы и газсбыты, 70% которых принадлежат бизнесмену Дмитрию Фирташу. Они повысили цены на свои услуги в разы, переложив на потребителя стоимость газа, который был «потерян» во время транспортировки, а также выписывая искусственные задолженности. За это многие из них были оштрафованы, но вот только сдаваться поставщики не собираются — уже объявили о планах оспаривать вопрос в суде.

Вырасти коммуналка может и на фоне вступления в силу с 1 июля закона о рынке электроэнергии, который был принят еще в 2017 году. Оператор Объединенной энергосистемы Украины госкомпания «Укрэнерго» уже заявил, что это спровоцирует рост цен на электроэнергию: «Среди ключевых рисков — низкий уровень конкуренции из-за высокой концентрации производителей электроэнергии, что может привести к неконтролируемому увеличению цены на электроэнергию в условиях отсутствия надлежащей защиты потребителей».

Свою лепту в проблему вносит и злополучная формула «Роттердам+», которая, с легкой руки НКРЭКУ, заработала в 2016 году. Формулу преподнесли как регулятор формирования цены «черного золота» при производстве электроэнергии на тепловых электростанциях. Украинская власть, для обеспечения энергонезависимости, приняла решение покупать уголь на международной бирже в Нидерландах, куда он, в свою очередь, попадает из Южно-Африканской Республики и Южной Америки.

Но в итоге цена электроэнергии выросла вдвое, а выгодополучателем от этой

формулы стала ДТЭК Рината Ахметова.

Премьер-министр **Владимир Гройсман** предупредил, что попытка снижения тарифов может привести к серьезному финансовому кризису и разрыву международных договоров.

Относительно тарифов и самой главной их составляющей – цене газа - уже высказались в команде Зеленского. Так, советник по политическим вопросам президента **Дмитрий Разумков** пояснил, что решение этого важного вопроса – «непростой, тяжелый процесс», к тому же «это - не совсем прерогатива президента, но в рамках действующего законодательства, на что сможет президент повлиять, он будет влиять».

Глава Администрации президента **Андрей Богдан** заявил, что сейчас рассматриваются различные пути по уменьшению цены на газ, посетовав, что «те или иные решения мы можем принимать после консультации с международными партнерами, потому что очень большая зависимость, к сожалению, от МВФ и других организаций».

Более детально об «энергетической» позиции президентской команды в блиц-интервью УНИАН рассказал представитель Зеленского в Кабмине **Андрей Герус**.

Будет ли снижена цена газа для населения? Велись ли по этому поводу переговоры с МВФ, а также с ЕС, ведь, в соответствии с Соглашением об ассоциации с Евросоюзом, стоимость голубого топлива должна быть приведена к рыночному уровню?

Цена газа - урегулированный вопрос с МВФ. Соответствующие пункты Меморандума выполнены и данный вопрос не является проблемой для выделения Фондом следующего транша.

В целом же, цену на газ устанавливает Кабинет министров, а не президент. Соответственно, сейчас и говорить об этом может только правительство, которое наделено для этого полномочиями. Все остальные разговоры не имеют смысла в силу юридического распределения властных полномочий.

Когда наступит конец «Роттердаму+»? Тариф угольных электростанций уже снизился. Формально «Роттердам» еще есть, де-факто, на деле - уже нет. Конечно, нужно официально эту формулу отменить.

С 1 июля в Украине должен заработать новый рынок электроэнергии. «Укрэнерго» уже заявило, что цены на электроэнергию после этого могут вырасти из-за низкого уровня конкуренции. Что новая власть будет делать в этом направлении?

Внедрять сейчас новый рынок электроэнергии – большой риск. Могут и цены резко вырасти, и наступить коллапс в системе учета, увечиться неплатежи. Мы считаем, что необходимо перенести процесс на один год, чтобы дополнительно подготовиться. Не тянуть просто время, а действительно, реально подготовиться.

Что в планах относительно скандальной истории с облигами и газсбытами бизнесмена Фирташа? Какими будут шаги в урегулировании ситуации с этой монополией?

Президент не регулирует такие вопросы. Это - компетенция Кабмина. Но в целом позиция следующая: надо заставить все монополии играть по правилам, установленным государством. Так же должна быть жесткая реакция на нарушение этих правил.

И напоследок, вопрос относительно энергоэффективности: какие планы по

решению этой актуальной проблемы?

Энергоэффективность - топ-приоритет. Будем проводить консультации с правительством, чтобы активизировать этот процесс.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 23.05.2019

Харківський робот долучився до боротьби з розкрадання газу

Володимир Галаур

Створений працівниками ПАТ «Харківгаз» робот зарекомендував себе як високоефективний безкомпромісний контролер з виявлення фактів крадіжок газу та дефектів труб. Як повідомляє SQ, посилаючись на інформацію регіональної газової компанії, робот, пересуваючись усередині труб, фіксує на відео всі виявлені порушення та вади газопроводу.

Великою перевагою цього механічного помічника в компанії вважають те, що під час вилазок робота газопостачання не припиняється, а також не потрібно отримувати дозвіл на доступ на територію споживача.

З початку року Харківгаз виявив понад 1,1 тисячі випадків несанкціонованого використання газу, за фактом яких нараховано 5,5 мільйона гривень штрафів.

Як розповіли в Харківгазі, з початку року було викрито понад 230 втручань споживачів у роботу приладів обліку. Крім відшкодування збитків за несанкціоноване використання палива, які в середньому становлять 50 тисяч гривень, власники таких домоволодінь самостійно оплачують придбання нового лічильника та його встановлення.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/harkivskij-robot-doluchivsia-do-borotbi-z-rozkrada/>

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

ДТЕК, 24.04.2019

Диджитализация энергетики: для киевлян строят цифровые электросети

Больше 150 тысяч семей Киева уже экономят на оплате за электричество, а их счетчики сами передают в систему показатели об использованных киловаттах. Всё это благодаря самым передовым цифровым технологиям. В планах – создание «мозгового центра» управления сетями, который будет в онлайн-режиме собирать данные – что и где сломалось и как это исправить.

«Умные счетчики» уже стоят в домах 150 тысяч киевских семей. Счетчики многозонные. Поэтому помогают экономить до 50 % на счетах за свет в ночное время суток. Цифровые решения в энергетике - основа современной экономики и энергобезопасности государства. Программы управления электросетями сами собирают, передают и анализируют сотни данных. И не только показания счетчика, а и информацию о состоянии сетей. Ноу-хау с точностью определяют место и причину поломки. Это помогает быстро ее устранить и поставлять электроэнергию клиентам качественно и безопасно.

ДТЭК Киевские электросети уже вложил более 175 млн. гривен в это направление.

«Умные счетчики» – часть автоматической системы коммерческого учета (АСКУЭ). За три года она заработает на всех подстанциях Киева и поможет энергетикам лучше контролировать состояние сети.

За это время также появится новый «мозговой центр» управления сетями - автоматизированная система диспетчерского технологического управления (SCADA). Его в ДТЭК Киевские электросети внедрят с мировым лидером автоматизации – компанией General Electric.

«Мир вокруг нас стремительно изменяется. Он-лайн услуги, цифровые продукты, системы интеллектуального управления и digital-технологии – необходимость для таких компаний как наша. Благодаря им качество доставки электроэнергии клиентам станет лучше и вырастет уровень сервиса. Новые технологии помогают нам сделать электросети Киева надежнее», - подчеркнул **Александр Фоменко**, генеральный директор ДТЭК Киевские электросети.

<https://dtek.com/media-center/press/didzhitalizatsiya-energetiki-dlya-kiyvlyan-stroyat-tsifrovye-elektroseti/>

Энергореформа, Українська енергетика, БизнесЦензор, 26.04.2019

В Раде предлагают отменить принятый закон о "зеленых" аукционах

Народный депутат **Виктория Войцицкая** (фракция "Самопомощь") внесла в парламент проект постановления Верховной Рады об отмене принятия в целом закона о "зеленых" аукционах, принятого депутатами в четверг.

Соответствующий документ зарегистрирован в Верховной Раде в пятницу.

В пояснительной записке к проекту постановления отмечается, что закон был проголосован с грубым нарушением регламента Верховной Рады. В частности, перед голосованием за законопроект в целом депутаты по просьбе первого заместителя председателя Комитета ВР Украины по ТЭК, ядерной политике и ядерной безопасности **Александра Домбровского**, представляющего документ, проголосовали за подтверждение одновременно нескольких правок - №24, 43, 85, 120. В.Войцицкая считает, что этим были нарушены права депутатов на обсуждение каждой отдельной правки, а председательствующий на пленарном заседании превысил свои полномочия, предложив депутатам проголосовать сразу за все четыре правки.

В ходе обсуждения законопроекта в четверг каждая из упомянутых правок была обсуждена отдельно, при этом депутаты не одобрили их по отдельности. Однако перед голосованием за законопроект в целом и повторном вынесении четырех правок на подтверждение сессионный зал дал за них необходимое количество голосов. Правка №24 касается ограничений по предоставлению "зеленого" тарифа для солнечных электростанций (СЭС) домохозяйств – тариф отменяется для наземных станций.

Энергореформа, 26.04.2019

Сменить состав НКРЭКУ можно лишь в исключительных случаях, последующий конкурсный отбор обязателен - Голикова

Изменить состав Национальной комиссии, осуществляющей государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), в нынешней ситуации можно лишь в случае увольнения ее действующих пяти членов, после чего возможно назначить временных членов на трехмесячный срок и объявить новый конкурсный отбор.

Такое мнение высказала секретарь конкурсной комиссии по обору членов НКРЭКУ, руководитель компании "Трансэнергоконсалтинг" **Светлана Голикова** на своей странице в Facebook.

С. Голикова напостила, что согласно ст.6 закона "Об НКРЭКУ" четко регламентированы основания для досрочного прекращения деятельности члена регулятора, и в их перечень не входит получение полномочий новоизбранным президентом Украины. Уволить члена НКРЭКУ можно только в исключительных случаях, таких как соответствующее решение суда или вступление в силу обвинительного заключения, выезд на ПМЖ за границу, избрание или назначение на другую должность.

Она также напостила, что в настоящее время остаются незаполненными вакансии двух членов Комиссии. В апреле 2018 года были отобраны кандидаты для заполнения этих вакансий, однако дальнейшие действия невозможно провести из-за незавершенных судебных разбирательств.

Иск к конкурсной комиссии по отбору новых членов НКРЭКУ подал ее экс-глава **Дмитрий Вовк** в 2018 году.

В четверг 25 апреля советник **Владимира Зеленского** и экс-глава Министерства экономического развития и торговли (МЭРТ) **Айварас Абромавичус** заявил о необходимости перезагрузки Антимонопольного комитета Украины (АМКУ) и НКРЭКУ.

"Реально никакой независимости у этих двух важнейших органов не было. Все - ставленники уходящего руководства, и есть полное понимание, что эти две институции должны быть полностью независимыми", - сказал он в ходе мероприятия Европейской бизнес ассоциации.

ПрАТ «Укргідроенерго», 26.04.2019

Гідробіологи вважають гідроенергетику найчистішою з генерацій Днями науковці Інституту гідробіології Національної академії наук України завітали на Київську ГЕС.

Метою зустрічі стало ознайомлення гідробіологів із особливостями роботи гідроелектростанції, обговоренням питання гідропотенціалу України, впливу гідроенергетики на довкілля та взаємодії з навколишнім середовищем за сучасних змін клімату. Під час екскурсії науковці також цікавились режимами роботи водосховищ та безпекою гідропоруд.

«Головний мотив нашого візиту - це професійна необхідність, оскільки ми працюємо в Інституті гідробіології і нам дуже важливо знати як функціонує електростанція. Цікаво розібратись у режимах роботи станції, дізнатись детальніше про коливання рівня води у водосховищах, адже це впливає на відтворення рибних ресурсів», - зауважив на початку екскурсії станцією кандидат біологічних наук **Юрій Плігін**.

*«Коли здійснюються попуски, робота станцій є досить сприятливою для екосистем, оскільки забезпечується водообмін. За рахунок коливання рівня води, вона потрапляє на мілководдя та у притоки. Це необхідно для підтримки екологічного стану. Серед позитивних аспектів роботи електростанцій є те, що гідроенергетика дозволяє вирішувати питання пікових навантажень, оскільки станція може бути швидко включена і швидко виключена. Це дуже важливо, тоді коли виникають великі навантаження в енергосистемі, - розповів кандидат географічних наук **Сергій Дубняк**, - Також хочу зазначити, що останнім часом екологічні і громадські організації порушують питання необхідності спуску водосховищ. Зараз реально треба говорити про те, як оптимізувати роботу*

електростанція, як поліпшити екологічний стан у наших водосховищах. З цієї точки зору робота електростанцій досить сприятлива для водних екосистем, оскільки завдяки попускам забезпечується водообмін».

Також Сергій Дубняк відзначив, що необхідно максимально використовувати позитивні аспекти ГЕС, адже на сьогодні є перспективи розвитку нових станцій:

«Я вважаю, що гідроенергетика поряд з іншими відновлювальними джерелами енергії, має перспективу. Однак, ГЕС краще будувати у гірських умовах, коли це невелике затоплення. Зараз, до речі, створені вже такі електростанції».

https://uhe.gov.ua/media_tsentr/novyny/gidrobiologi-vvazhayut-gidroenergetiku-naychistishoyu-z-generaciy

ПрАТ «Укргідроенерго», 02.05.2019

Китайський досвід для української гідроенергетики.

Укргідроенерго розширює обрії співпраці

Генеральний директор Укргідроенерго Ігор Сирота з робочою поїздкою відвідав Китай.

У ході відвідин Піднебесної очільник найбільшої гідрогенеруючої компанії України зустрівся з президентом компанії Power China Сун Дуншеном та керівництвом одного з найбільших світових банків - Bank of China.

Мета візиту до Китаю - розгляд можливої співпраці з китайськими компаніями з ціллю інвестування в українську економіку, застосування китайського досвіду із залученням до виробничого процесу потужностей українського виробничого обладнання для будівництва об'єктів гідроенергетики китайськими та українськими промисловими будівельними підприємствами.

Під час зустрічі обговорювалася можливість фінансової та технічної участі китайської сторони в реалізації перспективних проєктів Укргідроенерго.

Більш детально з інформацією можна ознайомитись на сайті:

https://uhe.gov.ua/media_tsentr/novyny/kitayskiy-dosvid-dlya-ukrainskoi-gidroenergetiki-ukrgidroenergo-rozshiryue

Сегодня, Энергореформа, 06.05.2019

РАВ-регулирование даст возможность

для модернизации электросетей – нардеп Заружко

Метод доказал свою эффективность и успешно работает в странах ЕС, в США, Канаде, Австралии.

"Действующая сейчас в Украине система определения тарифов на передачу электроэнергии создает недостаточно условий для привлечения инвестиций в развитие и модернизацию сетей, так принцип покрытия расходов не стимулирует их снижение. Источник средств для инвестиций в электросети появится с введением стимулирующего регулирования, которое на языке профессионалов звучит как РАВ-регулирование (от англ. Regulatory Asset Base – регуляторная база активов – ред)", – считает народный депутат Украины **Валерия Заружко**.

В частности, в Великобритании за 15 лет работы такой методологии сократили расходы энергораспределительных компаний и тарифы на электропередачу вдвое.

"Это позволит коренным образом уменьшить количество аварийных отключений и их длительность. Обновится инфраструктура электросетей, это даст возможность беспрепятственного подключения к ним новых объектов", – считает Заружко.

Напомним, внедрение РАВ-регулирование предусмотрено Соглашением об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом...

Енергореформа, 07.05.2019

Совет ОРЭ одобрил ряд законопроектов по урегулированию задолженности за э/э в оптовом рынке и направил их профильному комитету Рады

Совет оптового рынка э/э (ОРЭ) Украины обратился к комитету Верховной Рады по вопросам ТЭК, ядерной политики и ядерной безопасности с просьбой рассмотреть законопроекты, направленные на урегулирование проблемы задолженности за э/э в ОРЭ. Такое обращение было одобрено на внеочередном заседании Совета ОРЭ в начале мая.

Как сообщалось, на июль 2019 года в Украине намечен запуск новой модели оптового рынка э/э во исполнение закона "О рынке э/э", принятого в апреле 2017 года. Предполагается переход от работы по модели "единого покупателя" к конкурентному механизму, предусматривающему двусторонние договора между производителями и крупными потребителями, поставщиками, введение балансирующего рынка, рынка "на сутки вперед" и внутрисуточного рынка.

Для полноценного функционирования новой модели рынка необходимо урегулировать вопрос задолженности, накопленной за все годы существования оптового рынка э/э, составляющей около 30 млрд грн.

<http://reform.energy/news/sovet-ore-odobril-ryad-zakonoproektov-po-uregulirovaniyu-zadolzhennosti-za-ee-v-optovom-rynke-i-napravil-ikh-profilnomu-komitetu-rady-11249>

Додаткова інформація на цю тему – Енергореформа, 07.05.2019 «Совет ОРЭ одобрил ряд законопроектов по урегулированию задолженности за э/э в оптовом рынке и направил их профильному комитету Рады». ... Совет, в частности, одобрил проект закона "О мероприятиях, направленных на погашение задолженности, которая образовалась на оптовом рынке э/э" и направил его профильному парламентскому комитету.

Совет ОРЭ также одобрил проект закона о внесении изменений в госбюджет Украины на 2019 год, касающихся мероприятий, направленных на погашение задолженности в энергорынке.

Документом, в частности, предлагается разрешить Кабинету министров осуществлять выпуски облигаций внутреннего госзайма свыше установленных законом объемов – в размере 12 млрд грн с дальнейшим их выкупом в госсобственность в обмен на акции допэмиссии НАЭК "Энергоатом".

Совет также одобрил законопроект о внесении соответствующих изменений в Налоговый кодекс Украины, которыми предлагается внести э/э в перечень товаров, база налогообложения поставки которых может быть ниже цены покупки (либо обычных цен). Предлагается также установить, что для операций по поставке э/э база налогообложения по результатам отчетного периода может быть ниже средневзвешенной цены покупки.

Предлагается также добавить в переходные положения НКУ подраздел 9, который определяет особенности налогообложения участников процедуры погашения задолженности на ОРЭ.

Урядовий портал, 13.05.2019

Триває робота щодо розроблення Плану заходів із впровадження "розумних мереж" в Україні

Під керівництвом генерального директора Директорату енергетичних ринків

Ольги Буславець відбулося чергове засідання робочої групи Міненерговугілля з підготовки Концепції впровадження «розумних мереж» в Україні до 2035 року та середньострокового Плану заходів з впровадження «розумних мереж» в Україні.

На зустрічі розглядався звіт міжнародного та локального консультантів Міненерговугілля з питань розвитку «розумних мереж» в Україні на тему: «Формування пропозицій з розвитку «розумних мереж» та визначення комплексу довгострокових і середньострокових заходів з розвитку «розумних мереж».

Під час обговорення члени робочої групи висловили концептуальні зауваження до звіту та прийняли рішення повернути його на доопрацювання міжнародному та локальному консультантам у місячний термін.

Впровадження технологій «розумних мереж» мають створити технологічне підґрунтя для ефективної роботи операторів системи передачі, розподілу та постачальників електроенергії у новому конкурентному ринку електроенергії з урахуванням зростання частки розподіленої відновлюваної енергетики.

Украинские Новости, УНИАН, EIR Center, Gazeta.ua, Апостроф, Mind, 13.05.2019

В Украине стоимость "зеленой" энергетики снизится на 30-35% – Чижмарь

Украине следует ожидать роста объема инвестиций из-за рубежа в сферу "зеленой" энергетики, при этом тарифы на возобновляемую энергогенерацию на отечественном рынке должны снизиться. Об этом заявил депутат Верховной Рады Украины из фракции Радикальной партии Олега Ляшко **Юрий Чижмарь**, комментируя принятие законопроекта №8449-д о запуске "зеленых" аукционов.

"Во-первых, аукцион обеспечивает свободный доступ к получению государственной поддержки через открытые торги на электронных площадках, через которые осуществляются государственные закупки. Во-вторых, мы ограничили срок действия технических условий на подключение, чтобы не было фактов "бронирования" подключения под будущую спекуляцию с перепродажей компании. И в-третьих, мы внедряем договорную основу отношений между государством и инвестором, что ликвидирует дискуссию о ретроспективной форме изменения тарифов. Это были основные требования иностранных инвесторов и финансовых учреждений, которые финансируют энергетические проекты в Украине. Поэтому принятие закона должно не только возобновить финансирование, но и значительно увеличить его размер", - пояснил Чижмарь.

Несмотря на то, что принятие закона в Украинской ассоциации возобновляемой энергетики считают "запоздалым", ее председатель **Алексей Оржель** отмечает, что как можно скорейшее его принятие положительно повлияет на весь энергорынок.

"Законопроект необходимо было принять гораздо быстрее и с июля уже сокращать тариф и переходить на аукционы. Однако, из-за того что процесс обсуждения и прохождения всех процедур в парламенте затянулся, в данной ситуации необходимо как можно скорее подписать закон №8449-д Президентом и начать готовить вторичное законодательство, систему Prozorro для проведения аукционов, чтобы хотя бы с нового года точно запустить новую систему", - заявил он.

В свою очередь народный депутат Украины из фракции "Самопомощь" **Лев Пидлисецкий** также прогнозирует удешевление "чистой" энергии.

"Правильно организованные аукционы снизят тариф до экономически

обоснованного уровня. Для получения права на поддержку необходимо будет выиграть часть квоты поддержки. Для этого на аукционе надо будет предложить самый низкий тариф", - сказал Л. Пидлисецкий.

Напомним, 25 апреля Верховная Рада Украины приняла во втором чтении и в целом законопроект №8449-д о "зеленых" аукционах.

Энергореформа, 14.05.2019

Рада вновь отказалась урегулировать вопрос финансирования Госэнергонадзора

Верховная Рада в очередной раз отказалась рассматривать законопроект №8527-д, который вносит изменения в переходные положения закона "О рынке э/э" и продлевает период реорганизации Государственная инспекция по энергетическому надзору за режимами потребления электрической и тепловой энергии (Госэнергонадзор) инспекции (до 1 сентября 2019 года).

Госэнергонадзор с конца декабря 2018 года не может в полной степени выполнять свои функции из-за отсутствия финансирования его деятельности. С 26 декабря 2018 года инспекция перешла на восьмичасовую рабочую неделю, работает порядка 8% всего ее персонала.

На сегодня Госэнергонадзор подчинен Министерству энергетики и угольной промышленности, но при этом входит в состав НЭК "Укрэнерго".

Закон "О рынке э/э" предписал Кабинету министров до 11 июня 2018 года реорганизовать Госэнергонадзор в центральный орган исполнительной власти (ЦОИВ), который "осуществляет государственный надзор (контроль) в отраслях электроэнергетики и теплоснабжения". Однако механизма для такой реорганизации нет.

Вместе с тем Нацкомиссия, осуществляющая госрегулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), ссылаясь на закон "О рынке э/э", исключила из тарифа на передачу "Укрэнерго" на 2019 год статью расходов для финансирования Госэнергонадзора.

Госэнергонадзор контролирует состояние распределительных электросетей 0,4-150 кВ, анализирует инвестпрограммы операторов системы распределения (ОСР), а также рассматривает жалобы всех категорий потребителей.

ДТЕК, 14.05.2019

ДТЭК начинает поиск инноваций на глобальном уровне

ДТЭК первым среди украинских компаний разворачивает поиск инновационных решений на международной краудсорсинговой платформе InnoCentive (США). На этой же площадке ищут инновации NASA, Ford, LG, BASF, энергокомпания Enel, другие. Соглашение о сотрудничестве ДТЭК и InnoCentive подписали на этой неделе в Лондоне.

Платформа InnoCentive объединяет более 400 тысяч экспертов из 200 стран мира. Крупнейшие транснациональные компании размещают на ней свои бизнес-задачи, чтобы эксперты могли их проанализировать и предложить уникальные решения с использованием методологии инноваций InnoCentive™ CDI.

На первом этапе ДТЭК планирует разместить на InnoCentive пять своих задач по приоритетным для бизнеса направлениям.

«Мир технологий становится открытым. Большинство современных прорывных решений, которые изменяют целые направления экономики, создаются не в лабораториях или конструкторских бюро, а стартапами или отдельными талантами по всему миру. Украинской энергетике нужны такие решения, чтобы стать высокотехнологичной и конкурентоспособной. Выходя на глобальную площадку, которая является своеобразным эпицентром новых идей, мы хотим найти лучшие из них и принести их в Украину», – отметил **Эмануэле Вольпе**, директор по инновациям ДТЭК.

«Для нас большая честь сотрудничать с ДТЭК, поскольку они стремятся создать культуру открытых инноваций, создать лучшую технологическую экосистему и разработать новые решения с использованием глобальной экспертизы. Их преданность новым и инновационным решениям делает их идеальными партнерами для InnoCentive и главным кандидатом для нашей CDI-методологии. Мы рады помочь ДТЭК представить новые решения на мировом энергетическом рынке», – отметил президент InnoCentive **Альф Бингхэм**.

<https://dtek.com/media-center/press/dtek-nachinaet-poisk-innovatsiy-na-globalnom-urovne/>

ПрАТ «Укргідроенерго», 14.05.2019

У Парижі розпочався Всесвітній конгрес гідроенергетики

14 травня у Парижі розпочав роботу Всесвітній конгрес гідроенергетики (World Hydropower Congress).

Участь у заході беруть представники промислової галузі, урядів, фінансових установ, міжнародних організацій та громадськості з понад 70 країн світу. Серед учасників з України і представники Укргідроенерго.

Основними темами цьогорічного Всесвітнього конгресу гідроенергетики є «Енергія води в взаємопов'язаному світі» та «Досягнення Паризької угоди та цілей сталого розвитку». Відтак під час роботи учасники конгресу здебільшого акцентують увагу на ідеї, що стала гідроенергетика має відігравати позитивну роль у вирішенні питань балансу світової енергетики, водних ресурсів та клімату.

У сесії з відновлюваної енергетики, під час пленарного засідання-відкриття, взяли участь генеральний директор Укргідроенерго **Ігор Сирота** та амбасадор відновлюваної енергії у світі **Руслана Лижичко**. Ігор Сирота під час виступу окреслив своє бачення перспектив використання відновлювальної енергії, приділяючи особливу увагу співпраці між різними енергетичними галузями та ролі гідроенергетики у питанні регулювання енергетичної системи. Руслана Лижичко презентувала учасникам короткометражний фільм про відновлювану енергетику в Україні, зйомки якого проходили в тому числі і на Каховській ГЕС.

Загалом, під час консультаційних зустрічей та пленарних засідань першого дня конгресу авторитетні експерти з міжнародних інституцій, представники урядів і бізнесової сфери поділилися своїми поглядами на роль гідроенергетики у досягненні цілей сталого розвитку, особливо акцентуючи увагу на підходах, які ведуть до співпраці щодо технологій використання відновлюваних джерел енергії між різними секторами - зацікавленими сторонами та прибічниками традиційних поглядів.

Захід триватиме з 14 до 16 травня і включає близько 40 засідань, сесій та семінарів за участі майже 200 доповідачів та більше тисячі делегатів з усього світу.

https://uhe.gov.ua/media_tsentri/novyny/u-parizhi-rozpochavsya-vsivitniy-kongres-gidroenergetiki

Додаткова інформація на цю тему – ПрАТ «Укргідроенерго», 16.05.2019

«Укргідроенерго та Міжнародна асоціація гідроенергетики об'єднують зусилля для розвитку відновлюваної енергетики в Україні». В рамках другого дня масштабного форуму відбулася низка змістовних панелей та дискусій щодо ризиків зміни клімату, комплексного підходу використання водних та енергетичних ресурсів, а також послідовної та цілісної реалізації екологічних дій для сталого розвитку у всьому світі.

15 травня в рамках заходів Всесвітнього гідроенергетичного конгресу відбулася зустріч генерального директора Укргідроенерго **Ігоря Сироти** з головою Міжнародної асоціації гідроенергетики (ІНА) **Річардом Тейлором**. Під час зустрічі обговорено напрямки можливої співпраці та окреслено конкретні плани на найближчу перспективу.

Так, Ігор Сирота запросив Річарда Тейлора відвідати «дві візитівки української гідроенергетики: легенду минулого століття – ДніпроГЕС та найамбітніший проект сучасної України – Дністровську ГАЕС».

Також генеральний директор Укргідроенерго запросив відвідати Дніпровську ГЕС міжнародних експертів з оцінки технічного стану гребель. Закордонні фахівці допоможуть комплексно оцінити реальний стан гідротехнічних споруд станції та виробити необхідні технічні рішення для подальшої їх реконструкції, аби ДніпроГЕС можна було безпечно та надійно експлуатувати упродовж наступних декількох десятиліть.

Під час перемовин обговорено можливість членства України в Міжнародній асоціації гідроенергетики.

Серед іншого, в ході зустрічі досягнуто домовленості про проведення конференції щодо проблем та викликів, які стоять перед гідроенергетичною галуззю під час відвідин Річардом Тейлором України.

https://uhe.gov.ua/media_tsentr/novyny/ukrgidroenergo-ta-mizhnarodna-asociaciya-gidroenergetiki-obednayut-zusillya

ExPro, 15.05.2019

Міненерго пропонує компенсувати ціну е/е для населення за рахунок відпуску «Енергоатому» по 75 коп/кВт-год

Міністерство енергетики та вугільної промисловості подало на розгляд Кабінету міністрів проект Порядку покладання спеціальних обов'язків на учасників нового ринку електроенергії, згідно якого пропонується забезпечити потреби населення в електроенергії за рахунок товарного відпуску електроенергії державної генерації, зокрема ДП «НАЕК «Енергоатом», ціна електроенергію якого за результатами аукціонів прогнозується на рівні 0,75 грн/кВт-год, повідомив міністр енергетики та вугільної промисловості **Ігор Насалик**.

«Ми виставили по системі аукціонів 0,75 грн/кВт-год, а ПУПи (постачальники універсальних послуг – ред.) мають викуповувати (за цією ціною – ред.) на аукціоні. Це оптимістично (0,75 грн/кВт-год), адже «Енергоатом» не втратить навіть на ПСО тому, що сьогодні в нього 0,57 грн/кВт-год (нинішній тариф для АЕС – ред.)», - сказав міністр.

Відповідаючи на питання про можливість використання прибутку «Енергоатома» для компенсації низьких цін для населення І. Насалик зазначив: «Не можна з прибутку, тому що там буде подвійне податкове зобов'язання».

Витрати на закупівлю електроенергії, вироблену з відновлювальних джерел, пропонується закласти в структуру тарифу на передачу ДП «НЕК «Укренерго».

УНИАН, Європейська правда, 15.05.2019

Кабмин одобрил законопроект о ратификации энергетического приложения к Соглашению об ассоциации с ЕС

Кабинет министров одобрил проект закона о ратификации решения Совета ассоциации Украина-ЕС о внесении изменений и дополнений в Соглашение об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом, которое будет толчком к дальнейшему реформированию энергетического рынка Украины, решение было принято на заседании правительства.

По словам вице-премьер-министра по вопросам европейской и евроатлантической интеграции Украины **Иванны Климпуш-Цинцадзе**, Украина впервые принимает подобное решение, и сама процедура предусматривает несколько этапов: **утверждение правительством, подача на ратификацию в парламент и инициирование письменной процедуры утверждения решения между Украиной и Европейским Союзом в недельный срок после ратификации Верховной Радой.**

«Это приложение 27 к Соглашению об ассоциации касается энергетического сектора и всех энергетических рынков. Это для нас означает выход на новый уровень взаимоотношений с Европейским Союзом в сфере энергетики, поскольку это предусматривает взаимные обязательства сторон», - сказала она.

При этом вице-премьер-министр добавила, что Украина будет воздерживаться от принятия нормативных актов, которые противоречат правилам ЕС.

Европейская комиссия со своей стороны будет оценивать совместимость законодательных актов и давать рекомендации, с целью достижения полной интеграции энергетических рынков Украины и ЕС.

УНИАН, 16.05.2019

«Ощадбанк» и USAID подписали меморандум о совместной поддержке нового оптового рынка электроэнергии

Государственный «Ощадбанк» и USAID Проект энергетической безопасности подписали Меморандум о взаимопонимании с целью сотрудничества для усиления энергетической безопасности Украины путем содействия запуску новой модели оптового рынка электроэнергии, запланированному на 1 июля 2019 года, сообщает пресс-служба банка.

USAID Проект энергетической безопасности будет оказывать поддержку «Ощадбанку» как уполномоченному банку на начальных этапах работы нового оптового рынка электроэнергии с целью создания комплексной системы финансовых гарантий для участников рынка в сегменте заключения двусторонних договоров, функционирования рынка "на сутки вперед", внутрисуточного и балансирующего рынков.

"Это знаковое событие, поскольку энергетическое направление для банка остается приоритетным. Мы имеем уникальную компетенцию в этой сфере. Разбираемся с энергетиками с полуслова, а главное - осознаем общую ответственность перед страной и гражданами», - цитирует пресс-служба главу правления «Ощадбанка» **Андрея Пышного.**

По словам старшего советника USAID по вопросам энергетики Шукру Богута, сотрудничество между USAID Проект энергетической безопасности и

«Ощадбанком» является важным шагом на пути становления конкурентного оптового рынка электроэнергии.

«Ощадбанк» поможет уменьшить риски неплатежей со стороны участников оптового рынка и повысить ликвидность, это решающие факторы эффективного функционирования рынка. Конкурентный рынок будет способствовать обеспечению населения доступной, надежной, постоянной и безопасной энергией», - сказал он.

Украинские Новости, 16.05.2019

Европейский союз хочет, чтобы продвижение реформ в нефтегазе и электроэнергетике шло быстрее – Мингарелли

Европейский союз поддерживает Украину в сфере энергетики и рассчитывает, что реформы будут идти быстрее. Об этом заявил глава представительства Евросоюза в Украине **Хьюг Мингарелли** на круглом столе Европейской бизнес-ассоциации "Future simple or future indefinite", который состоялся 15 мая.

"Много реформ было сделано в сфере энергетики. Особенно это касается секторов нефтегаза и электроэнергии. Мы хотим, чтобы дальнейшее продвижение реформ в этих сферах шло быстрее. Завтра у нас будет видео-конференция с Министром энергетики на тему анбандлинга Нафтогаза и переговоров с Газпромом для подписания нового контракта по транзиту газа до конца этого года. Поэтому да, мы очень поддерживаем Украину в сфере реформы энергетики", - отметил Мингарелли.

ЕхроКонсалтинг, 20.05.2019

Міненерго пропонує покласти спецобов'язки з постачання е/е населенню на Енергоатом і Укргідроенерго до 2021р

Міністерство енергетики та вугільної промисловості пропонує Кабінету Міністрів покласти спеціальні обов'язки (ПСО) з компенсації різниці між ринковою та регульованою цінами електроенергії для побутових споживачів (населення) на НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго» до 31 грудня 2020р.

Проект постанови уряду оприлюднений на сайті міністерства.

Згідно проекту, планується, що виконання спецобов'язків здійснюється шляхом продажу електроенергії «Енергоатомом» і «Укргідроенерго» за двосторонніми договорами постачальникам універсальних послуг (ПУП) на електронних аукціонах.

Необхідний обсяг електроенергії для побутових споживачів визначатиме Національна комісія, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) на підставі прогнозованих даних ПУП. В свою чергу, ПУП зобов'язанні здійснювати купівлю електричної енергії в обсягах, не менше 80% від обсягів, необхідних для постачання побутовим споживачам.

Крім цього в проекті зазначено, що оператор системи передачі (ОСП) зобов'язаний здійснювати компенсацію ПУП за виконання спецобов'язків, у разі необхідності, у порядку, встановленому НКРЕКП. Також, ОСП має право отримувати компенсацію за виконання спецобов'язків, у разі необхідності, за рахунок тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, у порядку, встановленому НКРЕКП.

Згідно пояснювальної записки, дана постанова не обмежує права суб'єктів господарювання та не створює загрози вільній конкуренції на ринку. Крім цього

вказано, що кінцевий тариф для побутового споживача в новому ринку електричної енергії за прогнозними даними може збільшитися на 133%.

Також міністерство оцінило вплив на ключові інтереси усіх зацікавлених сторін. Зокрема, зазначено, що в короткостроковій та середньостроковій перспективі затвердження даної постанови буде мати позитивний вплив, як на «Енергоатом» та «Укргідроенерго», так й на ПУП і на ОСП.

Міністр енергетики та вугільної промисловості **Ігор Насалик** заявив, що ціна електроенергії, за якою державна генерація буде на електронних аукціонах продавати її для ПУП в рамках ПСО, прогнозується 0,75 грн/кВт-год.

<https://expro.com.ua/novini/mnenergo-proponu-poklasti-specobovyazki-z-postachannya-ee-naselennyu-na-energoatom--ukrgidroenergo-do-2021r>

Економічна правда, 20.05.2019

НКРЕКП установила "зелений" тариф для двох СЕС компанії VR Capital

Нацкомісія, що здійснює держрегулювання в сферах енергетики і комунальних послуг, встановила "зелений" тариф на рівні 15,03 євроцента за 1 кВт-год для двох сонячних електростанцій - ТОВ "Санвін 12" (Благовіщенський р-н, Кіровоградська обл.) потужністю 15,6 МВт і ТОВ "Санвін 14" (Новоукраїнський р-н Кіровоградської обл.) - 13 МВт, а також для низки введених у березні-квітні 2019 року дрібних промислових СЕС. Про це повідомляє прес-служба НКРЕКУ.

Як повідомляється на сайті НКРЕКП, таке рішення комісія прийняла на засіданні в п'ятницю, 17 травня. Термін дії тарифів - до 1 січня 2030 року.

Згідно з рішенням комісії, встановлено також тариф для станції ТОВ "ЕТГ СОЛАР 1" потужністю 17,820 МВт (Дніпропетровська обл.).

Крім того, встановлено тариф для станцій ТОВ "БС Енерджі" потужністю 6,183 МВт (Ужгородський р-н, Закарпатської обл.).

Тариф отримала станція ТОВ "Еко-Фотуре "Грушка" потужністю 3,465 МВт (Кам'янець-Подільський р-н Хмельницької обл.).

НКРЕКП також установила тариф для станції ТОВ "Солар-Груп" потужністю 5,340 МВт (Миколаївський р-н, Миколаївської обл.).

Як повідомлялося, ТОВ "Санвін 12" і "Санвін 14" належать главі компанії з управління активами VR Capital Group (США) **Річарду Дейтцу** через кіпрську компанію Wiltan Enterprises Limited, підконтрольну VR Global Partners і пов'язану з VR Capital Group.

Спільно з інвестиційною групою ICU Дейтц побудував Кам'янець-Подільську сонячну електростанцію на 64 МВт (керуюча компанія "Подольскенерго"). А також триває будівництво СЕС на 35 МВт в Херсонській області.

Як повідомлялося раніше, **Петро Порошенко** все таки підписав закон №8449-д, який скасовує "зелені" тарифи для власників сонячних електростанцій, проте зберігає їх для олігархів.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/05/20/647929/>

Економічна правда, 20.05.2019

"Зелені" тарифи для домашніх СЕС обіцяють врегулювати

Комітет ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки готує зміни до закону про "зелені" аукціони, "щоб повністю врегулювати всі питання, пов'язані з домогосподарствами, виходячи з інтересів

українських споживачів і активних чесних просьюмер".

Про це повідомив в. о. голови комітету ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Олександр Домбровський** у Facebook.

За його інформацією, проект змін буде представлений найближчим часом.

Нагадаємо, що у зв'язку зі змінами, закладеними в закон, власники домашніх сонячних електростанцій опинилися під загрозою скасування "зеленого" тарифу не тільки для нових СЕС, а й для вже побудованих.

Як повідомлялося, президент **Петро Порошенко** 18 травня 2019 року підписав закон, який передбачає впровадження "зелених" аукціонів. Законодавчим актом система держпідтримки об'єктів альтернативної енергетики у вигляді "зеленого" тарифу на відпуск е/е замінюється системою аукціонів. У рамках останньої підтримку держави отримуватиме інвестор, який запропонує найменший тариф.

Для домашніх СЕС закон ввів нову умову для його отримання - установку СЕС до 50 кВт на дахах, фасадах будівель та інших капітальних спорудах (раніше було - 30 кВт без обмежень місця розташування).

Таким чином, власники наземних СЕС, на відміну від власників вітроустановок і комбінованих вітро-сонячних установок, більше не матимуть права на продаж е/е за "зеленим" тарифом.

Для наземних домашніх СЕС до 30 кВт передбачається ввести перехідний період і дозволити отримувати "зелений" тариф власникам побудованих до кінця 2019 року станцій.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/05/20/647943/>

Урядовий Портал, 20.05.2019

Уряд розглядає подальші кроки для приведення української ГТС у відповідність до стандартів ЄС, – Володимир Гройсман

Україна постійно підтримує контакт з європейськими колегами, щоб координувати зусилля у енергетичній сфері. Спільними зусиллями вже вдалося реалізувати низку важливих проектів.

Про це сказав Прем'єр-міністр України **Володимир Гройсман** під час зустрічі з Віце-президентом Європейської Комісії з питань енергетичного союзу **Марошем Шефчовичем**.

«Зараз одне з ключових питань – функціонування української ГТС, яка є надійним постачальником газу до країн ЄС. Зараз розглядаємо подальші кроки для приведення української газотранспортної системи у відповідність до стандартів ЄС. Вже ухвалені рішення, які дають можливість до 1 січня 2020 року підготувати українську ГТС до сертифікації відповідно до європейського законодавства», – сказав Глава Уряду.

Сторони обговорили пріоритетні напрями співробітництва України та ЄС у сфері енергетики.

Під час бесіди йшлося про практичні питання співробітництва України та Європейського Союзу в енергетичній сфері, зокрема щодо забезпечення українських та європейських споживачів природним газом.

Марош Шефчович запевнив, що ЄС підтримує зусилля України у реформуванні енергетичного сектору. Він наголосив, що задоволений співпрацею з українським Урядом, адже така взаємодія має конкретні результати.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-rozglyadaye-podalshi-kroki-dlya-privedennya-ukrayinskoyi-gts-u-vidpovidnist-do-standartiv-yes-volodimir-grojsman-pid-chas-zustrichi-z-maroshem-shefchovichem>

Урядовий Портал, 20.05.2019

У Міненерговугілля обговорили співробітництво з Королівством Норвегія у сфері гідроенергетики

20 травня 2019 року під головуванням заступника Міністра енергетики та вугільної промисловості з питань європейської інтеграції **Наталії Бойко** відбулася зустріч з представниками Директорату водних ресурсів та енергетики Королівства Норвегія.

У ході зустрічі сторони обговорили напрямки співробітництва з норвезькою делегацією та стан підготовки Угоди щодо інституційної співпраці для удосконалення гідрологічної інформації та процесу ліцензування Малих ГЕС між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України та Директоратом водних ресурсів та енергетики Королівства Норвегія.

«Міністерство зацікавлене в успішній реалізації проекту, оскільки це сприятиме розвитку чистої енергетики та будівництву балансуючих потужностей, що на сьогодні є особливо актуальним», - зазначила Наталія Бойко.

Сторони обмінялись думками щодо необхідних подальших кроків та потенційних заходів для удосконалення сфери малої гідроенергетики.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/u-minenergovugillya-obgovorili-spivrobitnictvo-z-korolivstvom-norvegiya-u-sferi-gidroenergetiki>

Економічна правда (колонка), 21.05.2019

Ви будете сумувати за Роттердамом

З 1 липня запроваджується ринкова модель ціноутворення в електроенергетиці. Гарна ідея призведе до прискорення інфляції та девальвації гривні

Ігор Тинний, підприємець, співзасновник Української асоціації відновлюваної енергетики, член Ради з інновацій при прем'єр-міністрі

Близько 92% електричної енергії в країні виробляють всього чотири компанії: приватна ДТЕК і державні "Енергоатом", "Укргідроенерго" та "Центренерго".

Що це за ринок, на якому потрібно домовитися всього двом людям — Рінату Ахметову і президенту або прем'єру?

Класична олігополія ще ніколи не приводила до ефективного ціноутворення, це для неї неприродно.

Виправити ситуацію могло б приєднання енергомережі України до мереж Євросоюзу з дозволом на імпорт електроенергії.

Тоді монополія "Енергоатома" у базовому постачанні електроенергії і ДТЕК — у покритті пікових навантажень не була б такою повною.

Якби ціна на українську енергію "зашкалювала", промислові споживачі шукали б імпортних постачальників. Проте "новий ринок" поспішають ввести прямо зараз, а коли відбудеться об'єднання енергосистем, досі невідомо. Можливо, це буде через два роки, можливо — через п'ять. Цього ніхто, до речі, не гарантує.

Правильніше було б зробити навпаки: спочатку відкрити можливості для імпорту за ринковими європейськими цінами, а потім — дозволяти місцевим олігополістам встановлювати ціни без державного регулювання. Як у відомому афоризмі Ільфа і Петрова: "Зранку гроші — ввечері стільці". Тільки так.

Бізнес знову заплатить за всіх. Найголовніше: ринкове ціноутворення торкнеться лише бізнесу.

Генерація, промислові і бізнес-споживачі платитимуть за результатами укладених комерційних договорів, проте населення залишиться на так званих умовах спеціальних зобов'язань (ПСО), коли хтось з учасників ринку буде зобов'язаний продавати обсяги, необхідні побутовим споживачам, за зниженим тарифом.

Такі обсяги визначатиме НКРЕКП.

Бізнес і надалі доплачуватиме за спожиту населенням електроенергію і ставатиме ще менш конкурентоздатним.

Подальше зростання вартості електроенергії для бізнесу в Україні призведе до зменшення ВВП і гальмування економічного розвитку. Ціна на електричну енергію для населення повинна бути на 25-50% вищою від ціни для бізнесу. Це єдиний справедливий і правильний шлях.

Однак населення в Україні переважно бідне, тому виникає закономірне питання, де воно візьме кошти на оплату дорожчого струму. Дам дві відповіді.

Перша. Планується, що пільговий тариф для населення субсидуватиме "Енергоатом". Це хибна практика. Усі пільги в країні слід монетизувати.

Завдяки вищим цінам на електроенергію державні енергетичні компанії отримають вищі доходи, що принесе більше податкових надходжень.

Друга. Електроенергію треба заощаджувати. Сучасні українські ціни для населення найнижчі в Європі, вони нижчі навіть за російські.

Низький тариф не стимулює економію та автономне виробництво.

За статистикою, середня сім'я в Україні споживає на місяць близько 170 кВт-год. Заможний власник заміського дому біля Києва — 2 тис кВт-год, заощаджуючи порівняно з польським колегою 150 євро на місяць або 1 800 євро на рік.

Разом мова йде про 3 млрд євро на рік, які населення повинно, на мою думку, доплачувати за спожиту енергію. Половину цих коштів слід використати для збільшення пенсій, частково компенсувавши ефект лібералізації цін.

Запровадження ринку електроенергії без лібералізації цін для населення і монетизації пільг малозабезпеченим неминуче призведе до уповільнення економічного зростання і є злочинною дурістю.

Під час слухань у парламентському комітеті з питань енергетики народний депутат **Вікторія Войціцька** спитала, наскільки зростуть ціни. Міністр енергетики **Ігор Насалик** відповів з посмішкою, що вони впадуть. Небачений непрофесіоналізм.

За п'ять хвилин по тому представник "Енергоатома" сказав абсолютно протилежне: "Ми заслуговуємо додаткових грошей і хочемо заробляти".

Старе повинне померти. Ми розуміємо бажання ДТЕК заробляти на вугіллі, але досвід розвинених країн, зокрема, Франції та Британії, каже, що вугільні станції підлягають примусовому закриттю. Навіщо давати їм заробляти, коли їм треба допомогти померти?

Україні слід зробити високий carbon tax — податок на викиди вуглецевого газу, як у розвинених країнах. Раптом виявиться, що весь "прибуток" теплової генерації та застарілих потужностей — то гроші, зекономлені на модернізації та екології.

"Енергоатом" — єдиний рятівник енергосистеми України, але чому ніхто не

питає громадян про їх думку стосовно майбутнього атомної генерації?

Без суспільного обговорення було ухвалене рішення про добудову енергоблоків українських АЕС. Може, було б варто використати доходи від дешевого атома для розбудови відновлюваної енергетики? Чому комуністичний Китай інвестує 100 млрд. дол на рік у відновлювану енергетику, а Україна — ні?

З будівництвом нових потужностей АЕС — геть інша картина. У всіх розвинених країнах темпи будівництва суттєво переглянуті. У США, Німеччині та Японії станції поступово виводяться з експлуатації без заміни.

Сюрпризи "нового" ринку. Запроваджено так званий ПОН — постачальник останньої надії. До нього підуть ті, кому ніхто не захоче продавати електроенергію. **Не захоче, бо знає, що за неї не заплатять.**

Невідомо, чим думали у Кабміні, коли визначали для цієї функції ДП "Укрінтеренерго". Раніше ця компанія експортувала електроенергію через Бурштинський острів — частину енергосистеми України, приєднану до європейської енергомережі. Тепер це ні на що не здатний банкрут.

Чому так сталося? В енергосистемі вже зараз понад 1 млрд євро боргів, значна частина яких породжена комунальних сектором або зловживаннями. **Сама держава перешкоджає стягувати борги і карати боржників.**

Підсумуємо. Майже кожна людина в Україні щось чула про широко критиковану модель тарифного ціноутворення "Роттердам+", яка останніми роками застосовувалася для розрахунку тарифу на електроенергію, вироблену тепловою генерацією.

Якщо Верховна Рада, Кабмін та НКРЕКП не переглянуть строк введення нової моделі ринку, проблема балансування ринку електроенергії сягне небачених масштабів і тоді ми будемо згадувати "Роттердам" як набагато менше зло.

Вводити ринкову модель ціноутворення в галузі можна лише за таких умов.

Перше. Лібералізація цін для населення, які повинні бути вищими від цін для бізнесу, як скрізь у світі.

Друге. Технічне об'єднання енергосистем та відкриття можливостей для значного імпорту й експорту.

Третє. Частка кожного приватного виробника електроенергії не може перевищувати 10% від загальнонаціонального обсягу.

Четверте. Неплатники повинні фінансово каратися, підлягати процедурі банкрутства і примусового стягнення боргів та майна.

П'яте. Усі системи повинні тестуватися мінімум півроку.

Однак про що я розмірився? Скоро нові вибори, тож ніхто цього не робитиме. Поляки пройшли шлях "шокової терапії" з ринковим ціноутворенням 20 років тому і їх ВВП за цей час виріс у дев'ять разів. Ми ж досі шукаємо виправдання якомусь своєму унікальному шляхові, якого насправді не існує.

<https://www.epravda.com.ua/columns/2019/05/21/647978/>

Енергореформа, 21.05.2019

Секретариат Енергосообщества ЕС констатировал усиление независимости НКРЭКУ за последний год

Секретариат Енергосообщества ЕС зафиксировал значительные улучшения в части повышения уровня независимости Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), за

последние 14 месяцев.

Такие выводы содержит отчет Секретариата, опубликованный 17 мая.

Секретариат напоминает, что по итогам аудита НКРЭКУ в марте 2018 года рекомендовал регулятору усилить свою независимость и повысить доверие общественности к своим решениям.

В нынешнем отчете Секретариат отметил прозрачный и конкурентный отбор пяти новых членов комиссии в мае 2018 года как одно из наибольших достижений.

Вместе с тем, Энергосообщество считает, что препятствия для полной финансовой независимости НКРЭКУ еще существуют – на сегодня ее бюджет утверждается парламентом, тогда как в европейском законодательстве для этого не требуется чьих-то решений.

Українські Новини, 22.05.2019

Кабмін затвердив статут держпідприємств "Гарантований покупець" і "Оператор ринку"

Кабінет Міністрів затвердив статут державних підприємств "Гарантований покупець" і "Оператор ринку". Відповідне рішення прийнято на засіданні уряду.

У пояснювальній записці зазначається, що метою постанови є створення правових підстав для функціонування держпідприємства "Гарантований покупець", створеного для забезпечення суспільних інтересів, і виконання гарантій держави щодо купівлі всієї електроенергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії за встановленим "зеленим тарифом" із дати запуску нового ринку електроенергії.

Також Кабмін затвердив статут держпідприємства "Оператор ринку", яке було створено для забезпечення діяльності ринку "на добу вперед" і внутрішньодобового ринку з дати запуску нового ринку електроенергії.

У підсумку проект постанови прийнято урядом і відправлено на доопрацювання.

У квітні Кабмін створив держпідприємства "Гарантований покупець" і "Оператор ринку".

Капитал, Украинские Новости, Апостроф, Главком, Цензор.НЕТ, 22.05.2019

Глава Украинской энергетической ассоциации: компенсация тарифов для населения за счет тепловой генерации, – популистские фантазии

Глава Украинской энергетической ассоциации **Василий Котко** поддержал предложение правительства возложить компенсацию тарифов на электроэнергию для населения в новом рынке на государственную компанию «Энергоатом». Это позволит избежать роста тарифов для населения.

«Сегодня то, что население не доплачивает в тарифах, перекладывается на промышленных и бюджетных потребителей. В новом рынке этот механизм невозможен, а повышать тарифы в два раза для населения нереалистично, и нашли решение возложить субсидирование на „Энергоатом“. Сама компания не против, ведь рассчитывает, что цена реализации электроэнергии со вступлением в силу рынка с июля вырастет, и она сможет и заработать, и помочь с тарифами для населения», — сообщил Василий Котко.

По его мнению, механизм, предусматривающий субсидирование тарифов для населения компанией «Энергоатом», будет действовать некоторое время, один или

два года. После чего тарифы будут поднимать до экономически обоснованного уровня.

Комментируя заявления некоторых экспертов о том, что обязательства по субсидированию могут быть возложены и на частные энергокомпании, кроме государственных, В. Котко назвал такие мнения «популистскими фантазиями».

«Такие заявления — это популистские фантазии. На самом деле, есть две компании, в которых прогнозируется существенный рост тарифа, рост цены на их продукцию после вступления в силу энергорынка с июля 2019 года, — это „Энергоатом“ и „Укрэнерго“. Все. „Энергоатом“ посчитал, что он получит достаточно много, чтобы и компенсировать тарифы населения, и заработать. Это госкомпания, и, как временное решение, такое может быть. Чудес не бывает, решения нужно искать, это — единственное оптимальное. Возможно, еще можно добавить „Укрэнерго“, кроме „Энергоатома“. Цены у гидро будут самыми высокими — они будут продавать электроэнергию в пиковые часы, а она — самая дорогая», — подчеркнул президент Энергетической Ассоциации Украины.

Голос.ua, 22.05.2019

Министр энергетики США Рик Перри заявил о готовности сотрудничать с новой властью Украины

О возможном привлечении новых американских инвестиций в проекты по строительству LNG-терминалов и в сферу развития атомной энергетики Украины заявил во время рабочей встречи с украинскими коллегами министр энергетики США **Рик Перри**.

Энергетическая сфера является одной из приоритетных тем. Поэтому рассмотрение вопроса о реформировании энергетической отрасли в Украине, привлечения американских инвестиций в добычу и новые технологии, продолжение сотрудничества таких компаний как Holtec International, BGV Group и других системно и достаточно продуктивно происходит в последнее время, сообщили участники встречи.

Приоритеты американской стороны остаются неизменными и с приходом новой власти. А о внимании к энергетической сфере как к приоритетной свидетельствует в том числе и то, что делегацию США на инаугурации новоизбранного Президента Украины **Владимира Зеленского** возглавил именно министр энергетики Перри, считает эксперт **Валерий Гец**.

"Соединенные Штаты - вместе с народом Украины, с нетерпением ожидают совместной работы с новым президентом, надеюсь, и с новым парламентом", - добавил он, сославшись на президента США **Дональда Трампа**.

Українські Новини, 23.05.2019

Німеччина вирішила надати €24,5 млн для модернізації підстанцій "Укренерго" та інтеграції енергосистеми України в ENTSO-E

"Укренерго" взяло участь в українсько-німецьких міжурядових переговорах про співпрацю, які пройшли 20 травня в Києві.

Під час обговорення суспільно важливих і економічних питань йшлося також про співпрацю в енергетичній галузі.

Обговорювався стан імплементації Енергетичної стратегії на період до 2035 року, реформ, інтеграції енергосистеми України в ENTSO-E, а також реалізації

діючих і перспективних інвестиційних проектів.

На зустрічі німецька сторона оголосила про надання в рамках технічного та фінансового співробітництва фінансової допомоги в розмірі понад 80 млн євро для реалізації реформ в кількох галузях.

"Зокрема, 24,5 млн євро будуть спрямовані на реалізацію нового проекту з реконструкції та автоматизації підстанцій "Укренерго" "Підвищення ефективності передачі електроенергії (інтеграція української ОЕС до європейської об'єднаної енергосистеми)". Це дасть можливість значно підвищити надійність передачі електроенергії і забезпечити технічну відповідність обладнання та роботи мережі стандартам і вимогам ENTSO-E", - зазначив заступник директора "Укренерго" з інвестицій **Володимир Кудрицький**.

Наміри про це зафіксовані в протоколі за результатами переговорів.

Украинские Новости, УНИАН, Delo.ua, Цензор.нет, 23.05.2019

Предложение субсидировать тарифы на электроэнергию для населения за счет частных энергокомпаний противоречит идее европейского рынка

Екс-міністр енергетики **Іван Плачков** раскритиковал предложение ряда экспертов о необходимо возложить функцию субсидирования тарифов для населения на энергокомпаниях. Об этом он заявил, комментируя предложение о возложении функций PSO на частные компании.

"Нет, это неправильно (возлагать субсидирование населения на частные компании, - ред.), тогда нет смысла вводить рынок. Если нет политической воли установить экономически обоснованные тарифы, то единственный возможный путь - через Энергоатом при условии не ущемления его финансового состояния. Другие компании не должны в этом участвовать, иначе рухнет вся логика нового энергорынка", - отметил он.

По мнению эксперта, в целом логика перекрестного субсидирования противоречит рыночным отношениям.

"Я вообще отрицательно это оцениваю, компенсировать тариф для населения компании не должны, население должно платить экономически обоснованные тарифы, потому что тарифы на ээ не пересматриваются много лет, необходимо принимать решение делать экономически обоснованными тарифы и никакой компенсации не должно быть", - заявил Плачков.

Додаткова інформація на цю тему – Коментарии, Главком, Голос.ua, Апостроф, 23.05.2019 **«На частные энергокомпании нельзя переложить вопрос компенсации роста тарифов населению, - энергоэксперт Землянский»**. Абсурдно говорить о том, что частные энергетические компании могут участвовать в механизме компенсации роста тарифов на электроэнергию для населения, возложение обязательств на частных - нереалистичная и пагубная идея

Такое мнение высказал Директор энергетических программ Центра мировой экономики и международных отношений НАН Украины **Валентин Землянский**.

«Частные компании и спецобязательства - это абсурд. Ну давайте начнем с газового рынка, где частных хватает, - частные трейдеры, частные добывающие компании. Это все правила игры, которые должно установить государство. Есть рыночный механизм, есть программа социальной защиты, они между собой должны быть синхронизированы», - объяснил энергоэксперт.

По его мнению, возложение спецобязательств (по компенсации тарифов для

населения) на частников приведет к тому, что они начнут сворачиваться, начнут сворачиваться инвестиционные программы, а также программы по модернизации.

Эксперт также подчеркнул, что если госкомпания «Энергоатом» готова участвовать в механизме PSO (спецобязательства покрывать разницу между рыночным и реальным тарифом для населения), и если есть понимание, как все реализовать (спецобязательства), то можно смело применять такое решение.

«Госмонополист обязан на первом этапе нести риски по социальной защите граждан, а дальше уже работа правительства - рост доходов, и мы перестанем обсуждать тарифы в принципе», - отметил Валентин Землянский.

По мнению эксперта, государство обязано решать вопрос социальной защиты граждан, и при этом оно может использовать государственные компании.

«Если сейчас «Энергоатом» будет вынужден нести какие-то затраты по механизму PSO, не получит должного уровня прибыли, ничего страшного в этом я не вижу. Потому что это госкомпания, которая платит налоги в госбюджет и управляется государством, и она, как госкомпания, и должна заниматься этими вопросами (субсидирования)», - отметил Валентин Землянский.

Энергореформа, Uaenergy, 23.05.2019

В случае получения энергокомпаниями сверхприбылей в новом рынке, Украина может ввести windfall налог – рекомендация Энергосообщества

В случае получения энергогенерирующими компаниями сверхприбылей по итогам либерализации рынка э/э Украина может изъять их путем введения, так называемого, windfall налога (дополнительный налог на непредвиденную прибыль или незаработанные доходы). Об этом сообщили в Секретариате Энергосообщества в ответ на запрос участников рынка о теоретической возможности возложения на частные энергокомпании спецобязательств (PSO, Public Service Obligation) по поставке э/э для нужд населения.

Такой налог может быть применим как к АЭС (по информации Секретариата, такой вариант предлагал регулятор), так и ГЭС (по информации Секретариата, это предлагало Минэнергоугля), а также к другим производителям (в том числе и частным), которые получают непредвиденную прибыль в новом рынке.

Великобритания в 1997 года ввела windfall налог для компаний, которые с 1984 года участвовали в приватизации госпредприятий, работающих в телекоммуникационной сфере, ЖКХ, авиа- и железнодорожного сообщения. По мнению британского правительства, приватизация была осуществлена по ценам ниже рыночных, что позволило покупателям получить значительную прибыль.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 24.05.2019

МАНівці презентували розробки з відновлюваної енергетики

Віктор Бондар

Слухачка Малої академії наук України, школярка Єлизавета Лазарова пропонує поєднати водні канали і сонячні батареї в одній універсальній системі. Це дасть змогу підвищити ККД сонячних панелей і зекономити величезну площу. Адже нині у світі сонячні батареї займають 200 млн га, а іригаційні системи (канали) — 165.

Про свої наукові роботи у сфері відновлюваної енергетики Єлизавета та ще понад 70 школярів з усієї України поділилися під час проведення XX Міжнародної

науково-практичної конференції «Відновлювана енергетика та енергоефективність у XXI столітті», повідомляє прес-служба МАН.

Молода дослідниця вже отримала патент на свою розробку.

Ще одна столична школярка Варвара Бабич поєднала в одній електростанції вітрогенератор та сонячні батареї, щоб отримувати більше енергії.

За словами президента Малої академії наук України Станіслава Довгого, Мала академія об'єднує понад 250 тисяч школярів і дуже важливо, що вони вже сьогодні починають замислюватись над такими важливими для держави проблемами, як відновлювана енергетика.

<http://www.golos.com.ua/article/317399>

Економічна правда, ЛІГА.Бизнес, БизнесЦензор, 24.05.2019

Топ-10 бенефіціарів "зеленого тарифу" у 2018 році: Ахметов та інші

65% коштів, виплачених ДП "Енергоринок" за альтернативну енергію у 2018 році, пішли десятьом бізнес-групам, у першу чергу - електростанціям, що перейшли від братів Ключевих китайській держкорпорації CNBM, холдингу **Ріната Ахметова**, а також ВЕС шведсько-українського бізнесмена **Карла Стурена**. Про це свідчать розрахунки Віhus.Info, зроблені на підставі даних про платежі "Енергоринку".

Загалом альтернативні електростанції минулого року отримали від ДП "Енергоринок" 16,8 млрд грн. Це дані Міністерства енергетики. Скільки з цієї суми пішло кожній окремій компанії, чиновники не розголошують. На запит Віhus.Info у ДП "Енергоринок" не відповіли, однак журналістам вдалося дістати деталі.

Так, 11 млрд із загальних 17-ти пішли десятьом бізнес-групам, що розвивали найбільші проекти в "зеленій енергетиці" станом на 2018 рік. Тобто на них прийшлося 65% "зелених" грошей.

По 3 млрд грн за рік отримали за "зелену" енергію сонячні електростанції, які за президентства **Януковича** розвивали близькі до нього брати **Ключєви**, і альтернативні енергопроекти олігарха Ріната Ахметова (переважно за рахунок Ботієвської ВЕС).

У першу 10-ку минулорічних бенефіціарів "зеленого" тарифу також входять:

ВЕС українського бізнесмена зі шведським корінням Карла Стурена (1 млрд грн),

СЕС бізнесменів **Андрія Гордієнка** та **Сергія Хрипкова** (до 1 млрд кожні),

ВЕС нардепа **Максима Єфімова** (840 млн),

ГЕС і СЕС экс-помічників депутата **Олександра Домбровського** (до 500 млн),

сонячна станція в Болграді, що ймовірно досі належить Ключєвим (до 500 млн),

СЕС **Олександра Рєпкіна** (до 300 млн),

а також гідро- і сонячні станції **Юлії Львовчкіної** та **Ігоря Тинного** (до 300 млн).

Тобто найбільші і найстарші гравці (детальніше розрахунки за кожним об'єктом - в інфографіці 2).

З 2019 року гроші за "зеленим" тарифом почнуть отримувати нові станції, відкриті низкою постмайданних політиків і близьких до них бізнесменів. Про це розповідали журналісти Віhus.info у фільмі-розслідуванні "Королі сонця та вітру".

Так, альтернативною енергетикою почала займатися інвестгрупа ІСУ з орбіти 5-го президента України **Петра Порошенка**. Серед співвласників ІСУ **Макар Пасенюк**, фінансовий радник Порошенка. Загалом ІСУ будує три сонячні станції загальною потужністю понад 225 МВт, першу з них вже запустили на початку 2019-го.

Крім того, компанія "Підступне сонце", що належить народному депутату **Ігорю Котвіцькому** та дружині міністра внутрішніх справ **Арсена Авакова Інні**, добудовує сонячну станцію на 25 МВт, яка вже отримала "зелений" тариф (і це, скоріше за все, буде не єдиний сонячний бізнес Авакових-Котвіцького).

Компанія ETG, яку пов'язують з экс-нардепом від Народного фронту **Миколою Мартиненком**, буде цілу низку сонячних станції у Жовтих Водах, на Дніпропетровщині.

І, зрештою, холдинг Ахметова планує у 5 разів збільшити свої потужності в альтернативній енергетиці до кінця 2019-го (з 210 МВт у 2018 до 1000 МВт у 2019).

Для всіх станцій, що отримали "зелений" тариф - цей, підвищений, розмір оплати за "чисту" енергію діятиме гарантовано до 2030 року. "Зелений" тариф в 10 разів перевищує плату за електроенергію атомних електростанцій. Крім того, "зелений" тариф в Україні в середньому в 1,5-2 рази вищий за ціну "зеленої" енергії у країнах ЄС.

За розрахунками Міненерго, через масовий запуск нових альтернативних енергопроектів у 2019 році, вже з 2021-го платити за "зелену" енергію доведеться не минулорічні 17 млрд, а понад 40 млрд грн на рік.

Такі розрахунки озвучила керівник Директорату енергетичних ринків Міненерго **Ольга Буславець** на одному із засідань в парламентському комітеті з питань ПЕК.

Однак, замість того, щоб знижувати "зелений" тариф для станцій, що запусяться вже цього року, зокрема для великих промислових об'єктів, парламент з подачі голови комітету ПЕК **Олександра Домбровського (БПП)** і міністра енергетики **Ігоря Насалика** обмежив фізичну можливість будувати дрібні приватні СЕС на землі.

Украинские Новости, УНИАН, Деловая столица, Энергореформа, 24.05.2019

Если возложит ПСО на тепловую генерацию, мы получим рост цен на электроэнергию, - энергоэксперт

Субсидирование тарифов для населения на счет тепловой генерации, предложенное рядом экспертов, приведет к безусловному росту тарифов для всех категорий потребителей. Об этом заявил советник министра энергетики Украины, экс-замминистра энергетики и угольной промышленности Украины **Сергей Чех**.

"Если пойти по пути возложения этих обязанностей на тепловую (генерацию, - ред.), производящую электроэнергию из угля и природного газа, то мы получим безусловный рост цен на электроэнергию. А "Энергоатом" получит сверхприбыль. И вместо налоговых служб соберет деньги, заплатит в бюджет. А потом возникнет необходимость обеспечить социализацию, помощь незащищенным слоям и т.д. Но по населению это сработает. А кто защитит бизнес после того, как цены повысятся? Станет ли лучше, конкурентнее наша экономика? Нет, не станет. Вот в этом смысл. И если уж так делать, то тогда не на тепловую генерацию. Если мы хотим делать социализацию общую, то проще, если бы таким "надавачем услуг" был оператор системы передачи", - отметил он.

По его словам, вопрос сейчас стоит не в форме собственности, ведь эксперты не предлагают субсидировать население за счет государственной тепловой генерации в лице "Центрэнерго", а исключительно в тарифной целесообразности.

"Энергоатом" - это государственная компания, но это компания с самой

невысокой себестоимостью производства электроэнергии. И поэтому, а не по принципу государственности, на нее возлагается это специальное обязательство. А на компанию государственную тепловой генерации "Центрэнерго" таким порядком эти обязательства не возлагаются. Поэтому мне кажется, это не очень корректный комментарий по поводу, государственная или частная", - подчеркнул он.

Государственная компания "Энергоатом", крупнейший производитель электроэнергии в стране, заявила о готовности субсидировать население за счет своей прибыли. Соответствующее решение уже подготовлю НКРЭКУ и Кабмин.

«ВЕСТИ», 27.05.2019

Рост цен на топливо и блэкаут: чего ждать в июне

Антон Дранник

Половина топлива — из РФ. С 1 июня вступают в силу ограничения правительства РФ на экспорт в Украину ряда сырьевых товаров, в том числе нефти и нефтепродуктов. Согласно распоряжению РФ, со следующего месяца местным компаниям потребуются специальные разрешения от правительства для экспорта данной категории товаров в Украину. Напомним, такое решение восточного соседа было преподнесено как ответная мера за санкции, введенные Украиной против РФ. Таким образом, следует рассматривать несколько возможных сценариев: оптимистичный, если российские компании своевременно получают необходимые для экспорта бумаги, и пессимистичный, когда правительство РФ преднамеренно начнет «закручивать гайки» Украине.

По данным Госстата, в 2018 году минеральное топливо, нефть и нефтепродукты составили 23,4% от совокупного импорта страны (в деньгах это \$13,4 млрд). При этом, по данным ГФС, нефтепродуктов (бензины, дизтопливо, мазут, реактивное топливо и пр.) было импортировано на \$5,5 млрд. Больше всего топлива в прошлом году поступило к нам из Беларуси и РФ (\$2,11 млрд и \$2,07 млрд соответственно), а также из Литвы — \$0,57 млрд. Еще на \$2 млрд было импорта нефти из РФ. Как видим, Россия все еще остается одним из основных поставщиков в Украину нефти и продуктов из нее. И хотя украинские власти заявляют, что такой запрет был вполне ожидаемым и меры по минимизации последствий были приняты заранее, эксперты уверяют, что негативных последствий, как минимум в виде очередного удорожания топлива, украинцам не избежать.

Подорожают дизель и газ. По словам экспертов, в структуре украинского импорта автомобильного топлива доля российского бензина ничтожна, соответственно, и дефицита опасаться не стоит. А вот доля автогаза и дизеля на украинском рынке составляет около 40%. При этом, как говорит директор консалтинговой группы «А-95» **Сергей Куюн**, если рассматривать радикальный сценарий, то есть полный запрет поставок из РФ, то по дизтопливу замещение может произойти за счет импорта из Беларуси, морских поставок, а также увеличения переработки на отечественном нефтеперерабатывающем заводе — Кременчугском НПЗ. «В среднем рост цен — на 1–1,5 грн/л», — отметил Куюн. То же самое, по его словам, касается и автогаза, возможный дефицит которого придется замещать за счет поставок морем из Казахстана и ЕС.

Стоит отметить, что такой сценарий возможен только в случае полного запрета на экспорт этих товаров. В то же время, в Нефтегазовой ассоциации

Украины (НАУ) успокаивают: существенных изменений на украинском рынке не произойдет. «НАУ проанализировала изменения к постановлению РФ. Из документа не следует, что объемы топлива будут каким-либо образом ограничены. Если компании-поставщики топлива своевременно получают разрешения, ситуация на рынке нефтепродуктов Украины останется неизменной», — заявили в Ассоциации.

«Если РФ прекратит поставки угля, то в Украине будут большие проблемы. Слишком уж значительные объемы идут из РФ», — отмечает сопредседатель Фонда энергетических стратегий **Дмитрий Марунич**. По данным Госстата, в прошлом году из РФ в Украину было импортировано более 15 млн тонн на \$1,8 млрд, что составило 70,2% всего угольного импорта. Из этого объема антрацитовый уголь (топливо для ТЭЦ) составил 3,6 млн тонн на сумму \$0,4 млрд. Остальное же — коксующийся уголь для металлургических предприятий. «Украине прежде всего нужен антрацитовый уголь.

Постепенно блоки станций переводят на уголь газовой группы, но это далеко не быстрый процесс», — сказал «Вестям» Марунич.

Было бы наивно считать правительство РФ глупцами и думать, что вот эти санкции они ввели просто так. У них явно есть какая-то мотивация. Вопрос в том, какой цели они добиваются...» — сказал Марунич.

<https://vesti-ukr.com/strana/337939-rost-tsen-na-toplivo-i-blekaut-cheho-zhdet-v-ijune>

БизнесЦензор (колонка), 27.05.2019

(А.С. - ?????)

Принцип энергорынка: Священная корова для сферического коня в вакууме

Ольга Кошарная, эксперт по вопросам атомной энергетики

Во время международной конференции "Форум энергетической безопасности", которая проходила 23 мая, эксперт **Андрей Зинченко** сказал о том, что мы все так старались, чтобы Нацкомиссия по регулированию энергетики (НКРЭКУ) стала независимой, что в результате получили "сферического коня в вакууме".

Никаких рычагов влияния у гражданского общества, да и правительства нет. О субъектах рынка электроэнергии и речи быть не может! С одним, правда, исключением. НКРЭКУ живет своей "глубокой внутренней жизнью", и вместо того, чтобы соблюдать баланс интересов государства, бизнеса и общества, принимает решения так, чтобы не дай Бог, не ущемить интересы одной частной неприкасаемой компании, эксплуатирующей ТЭС.

ДТЭК – та самая священная корова для НКРЭКУ.

А лоббисты ДТЭК - экс-министр **Иван Плачков** и экс-член НКРЭКУ **Василий Котко** вообще выразили возмущение, что спецобязательства по поддержке населения КМУ позволил себе "размазать" еще и на государственную компанию "Укрэнерго".

Они считают, что этот крест – дотировать 36% выработки, которые потребляет население, должен единолично нести "Энергоатом".

Несколько цифр. Пятиэтапное повышение цены на электроэнергию для населения, начавшееся в 2016 году, тогдашний глава НКРЭКУ, незабвенный **Дмитрий Вовк**, обосновывал тем, что необходимо ликвидировать перекрестное субсидирование.

НКРЭКУ не выполнило прямую норму закона "О рынке электроэнергии", в частности, п. 3 Переходных положений, где четко написано,

что до начала введения нового рынка электроэнергии НКРЭКУ должно ликвидировать перекрестное субсидирование.

Глава НКРЭКУ **Оксана Кривенко** на этой неделе похвалилась, что Энергетическое сообщество, с которым НКРЭКУ обязана по закону о Регуляторе консультироваться по некоторым вопросам, позитивно оценило деятельность вверенной ей институции.

Как?! Как можно позитивно оценивать такую деятельность, когда игнорируется норма закона? А "косяки" невыполнения нормы вешаются на государственные компании на 1,5 года?

Как можно одобрять такую деятельность, когда не решена и другая серьезная проблема до начала работы новой модели рынка – возвращение долгов перед поколениями с энергорынка. "Энергоатому" Энергорынок задолжал аж 12,6 млрд грн...

УНІАН, 28.05.2019

ENTSO-E відзначило значні успіхи у співпраці з Укренерго

"Укренерго зробило величезний крок вперед щодо розбудови своїх потужностей. За останні роки компанія суттєво змінилася і наше успішне співробітництво про це яскраво свідчить. Ми готові і надалі співпрацювати, надавати технічні рекомендації, щоб рухатися вперед. Зокрема для того, щоб в майбутньому всі вийшли на один технічний рівень", - сказала керуючий директор ENTSO-E зі стратегії та комунікацій **Сюзан Ніс**.

Також вона підкреслила, що мережі відіграють важливу роль під час переходу до відновлюваної енергетики.

"Тому крім синхронізації нам потрібно перебудувувати систему цінностей. Мережі мають розвиватися в напрямку чистої енергії", - додала Ніс у ході зустрічі із обговорення інтеграції української енергосистеми до європейської мережі системних операторів ENTSO-E, відкриття імпорту електроенергії, конкуренції виробників та переваг для споживачів.

Додаткова інформація на цю тему – Урядовий портал, 28.05.2019 «Синхронізація об'єднаної української енергетичної системи з європейською є ключовим завданням, – Іванна Климпуш-Цинцадзе». Інтеграція вітчизняної енергетичної системи з європейською – це, по суті, «енергетичний безвіз», який дасть Україні можливість стати частиною європейського енергетичного простору та звести залежність від Росії до мінімуму. Про це сказала Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України **Іванна Климпуш-Цинцадзе** під час заходу «Інтеграція України до ENTSO-E (Європейська мережа операторів системи передачі електричної енергії – ред.): ключові переваги та виклики».

«Уже понад два роки Україна працює над реформою ринку електроенергії, невід'ємною частиною якої є інтеграція в ENTSO-E. В цьому контексті Уряд позитивно оцінює динаміку реалізації завдань, закріплених в Плані заходів щодо синхронізації об'єднаної енергетичної системи України з об'єднанням енергетичних систем держав-членів Європейського Союзу», – наголосила І. Климпуш-Цинцадзе.

Успішна боротьба за «енергетичний безвіз» неможлива без підтримки ключових міжнародних партнерів, наголосила представниця українського Уряду.

Українські Новини, 29.05.2019

Кабмін вивів із держвласності Калуську ТЕЦ

Кабінет міністрів України вивів із державної власності Калуську теплоелектроцентральною (Івано-Франківська область).

Про це написав представник Президента **Володимира Зеленського** в Кабінеті Міністрів **Андрій Герус** на своїй сторінці в соціальній мережі Facebook.

"Уже після того, як прем'єр-міністр оголосив про свою відставку, на минулому непрозорому засіданні уряду було прийнято рішення вивести з державної власності Калуську ТЕЦ (а також було прийнято рішення про спеціальну державну допомогу цій ТЕЦ)", - написав він.

Також Герус додав, що Калуська ТЕЦ передається в комунальну власність міста Калуш, в якому раніше міністр енергетики та вугільної промисловості Ігор Насалик був мером.

Крім того, він зазначає, що Калуська ТЕЦ є фактично єдиним об'єктом генерації та єдиним покупцем вугілля в Бурштинському острові, який не належить енергохолдингу ДТЕК.

"Економічна доцільність такої безкоштовної передачі вельми сумнівна. І цілком імовірно, що наступним кроком буде передача цього об'єкта у приватні руки за безкоштовно (псевдоконцесія або інша схема)", - підсумував Герус.

УНИАН, Gazeta.ua, Энергореформа, 02.05.2019

Отсрочка с запуском рынка электроэнергетики может негативно повлиять на отношения Украины и ЕС - Томаш Фиала

«Уже был принят закон, который внедряет этот рынок с 1 июля. Парламент принял его давно, и в последний момент отказываться от его имплементации было бы совсем неправильно со стороны украинского руководства. Хочется все же переходить на рыночные условия, что будет способствовать развитию украинской экономики. Так работает вся Европа», - отметил глава инвесткомпания Dragon Capital **Томаш Фиала**.

По его словам, реальный рынок электроэнергетики можно ввести в Украине, несмотря на некоторые пробелы в работе антикоррупционных органов и Антимонопольной комиссии и уровень монополии в этом секторе.

Українські Новини, Главком, Delo.ua, Капітал, 13.05.2019

Перенос запуска нового рынка электроэнергетики будет стоить экономике миллиарды долларов - Прокип

Перенос запуска нового рынка электроэнергетики, запланированный на 1 июля 2019 года, будет стоить Украине миллиардов долларов инвестиций и снизит привлекательность страны для иностранных инвесторов. Об этом пишет эксперт программ "Энергетика" Украинского института будущего **Андріан Прокип** в материале, обнародованном американским международным научным центром имени Вудро Вильсона.

Рынок имеет значительную экономическую ценность для украинской экономики. "После проведения рыночных реформ в период 2019-2030 годов инвестиции в генерирующие компании составят 29,8 млрд. долларов США, что в

11,5 раза больше, чем без реформ. Переход на стимулирующие тарифы позволит операторам систем распределения и передачи реализовать 7,5 млрд. евро инвестиционных ресурсов, что почти вдвое больше, чем было бы реализовано без проведения реформ. Ожидается, что при увеличении объемов инвестиций потери в распределительных и передающих сетях уменьшатся. На международном уровне ожидается, что синхронизация с ENTSO-E увеличит экспорт электроэнергии почти в пять раз: с 5,6 млрд. кВтч в 2017 году до 25,0 млрд. кВтч в 2030 году, что приведет к получению 6,7 млрд. долл. США экспортных поступлений в 2019-2030 годах. Однако если синхронизация не будет достигнута, Украина будет оставаться зависимой от импорта электроэнергии из Российской Федерации и Беларуси в период напряженных отношений с этими странами", - констатировал эксперт.

Несмотря на это, по словам Андриана Прокипа, в угоду политическим интересам, команда нового президента обсуждает вопрос о перенесении сроков запуска нового рынка. Это связано, по мнению Андриана Прокипа, с возможным повышением цены электроэнергии. Однако эта проблема легко решается предоставлением субсидий, что позволит не повышать тарифы и выполнить международные обязательства.

Додаткова інформація на цю тему – Українські Новини, Делова столица, Цензор.нет, 14.05.2019 «Технический перенос запуска рынка электроэнергии нецелесообразен – Энергоатом».

... из письма президента НАЭК "Энергоатом" **Юрия Недашковского** на имя заместителя председателя комитета Верховной Рады Украины по вопросам топливно-энергетического комплекса **Александра Домбровского**.

"Компания с пониманием относится к тем объективным причинам, при которых своевременное внедрение полномасштабного нового рынка электрической энергии может стать невозможным. Вместе с тем, считаем простой технический перенос срока открытия рынка нецелесообразным, поскольку это будет способствовать дальнейшему безответственному невыполнению отдельными участниками рынка и органами государственной власти обязанностей, возложенных на них законом Украины "О рынке электрической энергии" и настаиваем на начале действия нового рынка с 1 июля 2019 года", - сказано в письме.

По словам Недашковского, компания заинтересована в скорейшем внедрении полномасштабного конкурентного рынка, ведь это позволит получать справедливую рыночную цену и своевременную оплату за свою реализованную электроэнергию.

Среди вопросов, которые должны быть в первую очередь решены для своевременного запуска рынка Ю. Недашковский назвал, в частности, **разработку и принятие ряда подзаконных актов, регулирующих деятельность на рынке электрической энергии, ликвидацию перекрестного субсидирования, урегулирование задолженности на энергорынке и тому подобное.**

"Вместе с тем сообщаем, что компания готова принимать участие в работе Комитета по вопросам топливно-энергетического комплекса, ядерной политики и ядерной безопасности при обработке проблемных вопросов своевременного запуска нового рынка электрической энергии", - говорится в письме.

УНИАН, 14.05.2019

Укрэнерго: Мы готовы к старту рынка как с 1 июля, так и к его переносу

Руководитель Укрэнерго заявил, что на 1 июля компания будет готова

работать в условиях нового рынка электроэнергии.

Старт нового рынка электроэнергии с 1 июля 2019 г. может создать значительные риски для интересов потребителей. В то же время, отсрочка запуска рынка может привести к полной отмене реформы и не гарантирует принятия соответствующих решений в более поздний период. Об этом сказал на пресс-конференции в Киеве руководитель ГП «НЭК «Укрэнерго» Всеволод Ковальчук, передает пресс-служба компании.

Он подчеркнул, что Укрэнерго сейчас выполняет все требования законодательства, регулирующие ход внедрения реформы, и на 1 июля компания будет готова работать в условиях нового рынка, но также будет готова и к решению о переносе начала функционирования нового рынка на любую другую дату.

Среди ключевых рисков, по словам В. Ковальчука, это низкий уровень конкуренции из-за высокой концентрации производителей электроэнергии, что может привести к неконтролируемому увеличению цены на электроэнергию в условиях отсутствия надлежащей защиты потребителей, а также отсутствие налаженной системы предоставления достоверных данных коммерческого учета от операторов систем распределения.

«В Украине 76% производства электроэнергии приходится всего на двух производителей (НАЭК «Энергоатом» - 55% и ДТЭК - 21%). При этом отсутствует импорт электроэнергии, который может создать конкуренцию национальным производителям, а новая модель рынка пока не предполагает никаких прямых эффективных предохранителей, которые могли бы влиять на производителей со значительной долей на рынке. Но одновременно эти проблемы - следствие устаревшей модели, которая работала в электроэнергетике последние 20 лет. Поэтому нам важно не просто ввести рынок, но и сделать это правильно и учесть все риски и нюансы, которые стали понятны в ходе процесса подготовки к запуску рынка», - отметил Всеволод Ковальчук.

«Каждый сценарий имеет свои определенные риски, которые четко идентифицированы нами и другими коллегами. Существуют конкретные механизмы их минимизации или устранения, которые были предложены нами сегодня. В любом случае решение о начале работы нового рынка с 1 июля 2019 года – за Правительством и НКРЭКУ, а в случае необходимости переноса даты запуска – за Парламентом. В любом из обозначенных сценариев нужна скоординированная работа всех без исключения ключевых стейкхолдеров. Без подготовленных и принятых должным образом решений высока вероятность, что конкуренции на рынке не будет в достаточной мере, а значит, потребитель останется сам на сам со всеми проблемами нового рынка», — резюмировал Ковальчук.

Додаткова інформація на цю тему – Энергореформа, Украинские Новости, Деловая столица, Главком, Капитал, 14.05.2019 **"Укрэнерго" готово проводить расчеты, необходимые для запуска нового рынка электроэнергии с 1 июля".** "Все необходимые для нового рынка расчеты "Укрэнерго" в состоянии осуществить в пределах имеющихся ресурсов и систем. Запуск коммерческого учета нового рынка происходит без задержек и в соответствии с требованиями закона о рынке э/э и Кодекса коммерческого учета", - заявил руководитель группы администрирования коммерческого учета НЭК "Укрэнерго" **Александр Карпенко.**

"Правила нового рынка совершенные - они не требуют загрузки точных данных по всем счетчикам на следующий день или даже в течение месяца. Правила

предусматривают, что в определенные моменты времени мы используем для расчетов небалансов оценочные данные, а затем, по мере поступления данных со счетчиков начинается так называемый процесс урегулирования (reconciliation) - уточнение расчетов между участниками рынка в соответствии с фактическими данными. Эта модель более адекватна. Задача не в том, чтобы быстро что-то посчитать главное осуществить расчет по фактическим данным", - подчеркнул представитель "Укрэнерго".

Деловая столица, Украинские Новости, Голос.ua, Главком, 14.05.2019
«Энергорынок должен быть запущен с 1 июля без каких-либо переносов - председатель Укрэнерго».

Економічна правда (колонка), 15.05.2019

Український блекаут,

Або скільки буде коштувати електроенергія після 1 липня

Олексій Гончарук, голова BRDO

З 1 липня має запрацювати новий ринок електричної енергії, що передбачає визначення вартості електроенергії на ринкових умовах. Це означає припинення повноважень НКРЕКП з цінового регулювання. І це може спровокувати неконтрольоване зростання ціни та фактично залишити споживачів без енергії.

Оптимістичний сценарій - ціни зростуть на 30% від діючого на момент впровадження ринку рівня, тільки за рахунок зміни підходів до ціноутворення.

Песимістичний - на 250%, зважаючи на олігопольну структуру ринку, низьку еластичність попиту та досвід впровадження аналогічної ринкової моделі в постсоціалістичних країнах.

Багато кого реалізація цього сценарію відкине за межу виживання...

Чому ми думаємо, що ціни піднімуться?

1. Олігопольна структура ринку генерації: сукупна частка 5 найбільших суб'єктів складає понад 90%, у т.ч. частка "Енергоатом" – близько 56%, ДТЕК - 30%, "Укргідроенерго" - 7%, "Центренерго" - 4%, "Донбасенерго" - трохи менше 2%.

При цьому імпорт, який міг би скласти конкуренцію вітчизняним виробникам, не можливий з технічних причин.

2. Домінування у сфері регулюючих потужностей - ДТЕК належить 70% від сукупного обсягу потужностей ТЕС, а саме ці електростанції забезпечують балансування обсягів виробництва електроенергії з наявним попитом.

3. Монополісти мають стимули нарощувати ціну через стабільний попит на електроенергію, як на товар першої необхідності.

4. Відсутність реальних обмежень та працюючих інструментів захисту споживачів.

Так от. У перші дні/тижні/місяці роботи нового ринку енергокомпанії будуть "прощупувати" еластичність попиту підвищуючи ціну.

Оскільки і побутові споживачі, і малі непобутові звикли розраховуватись за електроенергію постфактум, то в перший місяць роботи вони скоріш за все не будуть слідкувати за тим, що відбувається з оптовими цінами. Але в кінці місяця отримають великі рахунки.

Ці суми можуть бути настільки великими, що споживач відмовиться платити. Таких будуть сотні тисяч, відповідно борги за електроенергію цілком реально можуть вимірюватись мільярдними сумами.

З урахуванням уже накопичених боргів на ринку в 35 млрд грн, перспективи віялових відключень та перебоїв енергопостачання виглядають більш ніж реалістичною...

Чому так сталося? Справа в тому, що ключовим елементом нового ринку мала б стати конкуренція, яка стримує генеруючі компанії встановлювати захмарні ціни, а постачальників електроенергії стимулює міксувати дешеву електроенергію (довгострокові контракти) з дорогою (добові та внутрішньодобові покупки).

Для цього державі достатньо було створити справедливі правила гри і контролювати, щоб постачальники або генеруючі компанії не змовились між собою...

На момент запуску нового ринку ми по факту маємо:

- 1) дві генеруючі компанії (ДТЕК та Енергоатом), які будуть контролювати ринок на фоні слабого антимонопольного законодавства;
- 2) відсутність механізмів контролю та покарання за зловживання гравців ринку;
- 3) підвищення ризику колапсу галузі з відповідними наслідками для економіки країни.

Чи знає хтось з відповідальних органів та посадовців, скільки буде коштувати електроенергія через день, тиждень, місяць, рік на кожному з сегментів ринку після 1 липня? Якщо так, то чому про це досі не знає споживач?

Що планується зробити, щоб станом на 1 липня на всіх сегментах ринку була захищена конкуренція?

Як має захищатися споживач, якому пред'являть рахунок в рази більший за той, що він платить зараз?

Думки, висловлені у цій публікації, відображають винятково точку зору автора та не обов'язково збігаються з позицією представництва ЄС в Україні.

Інформація на цю тему – УНІАН, ЛІГА.Бізнес, 14.05.2019 «Укренерго пропонує дозволити НКРЕКП встановлювати ціну електроенергії на новому ринку». Delo.ua, Минпром, ЛІГАБізнес, 15.05.2019 "Ціни на електроенергію можуть вирости після запуску нового ринку – "Укренерго". Економічна правда, 15.05.2019 «Після старту нового ринку електроенергії ціна може неконтрольовано зрости — експерт». Гордон (блог), 15.05.2019 «Украине нужен рынок электроэнергии, но если процесс отпустить в свободное плавание, это может привести к неконтролируемому росту цен и коррупции», Михаил Цимбалюк. Украинские Новости, Асоціація споживачів енергетики та комунальних послуг, Энергореформа, 15.05.2019 «Ассоциация потребителей энергетики допускает резкий рост цен на электроэнергию после старта свободного рынка».

УНІАН, БизнесЦензор, Энергореформа, 15.05.2019

Насалик настаивает на запуске рынка электроэнергии с 1 июля

Новый оптовый рынок электроэнергии должен быть запущен с 1 июля 2019 года, согласно установленным в действующем законодательстве срокам. Об этом министр энергетики и угольной промышленности **Игорь Насалик** заявил в рамках проходящего в Верховной Раде обсуждения темы нового рынка.

"Минэнергоугля будет настаивать на введении рынка с 1 июля. И все основное для этого у нас есть. И если кто-то не готов, пусть заявит об этом, и объяснит, по каким причинам он не справляется", – сказал министр.

И. Насалик отметил, что министерство разработало проект правительственного постановления, согласно которому решается вопрос определения поставщика электроэнергии на условиях специальных обязательств (ПСО), и рассчитывает на его принятие Кабинетом министров до конца месяца.

В свою очередь отвечающий за внедрение рынка в ГП "НАЭК "Энергоатом" **Сергей Бедин** подтвердил, что компания готова "частично взять эту ношу".

Глава НАЭК "Укрэнерго" **Всеволод Ковальчук** указал на определенные риски для запуска рынка электроэнергии с 1 июля в существующем виде, в частности высокую концентрацию рыночной власти у нескольких крупных игроков.

По мнению **Андрея Геруса** – председателя Ассоциации потребителей энергетики и коммунальных услуг и эксперта команды избранного президента Владимира Зеленского, – введение конкурентного рынка электроэнергии, которое начнется в июле 2019 года, необходимо перенести на 1-2 года, поскольку сейчас Украина не готова к нему.

Додаткова інформація на цю тему – Главком, Экономические новости, LB.ua, 15.05.2019 «Ринок електроенергії готовий до роботи за новими правилами з липня, - Насалик». «Фактично всі виробники і учасники ринку підтримують реформу яку ми підготували. Це і Енергоатом і Укренерго і Укргідроенерго. Були звинувачення, що після реформи ДТЕК буде монопольно працювати на ринку. Але це повний абсурд. Навпаки, у нього там серйозний конкурент Енергоатом, який працює на вільному ринку. А за регульованим тарифом у нього серйозний конкурент - це Укргідроенерго», - розповів міністр енергетики **Ігор Насалик** в коментарі програмі Перша Шпальта.

І. Насалик відзначає, що зараз потужностей для вироблення електроенергії на 50% більше, ніж суб'єктів, що її виробляють. Тому вони будуть боротися, щоб брати участь в ринку.

Нагадаємо, що раніше Єврокомісія, Американська торгова палата і Європейська бізнес асоціація розкритикували спроби відкласти введення ринку електроенергії.

Укрінформ, РБК-Украина, 112.ua, 15.05.2019 «**Насалик припускає зниження тарифів на електрику**».

Украинские Новости, УНІАН, УНН, Цензор.нет, Голос.ua, 15.05.2019

Минэнерго, НКРЭКУ и ключевые энергокомпании призвали к своевременному запуску рынка электроэнергии с 1 июля

Присутствующий на заседании комитета Верховной Рады Украины по вопросам топливно-энергетического комплекса, ядерной политики и ядерной безопасности эксперт **Андрей Бузаров** сообщил, что большинство участников призывают не отклоняться от предусмотренной законом даты введения нового рынка. Об этом он заявил на своей странице в социальной сети Facebook.

"Обсуждают готовность к введению рынка с 1 июля, как предусмотрено действующим законом. Тема важная и актуальная – для ЕС и США своевременное введение конкурентного рынка является базовым маркером готовности Украины выполнять свои обязательства по реформированию энергетического сектора. Минэнерго, НКРЭКУ, ключевые энергокомпании безоговорочно выступают за запуск рынка в надлежащие сроки. Большинство депутатов тоже. Только что экс-дважды министр энергетики **Иван Плачков** выступал – он тоже за", - написал

Бузаров.

По информации эксперта, даже те, кто технически допускает перенос, рапортуют о готовности работать в рынке с 1 июля 2019 года.

"Есть те, кто перестраховывается и допускают перенос на некоторое время – "Укрэнерго", например. Но даже они говорят, что в целом готовы запускаться. В целом, настроение оптимистическое. Если не вмешаются политические факторы, и популисты снова не оседлают тему тарифов, европейскому энергорынку в Украине с 1 июля быть!" - констатировал он.

Додаткова інформація на цю тему – КП в Україні, 21.05.2019 «5 вопросов о рынке электроэнергии», Андрей Гаценко. Мы разбирались, почему одни политики выступают за его запуск, а другие хотят отложить.

Самая большая проблема любой энергосистемы заключается в том, что ее практически невозможно запасти впрок.

В статье рассмотрены вопросы:

- 1) Как работает энергосистема сейчас?
- 2) Кому достаются деньги?
- 3) Кому принадлежат предприятия?
- 4) Что должно измениться?
- 5) Кому это выгодно?

Енергореформа, 16.05.2019

Новый энергорынок может быть запущен с 1 июля

при введении ценовых ограничений для каждого сегмента рынка - участники

Новая модель оптового рынка электроэнергии может быть запущена с 1 июля в соответствии с требованием закона "О рынке э/э" лишь при условии введения ряда ограничений, в частности, установления на всех сегментах нового рынка предельных цен (price cap) Нацкомиссией, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), - на полгода.

К такому мнению пришли в среду участники заседания, инициированного членом комитета Верховной Рады по ТЭК, ядерной политике и ядерной безопасности **Львом Пидлисецким**, который разрабатывает законопроект о переносе запуска нового оптового рынка э/э с 1 июля 2019 года на 1 апреля 2020 года.

Как отметил гендиректор группы "ДТЭК" **Максим Тимченко**, компания готова к открытию рынка и согласна с механизмом ограничения регулятором цен на новых сегментах ради их своевременного запуска. "Мы заинтересованы, чтобы при открытии рынка не было ценовых шоков и нарушений", - добавил он.

М. Тимченко также подчеркнул необходимость отмены всех нормативных ограничений импорта э/э, после чего цена импортной э/э станет индикативной для сопоставления с внутренними ценами.

Гендиректор обособленного подразделения "Энергоатом-Трейдинг" **Сергей Бедин** выразил мнение, что сегодняшняя ситуация на рынке э/э предоставляет уникальный шанс для перехода к новой модели без потерь. Он также сообщил, что "Энергоатом" готов взять на себя часть спецобязательств (ПСО) по продаже э/э бытовым потребителям. С этой целью отпускной тариф компании будет повышен, как предусмотрено ее финпланом на второе полугодие 2019 года, с нынешних 56,67 коп. до 90,19 коп. за кВт-ч (без НДС).

Член НКРЭКУ **Дмитрий Коваленко** отметил существенный прогресс за последние недели в тестировании платформ балансирующего рынка, а также рынка "на сутки вперед" и внутрисуточного рынка. Он также сообщил, что, по прогнозам регулятора, рост розничной цены на э/э для небытовых потребителей после открытия рынка не должен превысить 10%.

Вместе с тем председатель Совета оптового рынка э/э (ОРЭ) **Александр Сагура** сообщил, что около половины членов Совета на сегодня выступает за перенос запуска рынка, и около половины – против (преимущественно производители э/э). По его мнению, при текущей ситуации с подготовкой нормативной базы и ПО для нового рынка его запуск целесообразно перенести как минимум до 1 апреля 2020 года. Он также напомнил, что после открытия розничного рынка с 1 января текущего года месячная оптовая цена э/э постоянно пересчитывается из-за отсутствия полных корректных данных об объемах потребления по потребителям.

Директор госпредприятия "Энергорынок" **Юрий Гнатюк** напомнил, что на сегодня не определен источник компенсации Гарантированным покупателем разницы между рыночной ценой э/э и ценой, по которой он будет обязан выкупать "дорогую" э/э у производителей из возобновляемых источников энергии (ВИЭ). Помимо этого, не принят закон о реструктуризации задолженности в оптовом рынке, превысившей 35 млрд грн. Ю. Гнатюк также напомнил, что "Энергорынок" является стороной контракта о параллельной работе энергосистем Украины и РФ, и в случае его ликвидации с 1 июля (которая предусмотрена законом "О рынке э/э"), этот контракт должен быть перезаключен какой-либо другой структурой.

Замдиректора по коммерции АО "Укрэнерго" **Алексей Никитин** обратил внимание на невозможность начала работы с 1 июля рынка двусторонних договоров (между производителями и крупными потребителями, поставщиками) из-за отсутствия нормативной базы, в результате чего вся э/э будет торговаться поначалу на рынке "на сутки вперед", который предполагает более высокую, чем по долгосрочным договорам, цену.

<http://reform.energy/news/novyy-energorynok-mozhet-byt-zapushchen-s-1-iyulya-pri-vvedenii-tsenovyykh-ogranicheniy-dlya-kazhdogo-segmenta-rynka-uchastniki-11343>

ExPro, 16.05.2019

Запуск ринку необхідно перенести на 1 квітня 2020р – голова Ради ОРЕ

Запуск нової моделі ринку електроенергії з огляду на комплекс не вирішених проблем необхідно перенести на 1 квітня 2020р. Таку думку 15 травня під час круглого столу в парламентському комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу висловив голова Ради оптового ринку електроенергії, представник АТ «Прикарпаттяобленерго» **Олександр Сагура**.

Також Сагура згадав проблему не платежів (заборгованості) на ринку та спробу вирішити це питання передавши всіх проблемних споживачів (державні шахти, водоканали та ін.) до постачальника «останньої надії», функції якого були покладені Кабміном на ДПЗД «Укрінтеренерго».

«Чесно, я не дуже розумію ту людину, яка придумала зробити «Укрінтеренерго» постачальником «останньої надії». Я ще не бачив за своє життя, щоб так швидко збанкрутувало підприємство. За три місяці вони втратили всі свої зовнішні економічні контракти... Зараз вони банкрути, їх не існує», - прокоментував

голова Ради ОРЕ наслідки для «Укрінтеренерго» виконання обов'язків ПОНа.

ExPro, 16.05.2019

Законопроект про перенос дати запуску нового ринку е/е на 1 квітня 2020р розроблений – нардеп Підлісецький

Про це під час прес-конференції в Києві повідомив народний депутат, член комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Лев Підлісецький**.

«Ми готові перенести якщо потрібно, внести зміни до Закону, хоча я бачу, що більше треба змінювати вторинне законодавство. Основна зміна, яка може вимагатися – відтермінування. Ми готові, ми навіть розробили цей закон. Він є готовий. Ми навіть роздавали на розгляд. Готові до 9 місяців переносити. Хоча можна і менше» - заявив нардеп.

Л. Підлісецький зазначив, що в цьому питанні, перш за все, має висловити свою думку Кабінет Міністрів.

Энергореформа, Сегодня, 17.05.2019

Новый рынок электроэнергии не должен привести к росту тарифов для населения - Бедин

Точку в этом вопросе поставили представители крупнейших генерирующих компаний во время "круглого стола" на тему "Быть или не быть конкурентному оптовому рынку электроэнергии в Украине с 1 июля 2019 года" 16 мая в Киеве.

"Участники со стороны тепловых генераций согласны и готовы работать в условиях временного ограничения цены отпуска электроэнергии для того, чтобы избежать каких-то неоправданных скачков. Поэтому цены для потребителей не вырастут", – сказал генеральный директор "ДТЭК Трейдинг" **Виталий Бутенко**.

"Мы при совместной рабочей группе Минэнерго высказались, что готовы участвовать в поддержании тарифов для населения. То есть новый рынок не должен привести к росту тарифов для населения", – отметил генеральный директор ОП "Энергоатом Трейдинг" **Сергей Бедин**.

Реформа энергорынка является одним из условий вхождения Украины в Европейский союз. Эксперты уверены: если мы не запустим его вовремя, под угрозой окажется получение кредитов от МВФ и Всемирного банка, а также репутация Украины на международной арене.

"Переход на европейские правила, демонополизация – это очень важно для нас. Мы ждем начала этой реформы. Она обеспечит, повысит качество наших энергосистем, она не приведет к повышению цен. Наоборот, она приведет к стабильности поставок энергии", – подчеркнул народный депутат Украины **Алексей Гончаренко**.

Додаткова інформація на цю тему – Энергореформа, 17.05.2019 "Цена э/э для небытовых потребителей может возрасти на 25%, если "Энергоатом" в новом рынке будет продавать ее лишь в сегменте "на сутки вперед" – "Укрэнерго". Возможный риск запуска нового оптового рынка э/э - рост розничной цены для небытовых потребителей минимум на 25%, если НАЭК "Энергоатом" при отсутствии аукционов на заключение двусторонних договоров будет продавать все свои объемы на рынке "на сутки вперед" и устанавливать максимально возможную цену, считает глава НЭК "Укрэнерго" **Всеволод Ковальчук**.

"Регулятор дал четкие прогнозы, если "prices cap" (граничный уровень цен на различных сегментах нового оптового рынка - ИФ) будут установлены на уровне средневзвешенных цен генерации, или даже оптово-рыночной цены, мы понимаем, что "Энергоатом" будет иметь технические возможности, не говорю, что рыночные, ставить свою цену под максимум, что более чем в 2,5 раза выше его отпускного тарифа", - отметил В. Ковальчук на "круглом столе".

Он также добавил, что сохранение цен на э/э для населения через механизм спецобязательств может повлечь рост цен для небытовых потребителей на 12-15%.

Украинские Новости, Минпром, 20.05.2019 **«В НКРЭ считают, что после введения рынка электроэнергии цены на нее упадут, - СМИ»**. Член Нацкомиссии по регулированию электроэнергетики **Дмитрий Коваленко** уверен, что введение рынка электроэнергии с 1 июля позволит в перспективе снизить цены на электроэнергию.

"Такое расширение рынка, безусловно, даст возможность увеличить конкуренцию, снизить цены в будущем. Кроме того, это предоставит большое количество услуг для потребителей, что на сегодняшний день уже общепринятая практика в Европе", - отметил он в интервью.

Коваленко уверен, что введение новой модели рынка для потребителей выгодно в том числе европейским энергетическим трейдерам и поставщикам, которые таким образом смогут работать на украинском рынке электроэнергии. Коваленко уверен также, что это позволит улучшить инвестиционный климат и привлечь дополнительные инвестиции.

Украинские Новости, Деловая столица, Главком, Капитал, 20.05.2019

Президент имеет возможность способствовать своевременному введению энергореформы, - Олещук

У нового президента нет никаких оснований не вводить своевременно запланированный на 1 июля рынок электроэнергии. Об этом пишет **Петр Олещук**, комментируя ситуацию вокруг завершения реформы энергорынка.

"Говорят, невозможно одним патроном убить двух зайцев. Но в случае с энергореформой Президент может сразу убить четырех зайцев. А именно: начать свою каденцию с серьезной победы, введя реформу, в результате которой у нас появится первый рынок, построенный на лучших европейских началах - конкурентный, прозрачный, открытый; выполнить обязательства Украины перед международными партнерами; "Разморозить" получение кредитов МВФ и Всемирного банка и финансовой помощи от ЕС; сделать так, чтобы потребитель электроэнергии (в т.ч. гражданин) мог выбирать себе партнера, исходя из приемлемой цены и лучших условий договора. Не вижу никаких оснований для того, чтобы Президент не воспользовался такой уникальной возможностью".

По словам Олещука, новый рынок имеет множество преимуществ, это важная реформа, положительные последствия которой ощутит на себе каждый украинец.

Апостроф, Гордон, 20.05.2019

Еврокомиссар призвал украинскую власть запустить рынок электроэнергии с 1 июля

Первоочередными задачами для новой украинской власти станет реализация реформ в сфере экономики и энергетики, и в частности скорейшая либерализация

рынка электрической энергии.

Об этом в ходе брифинга, посвященного инаугурации нового президента Украины, заявил вице-президент Европейской Комиссии **Марош Шефчович**.

Шефчович также отметил, что собирается в ближайшее время обсудить эти вопросы с новым президентом Украины.

"Я уже имел возможность обсудить эти вопросы с премьер-министром, с украинской властью, и несколько позже буду иметь возможность говорить на эту тему с его высокопревосходительством президентом Украины", - подчеркнул чиновник.

Он добавил, что от того, насколько успешно Украине удастся внедрить экономические реформы, и реформы в сфере энергетики будет зависеть, получит ли она очередной транш макрофинансовой помощи от западных партнеров.

"В этом отношении у президента будет очень быстрый старт, потому что уже на этой неделе в Украину прибывает миссия МВФ и Европейского союза, где дискуссия сосредоточится на вопросах экономики. Мы все верим в то, что эти переговоры пройдут успешно, поскольку именно от успеха этих реформ зависит, будет ли программа МВФ, и, соответственно, сможет ли Европейский Союз предоставить Украине помощь в рамках программы макрофинансовой помощи, которая является исключительно важной для финансовой стабильности Украины", - отметил вице-президент Еврокомиссии.

УНИАН, Украинские Ноаости, Экономические новости, Delo.ua, 21.05.2019

«Готовы выполнить закон и способствовать своевременному запуску реформы», – директор «Энергорынка» Гнатюк

ГП «Энергорынок» готов выполнить все требования, необходимые для своевременного запуска оптового рынка электроэнергии с 1 июля 2019 года. Об этом сообщил **Юрий Гнатюк** во время обсуждения.

«Сегодня я хотел бы сказать, что на нас (ГП «Энергорынок» - ред.) лежит ответственность за выполнение условий закона («О рынке электроэнергии» - ред.), и мы их выполним. Программные комплексы мы запустим. Технические нюансы – первые на очереди с нашими импортерами, с НЭК «Укрэнерго», я надеюсь, мы их решим к назначенной дате 1 июля», - отметил директор ГП «Энергорынок».

«Два года – это рекорд Гиннеса. Такого не было нигде. Мало того, мы уже прошли первый этап - это розничный рынок», - отметил Юрий Гнатюк. Он высказал надежду, что другие участники рынка также будут готовы к очередному этапу энергореформы, стартующему с 1 июля 2019 года, как предусмотрено законом «О рынке электроэнергии».

Реформа рынка электроэнергии предусматривает внедрение европейской модели, которая будет стимулировать в Украине конкуренцию и появление новых участников рынка.

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 21.05.2019 «Говорити про готовність до нового ринку е/е на фоні існуючих проблем нелогічно – «Енергорынок». Запуск нової моделі ринку електроенергії, який згідно закону має відбутися 1 липня 2019р, на сьогодні стикнувся з рядом невирішених проблем, наявність яких не дозволяє зробити висновок про готовність учасників до нових правил гри. Таку думку під час конференції Європейської бізнес-асоціації про нову модель ринку озвучив директор ДП «Енергорынок» **Юрій Гнатюк**.

«Нелогічно в умовах проговорення проблем і не отримання на них відповідей, сказати, що ми готові. Це просто нелогічно», - сказав він.

За словами Гнатюка, невирішеною досі залишається проблема значної заборгованості між учасниками ринку, вирішення якої мало бути запропоноване у відповідному законопроекті, проте він так і не був поданий на розгляд парламенту.

«Я був би готовий відкритися і все для цього зробив, але, оцінивши ризики, які можуть виникнути, принаймні я б задумався... Я за ринок, але можна зробити новий ринок і в майбутньому ділитися позитивним досвідом, а можна скомпрометувати ідею ринкових відносин на першому її етапі», - вважає Гнатюк.

ЕлектроВести, 21.05.2019

Новый рынок электроэнергии должен заработать в сроки, закрепленные законом – Укрэнерго

«Мы сформулировали перечень проблем, связанных с запуском рынка. Обсудили их с участниками процесса на всех уровнях и представили на пресс-конференции на прошлой неделе. Считаем, что в первую очередь нужны изменения в профильный закон, которые урегулируют эти проблемы. Перенос запуска без этих изменений приведет в перспективе к новым обсуждениям, почему мы снова не успели. Мы два месяца подряд отмечаем необходимость этих изменений. Однако время идет - решений нет. Учитывая политическую ситуацию, есть высокая вероятность, что изменения в закон внесены не будут, и 1 июля рынок будет запущен со всей кучей нерешенных проблем », - сказал руководитель Укрэнерго **Всеволод Ковальчук**.

В круглом столе Европейской бизнес-ассоциации «EBA Conference: Electricity market reform» приняли участие представители НКРЭКУ, ГП «Энергорынок», ГП «НАЭК» Энергоатом », « ДТЭК Трейдинг ».

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, Енергореформа, 21.05.2019 "В "Укрэнерго" назвали условие для появления конкуренции на украинском рынке электроэнергии". Создание полноценной конкуренции на новом рынке электроэнергии будет возможным после синхронизации украинского рынка с европейским.

"У нас должен быть по определению с момента запуска рынка импорт", - сказал исполняющий обязанности директора НАЭК "Укрэнерго" Всеволод Ковальчук.

"Или если мы не предпримем каких-то других мер, вроде вставок постоянного тока или разворота "Бурштынского острова" в ОЭС Украины. Но это те проекты, которые реализуются не очень быстро", - добавил он.

"Полноценного конкурентного рынка точно не сможет быть, пока у нас или межгосударственные сечения и объединения, или частичные объединения рынков не позволят покрывать около 20% внутреннего потребления, или мы теми, или другими механизмами не сможем ограничить рыночную власть тех игроков, которые есть сейчас", - отметил он.

Комментарии, Деловая столица, Еспресо, LB.ua, 21.05.2019

«Препятствий для запуска рынка электроэнергии с 1 июля мы не видим», - НКРЭКУ

«Со стороны комиссии, в пределах компетенции комиссии и учитывая положения закона, те полномочия, которые были предоставлены законом, Комиссия

(НКРЭКУ) не видит никаких препятствий для введения с июля полномасштабного рынка. Для этого были приняты основное и вторичное законодательство. Это и правила рынка, и кодексы. Также продолжается внесение уточнений с учетом текущей ситуации», - отметил начальника управления, начальник отдела работы конкурентного сектора оптового рынка электроэнергии Управления энергорынка НКРЭКУ **Владимир Бутковский**.

По его словам, внедрение нового энергорынка с июля не отразится на тарифах для населения. «Сегодня с целью недопущения возможных колебаний цен на новом рынке разработаны определенные изменения правил рынка, предполагающие, пока на 6 месяцев ценовые ограничения, чтобы не допустить возможные колебания. Этот проект одобрен, он официально обнародован на сайте. На сегодняшний день все желающие могут предоставить свои замечания и предложения относительно сроков действия таких ограничений, их целесообразности, ценовых параметров. Поэтому Комиссия со своей стороны осуществила все возможные меры, не видит никаких препятствий, которые не могли бы допустить введения полномасштабного рынка с июля», - отметил Бутковский.

Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 21.05.2019

В Украине нет условий для работы рынка электроэнергии - ЕБРР

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) не видит четкой картины, как будет работать новый оптовый рынок электрической энергии, запуск которого запланирован на 1 июля 2019 года. Об этом заявил старший банкир департамента электроэнергетики ЕБРР **Ольга Еремина** на конференции Европейской бизнес ассоциации.

По ее словам, на сегодня в Украине недостаточно протестирован механизм взаимодействия всех элементов рынка и не прописан в законодательстве процесс постепенного внедрения нового рынка. В связи с этим отсутствует уверенность, в том числе и у инвесторов, в стабильной работе энергосистемы.

"Мы знаем, что рынок монополизирован. Энергоатом продает по регулируемому тарифу- 56,6 коп./кВт-ч (без НДС – Ред.), а тариф на тепловой тариф больше чем в два раза, хотя он будет формировать рыночную цену. Поэтому условий для конкуренции нет", - заявила представитель ЕБРР.

Еремина подчеркнула, что ЕБРР как крупнейший инвестор в украинскую энергетику заинтересован в либерализации рынка, но в сложившихся условиях не может толкать на преждевременный запуск.

Вся ответственность за решение о своевременном запуске нового рынка э/э или его переносе, а также всех вытекающих последствий должна лежать на соответствующих органах власти, заключила она.

Ранее глава ГП Укрэнерго **Всеволод Ковальчук** заявил, что из-за низкого уровня конкуренции, старт нового рынка электроэнергии может привести к неконтролируемому увеличению цен на электричество.

<https://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/ebrr-ne-vidit-kak-budet-rabotat-novyy-rynok-elektroenergii>

Delo.ua, Энергореформа, 21.05.2019

Реформе угрожают: чем обернется для Украины отсрочка запуска рынка электроэнергии

Полного воплощения в жизнь реформы рынка электроэнергии ожидают от

властей Украины наши западные партнеры. К примеру, 15 мая руководитель Представительства ЕС в Украине **Хьюг Мингарелли** заявил, что "внедрение рынка электроэнергии очень важно для ЕС, в том числе и для предоставления макрофинансовой помощи Украине".

"И мы надеемся, что все будет сделано, чтоб этот рынок начал работать как можно скорее", — подчеркнул Мингарелли.

Сторонники идеи отсрочить запуск рынка электроэнергии ссылаются на якобы неготовность госрегуляторов гарантировать конкуренцию на рынке энергогенерации, а также — желательность принятия нескольких нормативных актов для работы конкурентного рынка. Первым подобную идею выразил 23 апреля **Андрей Герус**, экс-член НКРЭКУ и советник по энергетическим вопросам новоизбранного президента Украины **Владимира Зеленского**. Как повод Герус называл нерешенную проблему перекрестного субсидирования на рынке. На эту проблему в комментариях СМИ указывал и глава аналитического отдела Concorde Capital **Александр Паращий**.

Регулятор получит право постоянно мониторить работу крупных энергокомпаний, таких как "Энергоатом" или ДТЭК, которые всегда будут под пристальным мониторингом. При этом НКРЭКУ сможет регулировать пределы колебаний цен электроэнергии. На случай аномальных колебаний цен на электроэнергию регулятор сохранил полномочия регулировать тарифы на энергоресурс. В совокупности факторов собственники мощностей энергогенерации лишены любой возможностью злоупотреблять "рыночной властью".

Запад за своевременную реализацию реформы. ... идею отсрочки запуска рынка электроэнергии в Украине не поддерживает большинство профильных экспертов, а также — представители власти и самих производителей электроэнергии. К примеру, как говорит тот же Ковальчук, "отсрочка запуска рынка может привести к полной отмене реформы и не гарантирует принятия соответствующих решений в более поздний период".

Нецелесообразным откладывать дату запуска нового рынка электроэнергии считает и председатель НАЭК "Энергоатом" **Юрий Недашковский**.

"Компания понимает объективные причины, по которым своевременное введение нового крупного рынка электроэнергии может стать невозможным. В то же время мы считаем, что простая техническая отсрочка даты открытия рынка неуместна, поскольку это будет способствовать безответственному несоблюдению некоторыми участниками рынка и государственными органами обязательств, с которыми они сталкиваются", — отметил Недашковский.

Отметим, что реформа рынка электроэнергии прописана в Соглашении об Ассоциации Украины с ЕС. При этом международные партнеры Украины тщательно отслеживают выполнение своих обязательств по энергореформе.

Таким образом, желание отсрочить введение важной реформы — запуска конкурентного рынка электроэнергии под предлогом якобы неготовности государства может обернуться катастрофическими и непредсказуемыми последствиями для украинской экономики и страны в целом.

На данный момент правительство не намерено переносить старт рынка электроэнергии. Об этом во время часа вопросов парламента к Кабмину 17 мая заявил премьер-министр **Владимир Гройсман**.

Почему не вырастет цена электроэнергии после открытия рынка

Сергей Курган

... в последнее время порой звучат опасения, что после открытия рынка электроэнергии ее стоимость может вырасти. В то же время профильные эксперты считают, что такая угроза надуманная. При этом они приводят веские аргументы в пользу того, что стоимость электроэнергии не только не возрастет, но может даже снизиться.

В частности, после снятия существующих ограничений возникнет острая конкуренция на рынке производства электроэнергии. Ведь такие мощные игроки, как «Энергоатом», ДТЭК, «Укрэнерго», «Донбассэнерго», «Центрэнерго», будут активно бороться за покупателя. Покупателя же всегда в первую очередь интересует приемлемая цена. **Таким образом, производители энергии смогут конкурировать между собой, прежде всего за счет цены. А значит, никому из производителей энергии не будет смысла повышать тарифы.** Ведь если кто-то поднимет цену, от него уйдут покупатели, а значит, у компании тут же снизятся доход и прибыль.

Также не стоит забывать, что в последние годы в Украине наблюдается избыток производственных мощностей в генерации электроэнергии, часть мощностей пока простаивает. **Реформа отрасли создаст условия для того, чтобы свободные мощности были загружены.**

Тем более что после введения рынка откроется возможность для импорта электроэнергии из Европы через Бурштынский «энергоостров». Соответственно, импорт электроэнергии увеличит ее предложение на внутреннем рынке нашей страны. А чем больше товара, в данном случае электроэнергии, тем его цена ниже.

А еще после открытия рынка поставлять на него электроэнергию смогут и крупные промышленные предприятия, у которых периодически появляются ее излишки. Это создаст дополнительные объемы предложения электроэнергии на рынке, что также будет «давить» на цены в сторону их снижения.

Специалисты утверждают, что реформа предусматривает недопущение роста тарифов для населения, которые сейчас самые низкие в Европе. В частности, в случае возникновения каких-либо колебаний компенсировать разницу для бытовых потребителей будут за счет прибыли НАЭК «Энергоатом».

«Для того чтобы «сдерживать аппетиты» энергокомпаний, у нас есть АМКУ и НКРЭКУ. На них возложены функции отслеживать цену на рынке, условия договоров и, собственно, то, каким образом все это работает на практике. Кроме того, если будет зафиксирован сговор на рынке, если будет зафиксировано завышение цен, то устанавливаются штрафы в размере 10% от ежегодного оборота компании. Если посмотрите на отчетность энергокомпаний и увидите их годовой оборот, то поймете: это страшные суммы штрафов. Поэтому я уверена, что генерирующие компании не будут идти по пути увеличения тарифов», — заявила в эфире телеканала NewsONE политический эксперт Светлана Кушнир.

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, 23.05.2019 «Депутаты Рады планируют предоставить НКРЭКУ полномочия устанавливать граничную цену электроэнергии в течение первого года работы нового рынка электроэнергии - глава профильного комитета Рады». Депутаты парламента

зарегистрировали законопроект, которым предусматривается предоставить Национальной комиссии, осуществляющей регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), полномочия устанавливать граничную цену электроэнергии в течение первого года работы нового рынка электроэнергии, в ходе конференции сообщил и.о. главы Комитета Верховной Рады по вопросам топливно-энергетического комплекса, ядерной политики и ядерной безопасности **Александр Домбровский**.

Также он сообщил, что законопроектом также предлагается сохранение зеленого тарифа для уже построенных домашних наземных солнечных электростанций.

«Учитывая горячие дискуссии, которые были вокруг принятия, возможно последнего законопроекта, который подписал уже экс-президент Порошенко, о развитии зеленой энергетики. Мы корректируем две позиции, которые имеют двойную трактовку в принятом законе. Речь идет о домашних СЭС, которые уже действуют. Мы прописываем жесткую норму, что правила для тех, кто уже работает, не будут меняться. Вторая позиция, что те, кто начал строить до конца текущего года, такие домохозяйства имеют возможность достроить свою станцию и ввести ее в эксплуатацию», - отметил он.

Деловая столица, Украинские Новости, Главком, Энергореформа, 21.05.2019

Если рынок электроэнергии не удастся запустить полностью, то с 1 июля его можно вводить поэтапно, - Воллер

По мнению руководителя энергетической секции группы поддержки Украины в Европейской комиссии **Торстена Воллера**, в случае невозможности запустить новый рынок электроэнергии с 1 июля, его можно вводить поэтапно. Но это возможно в том случае, если будут четкий план действий

"Идеально было бы для нас, чтобы уже был какой-то частичный, первый этап состоялся 1 июля. И чтобы был четкий план действий: второй этап, третий этап, четвертый этап, который может быть прагматичный. И мы готовы там участвовать", - подчеркнул еврочиновник.

"Еще в апреле месяце международные партнеры послали совместное письмо, где мы четко определили, какие еще вопросы надо решать до 1 июля. Мы там сказали четко, что мы хотели бы, чтобы открылся рынок 1 июля, но есть еще вот эти вопросы, которые надо решать", - подчеркнул он.

Европейское сообщество не оставляет попыток обратить внимание Украины на необходимость более тщательной подготовки к запуску рынка электрической энергии.

Facebook, 22.05.2019

Олександр Домбровський: зареєстрували законопроект №10318 про відтермінування запровадження нового ринку електричної енергії на три місяці

Олександр Домбровський

Ми з колегою **Левом Підлісецьким** (Lev Pidlisetskyu) зареєстрували законопроект №10318 про відтермінування запровадження нового ринку електричної енергії на три місяці.

1. За два роки після ухвалення Закону України "Про ринок електричної

енергії" було зроблено величезний обсяг роботи з підготовки до запровадження нової моделі.

В умовах, які сьогодні склалися, – відставка уряду, розпуск Верховної Ради та позачергові парламентські вибори – ніхто не має права ризикувати інтересами українських громадян та економіки України.

Ми вважаємо, що трьох місяців буде достатньо для того, щоби провести повноцінне тестування готовності учасників до роботи на новому ринку електричної енергії та проаналізувати фінансові наслідки його запровадження.

Після парламентських виборів, формування нової коаліції та уряду ми зможемо повернутися до реального запровадження нової моделі ринку електроенергії.

Це, без сумніву, допоможе зменшити ціни на електричну енергію для споживачів та створити ефективну конкуренцію, відповідно до стандартів Третього енергетичного пакету. Але для цього потрібно провести глибокий аудит готовності всіх учасників ринку.

2. Для нівелювання негативних цінових тенденцій на новому ринку після його відкриття також пропонується надати НКРЕКП відповідні повноваження щодо встановлення граничних цін на ринку на добу наперед та внутрішньодобовому ринку, балансуєчому ринку та за двосторонніми договорами. Зазначені повноваження надаються винятково як тимчасовий захід на перехідний етап, який триватиме 12 місяців.

3. Як і обіцяли, в законопроекті врегульовуємо інтереси споживачів, що встановили або планували до кінця 2019 року встановити домашні сонячні електростанції потужністю до 30 кВт.

Додаткова інформація на цю тему – Украинские Новости, УНИАН, Энергореформа, 23.05.2019 «Домбровский не исключает отзыва законопроекта об отсрочке рынка электроэнергии». Председатель комитета Верховной Рады по вопросам топливно-энергетического комплекса, ядерной политики и ядерной безопасности **Александр Домбровский** не исключает возможность отзыва законопроекта №10318 об отсрочке нового рынка электроэнергии. Главное условие - Правительство должно взять ответственность на себя. Об этом он заявил в рамках Форума по энергетической безопасности Украины.

"Верховная Рада приняла законопроект два года назад о рынке электроэнергии. В законопроекте четко расписаны обязательства всех органов исполнительной власти и всех ключевых стейкхолдеров с точки зрения того, что нужно было сделать. Сегодня, если правительство или Министерство энергетики готовы взять ответственность, и они убеждены, что рынок можно запускать с 1 июля, пожалуйста, они могут сказать: друзья, мы убеждены, что рынок можно запускать с 1 июля. Мы берем на себя ответственность. Мы с **Л.Пидлисецким** можем и отозвать этот законопроект".

ExPro, 24.05.2019 **«Нардепи зареєстрували у ВР законопроект про перенесення ринку е/е на дев'ять місяців».** Народні депутати **Олексій Рябчин** (фракція "Батьківщина") і **Юрій Чижмарь** (фракція Радикальної партії Олега Ляшка) зареєстрували в парламенті законопроект про внесення змін до закону України "Про альтернативні джерела енергії" (до статті 9-1), а також до прикінцевих і перехідних положень закону "Про ринок електроенергії".

Тексту проекту, зареєстрованого 24 травня, на сайті Верховної Ради поки що

немає, однак, згідно із заявами Рябчина в соцмережі Facebook, проект закону передбачає перенесення нового оптового ринку е/е на дев'ять місяців - до 1 квітня 2020 року.

Апостроф, Деловая столица, Факты, 27.05.2019 «**Перенос даты запуска нового рынка электроэнергии нецелесообразен – Энергоатом**». Перенос даты запуска нового рынка электроэнергии, которым Украина вводит европейскую конкурентную модель, нецелесообразен. Об этом говорится в письме президента НАЭК "Энергоатом" **Юрия Недашковского** в адрес заместителя главы комитета Верховной Рады по вопросам топливно-энергетического комплекса **Александра Домбровского**.

"Компания готова принимать участие в работе Комитета по вопросам топливно-энергетического комплекса, ядерной политики и ядерной безопасности при обработке проблемных вопросов своевременного запуска нового рынка электрической энергии", - говорится в письме.

14 мая, на пресс-конференции представители "Укрэнерго" заявили, что новый рынок электрической энергии должен быть запущен без каких-либо переносов 1 июля 2019 года.

Как сообщалось, от своевременного введения рынка зависит, получит ли Украина макрофинансовую помощь в размере 500 млн евро от Европейского Союза (ЕС) в 2019 году.

Также международное сообщество выразило обеспокоенность торможением запуска нового рынка электроэнергии и призвало оперативно провести заседание Координационного центра по внедрению нового рынка электроэнергии. Об этом шла речь в совместном письме главы представительства ЕС в Украине **Хьюга Мингарелли**, директора Европейского энергетического сообщества (ЕЭС) **Янеса Копача**, главы представительства Европейского инвестиционного банка (ЕИБ) в Украине **Жан-Эрика де Загона**, управляющего директора Европейского банка развития и реконструкции (ЕБРР) в странах Восточной Европы и **Кавказа Маттео Патроне**, директора Миссии USAID в Украине **Сьюзан Фриц**.

EIR center, Энергореформа, 22.05.2019

Герус планує обговорити з Міненерго ризики лібералізації ринку електроенергії

Представник президента у Кабміні **Андрій Герус** планує провести переговори з міністром енергетики та вугільної промисловості **Ігорем Насаликом** щодо запровадження в Україні нової моделі ринку електроенергії та можливих економічних наслідків цього кроку. Про це Герус заявив після засідання уряду.

«Зараз я сподіваюсь на переговори з міністром енергетики про введення нової моделі ринку електроенергії і так, щоб цей ринок не зробив в Україні олігархічний клас ще сильнішим, а всю економіку – ще слабшою, тому що у нас є проблема, що ріст ВВП в першому кварталі лише 2,2%, промислове виробництво в Україні з листопада по лютий, чотири місяці, знижувалося. Це дуже серйозні речі, і в таких умовах ще підвищувати ціну на електроенергію для всієї економіки – малого і середнього бізнесу, великого бізнесу, для бюджетних установ і організацій, для комунальних підприємств – це може мати серйозні економічні наслідки», - сказав Герус.

Він зазначив, що у команди президента **В. Зеленського** є плани збільшити конкуренцію на ринку електроенергії «без прив'язки до будь-якого прізвища», бо

якщо замінити одне прізвище іншим, монополія все одно залишиться.

«Тому є наміри зробити ту демонополізацію, яку **Петро Порошенко** обіцяв ще у 2015 році. Він обіцяв, але з виконанням не склалося, тому в цьому плані ми будемо продовжувати його курс на демонополізацію і деолігархізацію, тільки діями», — зазначив представник президента в уряді.

У цьому контексті він нагадав, що АМКУ ще в грудні 2017 року давав певні рекомендації щодо демонополізації ринку електроенергії, які мали виконати Міністерство енергетики і НКРЕКП, але їх до сьогодні не виконано.

«Такий монополізований ринок хочуть відпустити у вільне плавання з незрозумілими ціновими наслідками. Тому це питання дійсно ключове. І хоча всі формальні повноваження тут в уряді і парламенту, але ми все одно будемо їм підказувати і вказувати на ті ризики, які виникають», — зауважив представник президента у Кабміні.

БизнесЦензор, Украина Коммунальная, Fin.Org.UA, 22.05.2019

Ассоциация поставщиков просит отложить запуск рынка электроэнергии на год из-за возможного скачка цен

Украинская Ассоциация независимых поставщиков электроэнергии (АНПЭ) обратилась к президенту, Кабмину, НКРЭКУ и парламентскому Комитету по вопросам энергетики с просьбой отложить запуск рынка электроэнергии до 1 июля 2020 года из-за угрозы непредсказуемого скачка цен.

Об этом говорится в обращении АНПЭ к органам государственной власти.

В письме перечисляются проблемы, которые не решены перед запуском нового рынка электроэнергии, который согласно профильного закона "О рынке электроэнергии" должен запуститься с 1 июля 2019 года.

"На сегодняшний день подготовка к запуску нового рынка электрической энергии продолжается, но ее темпы очень отличаются от запланированных в 2017 году. Мы имеем значительные проблемы в разных направлениях", - говорится в письме АНПЭ.

"Фактически отсутствует конкуренция среди производителей электроэнергии, поскольку около 90% объема электроэнергии в Украине производится на мощностях двух генерирующих компаний: ГП НАЭК "Энергоатом" и группы компаний ДТЭК.

Такая ситуация без госрегулирования, в условиях фактической олигополии, при рыночном формировании цен на электроэнергию приведет к значительному росту цен.

Эксперты в электроэнергетике, в том числе и представители НКРЭКУ, ГП "Энергорынок" и других на официальных мероприятиях и круглых столах прогнозируют рост цен на 200-300%, что станет приговором для экономики Украины", - говорится в письме АНПЭ.

Согласно Госреестру, АНПЭ создана в 2004 году. Ее учредители: **Нелли Игнатова, Михаил Наташов и Елена Золотарева**, которая возглавляет Ассоциацию

Комментарии, Экономические новости, 22.05.2019

Украина обязалась перед Евросоюзом ввести энергорынок,- Ковалив

Внедрение рынка электроэнергии является обязательством, которое взяла на себя Украина перед Европейским Союзом в рамках внедрения правил Третьего

энергопакета, заявила глава офиса Национального инвестиционного совета **Юлия Ковалив** в интервью.

«Сам по себе закон соответствует и директиве, и базовым принципам построения конкуренции», - сказала она, комментируя закон о «Рынке электрической энергии». По ее словам, закон позволит коммерческому сектору выбирать поставщика электроэнергии, что приведет к росту конкуренции. А для населения цена электроэнергии пока останется регулируемой и поэтому расти не будет.

Реформа рынка электроэнергии была маяком в программе сотрудничества Украины и МВФ. Миссия Фонда, которая прибыла в Украину 21 мая, должна принять решение о возможности продолжения сотрудничества с Украиной.

ExPro, 22.05.2019

Перенесення запуску ринку е/е може закрити вікно можливостей для нових гравців – ЕК «Мета»

«Зрозуміло, що наша думка може бути суб'єктивною, але разом з тим, я вважаю, що ринок запускати треба», - сказав генеральний директор «Енергетичної компанії «Мета» **Павло Симоненко**. За словами Симоненко, на сьогодні є проблеми, що пов'язані з недосконалістю програмного забезпечення, неповною готовністю нормативно-правових актів тощо.

Проте, керівник «ЕК «Мета» вважає, що для нових компаній, незалежних постачальників найкращий час для запуску ринку є саме зараз, адже перенесення ринку може дати переваги для компаній, які претендують зайняти монопольне становище в сегменті постачання електроенергії.

Керівник також наголосив, що в новій моделі ринку найбільші ризики ляжуть саме на плечі постачальників. Відкриття ринку з усіма поточними недоліками збільшує ці ризики. «Проте, не зважаючи на такі обставини, ми готові піти на це, щоб зайти в ринок раніше», - додав він.

Олигарх медиа, Антикор, 25.05.2019

Коломойский хочет посадить Ахметова на тарифную диету

Олег Кульбида

22 мая в Верховной Раде был зарегистрирован законопроект №10318, которым предлагается внести корректировки в Закон Украины «О рынке электрической энергии».

Главное предлагаемое изменение – перенос срока внедрения новой модели энергорынка, подразумевающей переход от ручного регулирования тарифов на электроэнергию к рыночному ценообразованию.

Задекларированная нардепом забота о рядовых украинцах в качестве главной причины законопроекта вызывает сомнение. Переход на рыночное ценообразование электроэнергии касается исключительно бизнеса (производителей энергии и ее промышленных потребителей). Прямого влияния на население (домохозяйства) внедрение новой модели энергорынка не окажет, поскольку закон «О рынке электроэнергии» подразумевает для них работу в режиме так называемых специальных обязанностей (ПСО). Режим ПСО подразумевает продажу электричества, необходимого бытовым потребителям, по сниженному тарифу.

До последнего времени планировалось, что льготный тариф для населения будет субсидировать государственный оператор АЭС – НАЭК «Энергоатом»...

... Но в действительности основным выгодополучателем от принятия законопроекта №10318 является непримиримый оппонент «Энергоатома» – вышеупомянутый ДТЭК.

Источники «ОЛИГАРХА» в Кабмине видят выгоду группы **Рината Ахметова** через политическую призму. «При предыдущей власти ДТЭК получал стабильный доход за счет печально известной формулы «Роттердам+» (т.н. порядок формирования прогнозной оптовой цены электрической энергии) которую устанавливала НКРЭ. Если сейчас рынок перейдет на свободное тарифообразование, станет невозможно вручную влиять на тариф энергокомпаний, включая ахметовские ТЭС», – говорит наш источник.

Эта ситуация не устраивает **Игоря Коломойского**, которого называют бенефициаром новой власти...

Интересно, что лидер «Привата» даже не пытается скрыть свой интерес к переносу срока внедрения новой модели энергорынка.

«С 1 июля вступает в силу закон, который был принят еще в 2017 году, но все время откладывали. Сейчас его решили ввести в силу, потому что типа новая власть, посмотрим, как будет бороться с ценами, когда цена электроэнергии может завтра по решению «Энергоатома», который сговорится с Ринатом Леонидовичем уважаемым, у которого 40% электроэнергии страны, а у «Энергоатома» 50%... Они скажут, что цена у нас непозволительно низкая, давайте ее в 2 раза увеличим. Все... Надо поставить вопрос: является ли «Энергоатом» монополистом? Он производит половину всей электроэнергии. Если он монополист, то однозначно государство должно регулировать его цены. Дальше, является ли ДТЭК монополистом? Да, он является монополистом. Должно ли государство регулировать его цены и тарифы? Должно. Все проще пареной репы» – заявил он на днях в интервью «Украинской правде».

Интерес лидера «Привата» в переносе реформы рыночного ценообразования имеет сразу несколько точек опоры. Главная состоит в том, что в таком случае тарифное регулирование сохраняется за НКРЭКУ, членом которой, как известно, назначает президент Украины...

Додаткова інформація на цю тему – Обозреватель, Украинские Новости, Капитал, Цензор.нет, Деловая столица, 28.05.2019 «**Рада отказалась откладывать запуск рынка электроэнергии**». За отсрочку запуска энергореформы выступал **Игорь Коломойский**, утверждавший, что запуск рынка в срок приведет к росту тарифов на электроэнергию, и государство должно регулировать цены на электроэнергию. По его мнению ВР должна принять законопроект об отсрочке запуска рынка электроэнергии в первую очередь.

"О переносе этого закона на неопределенный срок, пока не разберутся – у нас монополизм или нет. Надо поставить вопрос: является ли "Энергоатом" монополистом? Должно ли государство регулировать его цены и тарифы? Должно. Все проще пареной репы", - заявил Коломойский в интервью изданию "Украинская правда".

Энергореформа, 27.05.2019

**Новый энергорынок следует запускать с переходным периодом
во избежание перебоев с энергоснабжением – КГГА**

"Безусловно, шаги в направлении реформирования давно назрели в Украине, и

проведена колоссальная подготовительная работа для их воплощения. Тем не менее, как заместитель председателя КГГА я вижу практические риски, касающиеся выполнения нового закона "О рынке э/э". В первую очередь я говорю о том, что перезагрузить нашу энергетику по новым правилам через месяц мы не готовы", - цитирует его слова пресс-служба КГГА.

По словам **Пантелеева**, ТЭЦ в городах сегодня не смогут получить временную поддержку от государства и окажутся перед угрозой остановки в разгаре подготовки к новому отопительному сезону.

Таким образом, подытожил чиновник, запуск рынка с 1 июля будет нести реальную угрозу для жизнедеятельности страны.

"Я полностью поддерживаю создание реального рынка электроэнергии в качестве первого шага, который приближает нас к европейским стандартам. Однако большинство стран Европы, прошедшие этот путь, имело гораздо больше времени для имплементации таких сложных механизмов. Поэтому надо прислушиваться к мнению экспертов, в том числе, международных и дать возможность энергетикам поработать в условиях переходного периода как минимум три месяца, а оптимально в течение года", - выразил убеждение Пантелеев.

Украинские Новости, Энергореформа, Delo.ua, Минпром, 27.05.2019

Профсоюз работников энергетики призвал правительство не откладывать энергореформу

Своевременный старт энергетической реформы, запланированный на 1 июля 2019 года, приведет к целому ряду положительных социальных изменений, среди которых – рост ВВП, рост поступления налогов в государственный бюджет через улучшение инвестиционного климата и приход эффективных инвестиций в промышленность.

Об этом Профсоюз работников энергетики и электротехнической промышленности заявил в письме вице-премьеру **Владимиру Кистиону**, главе комитета ТЭК Верховной Рады **Александру Домбровскому**, председателю НКРЭКУ **Оксане Кривенко** и советнику президента **Александру Данилюку**.

Украинские Новости, 27.05.2019

Украина потеряет миллиардные инвестиции в случае отказа от запуска рынка э/э с 1 июля, – Федерация работодателей ТЭК

"Отказ дать старт рынку - это сплошные потери. Федерация работодателей топливно-энергетического комплекса Украины отмечает, что страна рискует потерять тысячи новых высокооплачиваемых рабочих мест и останется без многомиллиардных инвестиций", - отмечается в обращении Федерации работодателей топливно-энергетического комплекса (ТЭК) Украины к руководству парламента, депутатам, председателю НКРЭКУ и советнику президента.

В федерации отмечают, что все участники рынка - представители генерации и потребители готовы жить по новым правилам и четырех недель, оставшихся до старта реформы, хватит для настройки всех процессов и запуска действенных механизмов нового рынка электроэнергии.

"Рынок - это залог полноценной конкуренции и прозрачного ценообразования. С 1 июля 2019 ситуация подкованного распределения заказов и средств из бюджетов станет невозможной", - убеждены авторы обращения.

«ВЕЧІРНІ ВІСТІ», 27.05-02.06.2019

Гасить світло,

або Як в Україні ринок електроенергії запроваджують

Аріна Мартова

Нагадаємо, Закон «Про ринок електричної енергії України» був ухвалений парламентом під головуванням нині палкого поціновувача Регламенту **Андрія Парубія** у 2017 році. Але тоді Андрій Володимирович не зважав на грубі порушення Закону «Про Регламент Верховної Ради» і на те, що 80 поправок до другого читання були проголосовані пакетом. Та й висновками Головного юридичного управління ВР щодо того, що деякі статті документа суперечать Конституції, також знехтували. Законопроект, виписаний на користь монополістів, було ухвалено.

Тому з 1 липня очікуємо, згідно із законом, на повноцінний запуск ринку, де споживачі (в першу чергу це стосується промисловості) можуть вільно обирати постачальника й купувати ресурс за різними цінами. Наприклад, шляхом укладання двосторонніх договорів за довгостроковими контрактами. За таких умов електроенергія буде найдешевшою, адже основним гравцем на такому сегменті ринку тут має бути «Енергоатом», потужності якого не можуть гнучко реагувати на зміни обсягу споживання.

Закупівля «на добу вперед» підійде тим, хто не може заздалегідь запланувати обсяги свого споживання. Тут першу скрипку, вочевидь, має зіграти тепла і гідрогенерація. Але вартість ресурсу буде дорожча на 10-20%, ніж за двосторонніми договорами.

Найдорожча ж електроенергія на балансуєчому ринку.

У нашій країні найбільшими виробниками електрики є держпідприємство «Енергоатом» та ДТЕК, що належить **Р. Ахметову**. І ось в чому парадокс: саме його підприємство відіграватиме головну роль у ключових ринках - «на добу вперед» та внутрішньодобовому. Враховуючи те, що олігарх контролює близько 80% потужностей в цих сегментах, мріяти про справжню конкуренцію на ринку не доводиться.

Більше того, на останньому засіданні уряду прем'єр **Гройсман**, який раніше встиг заявити про свою відставку, тишком-нишком підніс олігарху ще один приємний подарунок, поклавши тягар спецобв'язків із компенсації тарифів для населення виключно на державні компанії.

Наразі склалася доволі дивна ситуація. Так, ахметівський ДТЕК жваво рапортує про те, що готовий до запуску ринку електроенергії з 1 липня. Не відстає від нього й «Укренерго», голова якого вважає, що на 100% до запровадження ринку ми готові не будемо ніколи, тому й відтягувати неминуче не варто. Та й Гройсман наголошує на готовності учасників до запровадження ринку. Таку ж позицію має й НКРЕКП. А міністр енергетики й вугільної промисловості **Ігор Насалик** лякає українців тим, що у разі незапуску з 1 липня повноцінного ринку електроенергії країна може втратити мільярди гривень макрофінансової допомоги від Євросоюзу та інших міжнародних фінансових інституцій.

На противагу цим «мастодонтам» виступає не тільки експертне середовище, а й Українська Асоціація незалежних постачальників електроенергії (АНПЕ), яка просить відтермінувати впровадження закону про ринок електрики.

Між цих двох вогнів опинилися міжнародні партнери. Так, в ЄБРР мають

сумнів щодо ймовірності повноцінного запуску ринку та кажуть про невпевненість інвесторів у стабільній роботі енергосистеми. А в енергетичній секції групи підтримки України в Єврокомісії заявляють про можливість поетапного запровадження ринку за наявності чіткого плану дій.

В одному сторони цього протистояння одностайні - запуск ринку призведе до підвищення цін на електрику для споживачів. Але тут потрібно нагадати, що за законом про ринок електроенергії встановлення цін на послуги постачальника універсальної послуги (згідно із тлумаченням закону, універсальна послуга - це постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на всій території України. - Прим. авт.), покладається на НКРЕКП.

<https://gazetavv.com/news/economy/1558956623-gasit-svitlo-abo-yak-v-ukrayini-rinok-elektroenergiyi-zaprovadzhuyut.html>

Українські Новини, Капітал, 28.05.2019

Більшість учасників готові до запровадження ринку 1 липня, якщо хтось не готовий, треба розбиратися – Енергоатом

Про це заявив на засіданні з ПЕК ВРУ президент НАЕК "Енергоатом" **Юрій Недашковський**.

"Уряд прийняв постанову про покладання спеціальних обов'язків на "Енергоатом", але навіть в такій редакції ми підтримуємо це рішення. Це дозволить компанії виконати соціальну функцію. До 40% виробленої електроенергії ми будемо поставляти на постачальників універсальних послуг за економічно обґрунтованою ціною, яку буде встановлювати НКРЕ. Зараз ця ціна становить 0,6 грн\кВт.

Решта 60% компанія зможе реалізувати на інших ринках. Тому "Енергоатом" не буде в збитку через покладання на нього спеціальних обов'язків. Більш того, маючи можливість продавати цей обсяг електроенергії за ринковими цінами, компанія буде заробляти більше. Як показав тіньовий режим, ринкова ціна за кіловат становитиме не менше 0,9 грн, а може і 1,2 грн замість сьогоднішніх 0,57 грн. Згодом ми позбудемося хвостика в 40%. На таких умовах підприємство готове виступити соціальним гарантом держави. Тому ринок електричної енергії дасть нам додатковий приплив грошових коштів", впевнений Юрій Недашковський.

Дата введення ринку електроенергії не повинна переноситися через страх що постраждає населення.

Энергореформа, Uaenergy, 28.05.2019

Перенос энергореформы недопустим из-за опасности ее отмены как таковой

Перенос запуска новой модели оптового рынка э/э будет означать полный и категорический отказ от реформы энергорынка, считают во Всеукраинской Энергетической Ассамблее (ВЭА).

"Перенос даты внедрения второго этапа (на первом этапе, с 1 января 2019 года, был либерализован розничный рынок э/э – ИФ) недопустим в связи с тем, что, во-первых, отложенная реформа нивелирует саму идею реформы, во-вторых, перенос на три месяца (до 1 октября), ставит под угрозу надежное прохождение осенне-зимнего максимума 2019-2020 гг. Многолетний опыт нам подсказывает, что перед каждым осенне-зимним максимумом у страны появляется много разных сложностей, которые необходимо урегулировать", - говорится в открытом

обращении ВЭА к правительству, парламенту и президенту Украины за подписью ее главы, экс-министра топлива и энергетики **Ивана Плачкова**.

Інформація на цю тему – LB.ua, 28.05.2019 «Новий ринок електроенергії. Бути чи не бути?», Іван Плачков, Глава Всеукраїнської енергетическої ассамблеї.

Українські Новини, 29.05.2019

ЄС підтримує запуск вільного ринку електроенергії в Україні тільки після створення конкурентних умов для всіх учасників ринку

Європейський Союз підтримує запуск вільного ринку електроенергії в Україні тільки після створення конкурентних умов для всіх учасників ринку.

Про це сказав генеральний директор директорату Європейської комісії з питань сусідства і переговорів із розширення ЄС **Крістіан Даніельссон** на спільному з директором департаменту Європи та Центральної Азії Європейської служби зовнішніх дій **Томасом Майер-Хартінгом** брифінгу за підсумками зустрічей із владою.

"Ми будемо підтримувати запуск такого ринку в Україні, коли буде забезпечено всі необхідні умови для створення конкурентного ринку електричної енергії", - сказав він.

Також, з його слів, на зустрічах йшлося про продовження реформ, у тому числі у сфері боротьби з корупцією та формуванні судоустрою.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

ЕлектроВести, 26.04.2019

«Енергоатом» готується запуснути в Україні виробництво поглинаючих стрижнів ядерного реактора

Відокремлений підрозділ «Атоменергомаш», який входить в структуру ДП «НАЕК «Енергоатом», уклав договір з Науково-технічним комплексом «Ядерний паливний цикл» Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» на розробку поглинаючих стрижнів (ПС СУЗ), які використовуються в ядерному реакторі для поглинання потоку нейтронів та регулювання швидкості проходження ланцюгової реакції. Відповідне повідомлення про укладання договору «Атоменергомашу» опубліковане в системі публічних закупівель Prozorro.

Відповідно до договору, ХФТІ має розробити поглинаючі стрижні для реакторів типу ВВЕР-1000, роботи мають бути виконані до 31 грудня 2019р. Вартість робіт становить 2,65 млн грн.

Згідно супроводжуючої документації, ХФТІ з 2000 р. співпрацює з американським виробником ядерного палива, компанією Westinghouse, вже протягом 10 років українські вчені виконують науково-технічний супровід проектування та впровадження палива Westinghouse на Южно-Українській та Запорізькій АЕС.

На сьогодні регулюючі стрижні для всіх реакторів українських АЕС постачаються російською компанією «ТВЕЛ», проте у зв'язку з диверсифікацією палива постало питання про самостійне виготовлення важливого елемента реактора.

Розробка поглинаючих стрижнів українськими фізиками ведеться з 2001 р., вже було розроблено спрощений варіант таких стрижнів для їх завантаження у

відпрацьовані тепловиділяючі збірки, які зберігаються на базі пристанційного сховища Запорізької АЕС.

В Україні вже було виготовлено 578 таких стрижнів, які вже більше 10 років експлуатуються на ЗАЕС. В 2016-2018 рр. вперше в нашій країні були розроблені конструкції та технологічні процеси виготовлення регулюючих стрижнів, які планується виробляти з титанату та гафнату диспрозію. На сьогодні вже виготовлені експериментальні зразки для проведення випробувань. Науковий центр ХФТІ має всю технологічну базу і фахівців для виконання завдання «Енергоатому».

БизнесЦензор, EIR Center, Українська енергетика, 26.04.2019

Кабмін назначил нового руководителя Чернобыльской АЭС

Кабинет министров согласовал назначение исполняющим обязанности генерального директора государственного специализированного предприятия (ГСП) "Чернобыльская АЭС" **Сергея Калашника**.

Ранее Сергей Калашник работал на должности заместителя руководителя проекта совместного предприятия "Новарка" (входит в состав компаний Vinci Construction и Bouygues Travaux Publics), выполнившего проектирование, строительство и ввод в эксплуатацию нового безопасного конфайнмента (НБК) над четвертым реактором Чернобыльской АЭС. До этого он работал первым замглавы правления "Сумское НПО им.Фрунзе" и замдиректора по координации и развитию Марганецкого ГОКа.

РАЕС, 02.05.2019

Басейнова рада річки Прип'ять підтримала намір РАЕС щодо будівництва гідропоруди

Заступник головного інженера Рівненської АЕС **Федір Кислицин** взяв участь у роботі басейнової ради річки Прип'ять, засідання якої відбулося в м. Новоград-Волинський (Житомирська обл.) та мало на меті вирішення водно-екологічних проблем річки.

Басейнову раду річки Прип'ять, яка є консультативно-дорадчим органом у межах суббасейну Прип'яті, створено Держводагентством у жовтні 2018 року у м. Новоград-Волинський. До її складу увійшли представники водокористувачів, органів виконавчої влади, громадських організацій, що здійснюють свою діяльність в межах річкового басейну Прип'яті, зокрема, представники Житомищини, Рівненщини, Волині, Київщини, Львівщини, Тернопільщини та Хмельниччини. Річка Стир – найбільша права притока річки Прип'ять (басейн Дніпра) загальною довжиною 483 км. Площа водозбору – 13130 км кв. Річка протікає в межах Львівської, Волинської та Рівненської областей і Білорусі.

Участь у заході взяли науковці та експерти, представники органів влади і місцевого самоврядування Новоград-Волинського, підприємств та організацій – водокористувачів, фахівці водогосподарсько-екологічного напрямку, громадських організацій із семи областей України, засобів масової інформації та ін.

За словами заступника головного інженера РАЕС із загальностанційних об'єктів Федора Кислицина, будівництво гідропоруди не лише не призведе до створення водосховища та затоплення територій, так як підпір можливий лише у маловодний період, а й покращить санітарні умови річки Стир та позитивно вплине на гідродинамічний стан ґрунтових вод в районі існуючих водозаборів,

розташованих в певній близькості від промайданчика РАЕС. Для розміщення об'єктів будівництва на земельних ділянках, власником яких не є ВП «Рівненська АЕС», буде проведено процедуру відведення земель в постійне користування, а для будівництва тимчасових об'єктів (канал для пропуску будівельних витрат, який влаштовується на лівому березі річки Стир) планується процедура відведення земель у тимчасове користування.

Члени басейнової ради підтримали намір РАЕС та зафіксували це рішення у протоколі, який невдовзі буде направлено до Волинської обласної державної адміністрації для ухвалення наміру РАЕС та продовження діяльності підприємства у цьому напрямку.

Урядовий портал, 06.05.2019

Інформація до розділу "Екологічна діяльність" в "Інформаційних матеріалах про роботу ДП "НАЕК "Енергоатом" щодо нерадіаційних факторів впливу АЕС на довкілля за I квартал 2019 рік (документ)

[Інформація до розділу «Екологічна діяльність» в «Інформаційних матеріалах про роботу ДП «НАЕК «Енергоатом» щодо нерадіаційних факторів впливу АЕС на довкілля за I квартал 2019 рік](#)

Державна інспекція ядерного регулювання України, УНН, 14.05.2019

Парламент ухвалив законопроект Держатомрегулювання щодо посилення захисту людини від іонізуючого випромінювання

На засіданні Верховної Ради України в повторному першому читанні було прийнято законопроект № 5550-д «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії». Законопроект передбачає приведення законодавства України у відповідність до європейського та до міжнародних стандартів безпеки, що діють у сфері використання ядерної енергії. Документом встановлюються вимоги до професійного та медичного опромінення, забезпечується регулювання безпеки поводження з урановими рудами та радіаційний захист населення в ситуації існуючого іонізуючого опромінення.

Законопроект у повній мірі реалізує один із основних принципів державної політики – пріоритет захисту людини та навколишнього середовища від впливу іонізуючого випромінювання та відповідає сучасній системі радіаційного захисту країн ЄС. Зокрема, передбачається зниження рівнів опромінення населення радоном та продуктами його розпаду, мінімізації довгострокових ризиків від поширення радону в житлових і нежитлових будівлях та на робочих місцях. Документ також, направлений на посилення радіаційного захисту населення при медичному опроміненні та підвищення якості діагностики і лікування онкологічних захворювань за рахунок припинення ввезення і виробництва в Україні неякісного медичного радіологічного обладнання.

Необхідно зазначити, що Україна першою серед країн бывшего СРСР створила[1] незалежний професійний державний орган регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Прийняття цього законопроекту дозволить зберегти незалежність Держатомрегулювання, що забезпечить дотримання міжнародних режимів ядерної та радіаційної безпеки на території України.

[1] 03 лютого 1992 року у відповідності до пункту 1 постанови Кабінету

Міністрів України № 52 «Про створення Державного комітету України з ядерної та радіаційної безпеки» Державний комітет УРСР по нагляду за безпечним веденням робіт в атомній енергетиці був перетворений у Державний комітет України з ядерної та радіаційної безпеки (Держатомнагляд України).

ЗАЕС, 14.05.2019

Фахівці Запорізької АЕС взяли участь у IV Міжнародній конференції INUDECО-2019

Інженер з метрології служби головного метрологу **Віталій Левченко** та інженер-технолог цеху дезактивації **Олеся Дрозд** представили Запорізьку АЕС на міжнародній науково-практичній конференції, яка відбувалась на майданчику Чорнобильської АЕС. Мета заходу – підвищити рівень ефективності науково-практичних досліджень щодо зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища, налагодити співпрацю та обмін досвідом між різними інституціями з даної проблематики.

Учасниками події стали понад 150 науковців та практиків з Данії, Іспанії, Норвегії, Сполучених Штатів Америки, України, Франції, Японії. Вони взяли участь у дискусіях з наступних тем: «Чорнобильська АЕС та Об'єкт «Укриття», «Атомна енергетика та нова генерація», «Від катастрофи до нового життя».

В рамках секції «Атомна енергетика та нова генерація (ремонтно-технічне обслуговування АЕС, зняття з експлуатації атомних електростанцій, інформаційні технології на об'єктах критичної інфраструктури)» Олеся Дрозд презентувала доповідь на тему «Лазерна дезактивація металевих радіоактивних відходів»...

В доповіді Віталія Левченка «Застосування цифрових вимірювальних перетворювачів для контролю температури на етапі припинення експлуатації енергоблоків АЕС» був представлений спосіб підбору датчиків для вимірювання температури. Запропонований метод можна поширити не тільки на датчики температури, але і на будь-які інші вимірювальні прилади.

Учасники відвідали також об'єкти, виробничі приміщення Чорнобильської АЕС та особисто ознайомилися із ходом робіт зі зняття енергоблоків ЧАЕС з експлуатації.

УкрЯТ, 16.05.2019

УкрЯТ стало членом Європейського ядерного товариства

Українське ядерне товариство стало повноправним членом Європейського ядерного товариства (ЄЯТ). Рішення про це було одногосно прийняте під час електронного голосування Генеральної Асамблеї ЄЯТ, яке завершилося 10 травня. За результатом обговорення, Українському ядерному товариству було надано 10 місць в Генеральній Асамблеї ЄЯТ – найвищому органі управління Європейського ядерного товариства. Рішення про вступ до Європейського ядерного товариства та налагодження співробітництва з ядерними товариствами європейських країн було прийнято Правлінням УкрЯТ у березні 2019 року.

Європейське ядерне товариство об'єднує фахівців та у сфері ядерної науки, досліджень та промисловості. Серед членів ЄЯТ понад 23 національних ядерних товариства та 60 корпоративних членів, які об'єднують вчених, інженерів та фахівців з атомної енергетики та промисловості, в т.ч. провідні європейські підприємства ядерної галузі, серед яких Westinghouse, Urenco, Orano, EDF, Nukem та ін.

13 травня 2019 року Українське ядерне товариство та понад 40 національних, регіональних та міжнародних наукових товариств стали підписантами спільної декларації, яка закликає до посилення політичної підтримки у сфері ядерних досліджень і розробок. Спільним рішенням ядерні товариства світу заявили, що особлива увага має бути приділена інноваційному застосуванню передових ядерних технологій, які можуть зробити можливим енергетичний мікс на основі чистої енергії майбутнього.

Перспектива, 17.05.2019

Моніторинг будівель за міжнародними стандартами

Завершився міжнародний контракт під егідою ЄС, метою якого було створення системи моніторингу технічного стану будівель та споруд атомних електростанцій на основі сучасних методів і технологій. Його реалізація стала можливою завдяки ініціативі Єврокомісії в рамках програми підвищення безпеки ядерних установок. Виконавцем була обрана іспанська проектна організація «Empresarios Agrupados» (Контрактор) із двома провідними французькими субпідрядниками: SITES (розробник систем моніторингу для Франції та інших держав) та EGIS (головна компанія Франції для здійснення перевірочних розрахунків), технічний нагляд здійснювався британськими, нідерландськими та американськими експертами. Робота за даним контрактом тривала три роки і фінансувалася Європейською комісією.

Стартував цей проект у 2015 році на Хмельницькій АЕС, яку було обрано пілотною серед вітчизняних атомних електростанцій.

Для реалізації проекту була створена робоча група від України, до якої увійшли представники атомних електростанцій, дирекції ДП «НАЕК «Енергоатом», ДІЯРУ, ДНТЦ ЯРБ. Очолив групу начальник відділу експлуатації будівель та споруд ХАЕС **Геннадій Ткачук** разом із заступником, провідним інженером ВЕБтаС Хмельницької АЕС **Альоною Шматько**.

В рамках проекту був виконаний порівняльний аналіз дійсного стану моніторингу будівель та споруд АЕС України на прикладі ХАЕС, зокрема на енергоблоці №1, з характеристиками міжнародних практик системи моніторингу будівельних конструкцій атомних електростанцій таких розвинених країн як США, Франція, Німеччина, Іспанія, Китай, ПАР, Росія. За взірць найкращої світової практики була взята система моніторингу EDF (Франція). Результатом цієї роботи стала розроблена збірка основних норм та вимог з моніторингу будівельних конструкцій АЕС, що відповідають найкращій світовій практиці.

Слід зазначити, що автором цієї існуючої автоматизованої системи моніторингу є, власне, Геннадій Ткачук. І що особливо приємно та надихає на подальші напрацювання та втілення прогресивних ідей, це відзначення високою оцінкою організаторами та виконавцями проекту діяльності підрозділу експлуатації будівель та споруд Хмельницької АЕС.

ЗАЕС, 17.05.2019

ЗАЕС: У «Київській політехніці» навчатимуть фізичному захисту АЕС

На «круглому столі», який відбувся за участю представників НТУУ «КПІ», ДП «НАЕК «Енергоатом», Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу (ЯЕтаАПК) Міненерговугілля і Запорізької АЕС **обговорили відкриття**

на кафедрі атомних електричних станцій і інженерної теплофізики «КШ» нової спеціалізації – «Фізичний захист, облік і контроль ядерних матеріалів».

Метою наради стало доведення та роз'яснення положень магістерської програми підготовки фахівців з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів, яка нещодавно стартувала у виші. Навчання здійснюється в рамках підготовки магістрів за спеціалізацією «Фізичний захист, облік і контроль ядерних матеріалів» за денною та заочною формами, терміном навчання в 1 рік 6 місяців.

За словами заступника генерального директора з фізичного захисту та режиму ВП ЗАЕС **Олександра Присмицького**, на станції є висока потреба в таких фахівцях. Він виразив сподівання, що серед нинішніх робітників з'являться бажаючі розширити знання з цієї спеціалізації.

Підготовка проводиться на кафедрі Атомних електричних станцій і інженерної теплофізики теплоенергетичного факультету, яка має ліцензію та акредитована на підготовку фахівців відповідного рівня. До навчального процесу залучені викладачі, які пройшли стажування в Техаському університеті США, Сандійській національній лабораторії США та взяли участь в навчальних курсах МАГАТЕ. Практична підготовка проводитиметься на базі Навчального центру з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів ім. Дж. Кузмича Інституту ядерних досліджень НАН України.

ДНТЦ ЯРБ, 20.05.2019

ДНТЦ ЯРБ та GRS підписали Робочу програму на поточний рік

Представники Товариства з безпеки установок і реакторів Німеччини (GRS) відвідали Україну. Вони взяли участь у низці зустрічей та нарад за спільними двосторонніми проектами із Державним науково-технічним центром з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ), обговорили актуальні питання двостороннього співробітництва та підписали Робочу програму співпраці між ДНТЦ ЯРБ та GRS на 2019 рік.

Серед кола завдань, якими у поточному році займатимуться партнери, зокрема, виконання розрахунків для реалізації стратегії управління важкими аваріями для активної зони реактора і басейну витримки відпрацьованого палива для реактора типу ВВЕР-1000 та ВВЕР-440; комплексний аналіз аварій на енергоблоках з реакторами ВВЕР; проведення розрахунків LOCA та SBO для енергоблока №1 Рівненської АЕС (ВВЕР-440) із використанням з'єднаних кодів ATHLET-COCOSYS.

Також сторони й надалі співпрацюватимуть у напрямку визначення характеристик радіоактивних матеріалів, зокрема GRS та ДНТЦ ЯРБ домовилися про розробку спільного документа GRS -ДНТЦ ЯРБ «Чутливість аналізу безпеки поводження з радіоактивними відходами з урахуванням невизначеності в них кількості радіонуклідів». Обговорили питання продовження підготовки спільної доповіді за результатами цієї роботи та її представлення на щорічному конкурсі молодих науковців ETSON Award, який відбудеться в рамках проведення Форуму EUROSAFE 2019 4-5 листопада 2019 року в м. Кельн (Німеччина).

До підписаної Робочої програми також увійшли питання безпечної експлуатації об'єкту «Укриття» всередині Нового безпечного конфайнмента зруйнованого 4-го енергоблока Чорнобильської АЕС; обмін досвідом щодо створення та використання Порталу знань; реагування та готовність до надзвичайних ситуацій тощо.

ExPro, 20.05.2019

«Енергоатом» за погодженням з ДІЯРУ планує у 2020р провести нові випробування маневрового режиму роботи АЕС

«Дослідна експлуатація режиму добового регулювання потужності на енергоблоці №2 ВП ХАЕС проводиться з суворим дотриманням вимог нормативної документації України. На першому етапі отримано позитивні результати. Другий етап дослідної експлуатації енергоблоку №2 ВП ХАЕС у режимі добового регулювання потужності передбачається у 2020 році за погодженням з Держатомрегулювання», - йдеться у повідомленні.

Після успішного проведення у 2015р першого етапу досліджень, компанія розробила перелік заходів для модернізації обладнання енергоблоку з метою вдосконалення його роботи у маневровому режимі.

За даними прес-служби, другий етап досліджень планувалося провести у другому кварталі 2017р, але цього не відбулося у зв'язку з відсутністю системних обмежень. У 2019р другий етап не був проведений оскільки існувала необхідність роботи блоку №2 ХАЕС на номінальній потужності. В результаті компанія розробила технічне рішення про перенесення досліджень на погоджену з регулятором дату.

В прес-центрі зазначили, що отримані результати будуть враховані для використання режиму добового регулювання в умовах нової моделі ринку електроенергії.

Перший етап досліджень на енергоблоці №2 ХАЕС із 21 циклом завантаження/розвантаження протягом доби (100% від номінальної потужності-75%-100%) було успішно виконано протягом квітня-травня 2015р. В ході досліджень не було зафіксовано порушень меж та умов безпечної експлуатації. Результати досліджень погоджено з ДІЯРУ. Компанія планує продовжити дослідження маневрового режиму роботи АЕС, враховуючи світовий досвід атомної енергетики Франції, Бельгії та Нідерландів.

Terminal, 21.05.2019

На Запорізьку АЕС надійшли дві партії ядерного палива від Westinghouse

«У 2019 році заплановано постачання шести партій ТВЗ-WR (чотири партії – для ВП ЗАЕС, дві – для ВП ЮУАЕС). Станом на 20 травня 2019 року виконано постачання двох партій ТВЗ-WR для ВП ЗАЕС», — ідеться у повідомленні ДП «НАЕК «Енергоатом».

На сьогодні паливо Westinghouse експлуатується у складі активних зон шести енергоблоків: №1, №3, №4, №5 Запорізької АЕС, а також №2 та №3 Южно-Української АЕС.

У 2015 році на енергоблоках АЕС створено оперативний штаб із впровадження модернізованого ядерного палива виробництва компанії Westinghouse.

6 травня 2019 року проведено технічну нараду між ДП «НАЕК «Енергоатом» та Westinghouse, на якій обговорювалися технічні та комерційні питання впровадження палива американської компанії на реакторах ВВЕР-440 РАЕС.

ЗАЕС, Енергоатом, 21.05.2019

Запорізька АЕС приймає міжнародну страхову інспекцію

На Запорізькій АЕС розпочала роботу група експертів з Великобританії, Чеської республіки, Китаю, Кореї, а також представники вітчизняного ядерного страхового пулу, які прибули для проведення міжнародної страхової інспекції.

Відповідно до Віденської конвенції 1963 року про компенсацію за ядерну шкоду, Україна, як держава повинна забезпечити, щоб її оператори ядерних установок мали фінансові гарантії, фінансове забезпечення на випадок, якщо буде завдано шкоди третім особам. У загальносвітовій практиці це забезпечується страхуванням.

Оскільки компенсація третім особам ядерної шкоди є виключно важливою, компанії в різних країнах об'єднуються в пули, щоб не допустити ситуації, коли під час банкрутства будь-якої компанії ядерну шкоду не буде відшкодовано.

«Існує практика, коли пули різних країн діляться своїми ризиками. Зараз існує 26 національних ядерних страхових пулів і ризики України перестраховуються у 18. І навпаки, нам передають ризики 19 країн світу. І звичайно наші партнери беруть участь в передстрахових експертизах, в тому, що ми називаємо страховою інспекцією атомної станції», - розповів генеральний директор Українського пулу **Олександр Бабенко**.

Запорізька АЕС - найбільший енергетичний об'єкт в Україні та Європі з встановленою потужністю 6000 МВт. Перший енергоблок був введений в експлуатацію в 1984 році, другий - в 1985 р., третій - в 1986 р., четвертий - в 1987 р., п'ятий - в 1989 р., шостий - у 1995 році.

ДІЯРУ, 22.05.2019

22 травня в приміщенні Держатомрегулювання проводиться засідання Робочої групи Safeguards Implementation Review Group (SIRG)

22 травня поточного року в приміщенні Держатомрегулювання проводиться засідання Робочої групи Safeguards Implementation Review Group (SIRG) щодо застосування гарантій МАГАТЕ в Україні. В засіданні приймають участь представники Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) – **Харольдо Баррозо Джуніор** (Haroldo Barroso Junior) - керівник Відділу операцій «С» Департаменту гарантій МАГАТЕ, **Хосе Арауджо** (Jose Araujo) - керівник секції Відділу операцій «С» Департаменту гарантій МАГАТЕ, **Сігітас Курзеліс** (Sigitas Kurselis) - старший інспектор Відділу операцій «С» Департаменту гарантій МАГАТЕ **Флоріан Хасі** (Florian Hasi) – інспектор Відділу операцій «С» Департаменту гарантій МАГАТЕ та представники Держатомрегулювання, МЗС, Міненерговугілля, ДАЗВ, ДП НАЕК «Енергоатом», ЧАЕС, Держекспортконтролю.

На засіданні SIRG відбувається обговорення поточних питань застосування гарантій МАГАТЕ в Україні та заходи необхідні для підвищення ефективності впровадження гарантій.

Galinfo, 22.05.2019

У Брюсселі представили прогрес України у сфері поводження з РАВ

Як повідомила прес-служба ДАЗВ, під час засідання Комітету країн-членів ЄС для Програми Інструменту співробітництва з ядерної безпеки (ІСЯБ) Голова ДАЗВ **Віталій Петрук** представив поточний стан системи поводження з радіоактивними

відходами (РАВ) в Україні та перспективи реалізації проектів Програми ІСЯБ.

Він також ознайомив учасників заходу із проектами міжнародної технічної допомоги (МТД) з ядерної безпеки, що реалізуються у зоні відчуження за фінансової підтримки Європейської комісії в рамках Програми ІСЯБ, та досягненнями у сфері удосконалення українського законодавства у цій сфері.

Зокрема, серед важливих результатів України він відзначив відновлення функціонування Державного фонду поводження з РАВ, з якого фінансуватиметься робота системи поводження з РАВ, а також прогрес у створенні Стратегічної Дорожньої Карти спільно з JSO.

Серед пріоритетних завдань на 2019 рік, які реалізуються за підтримки міжнародної спільноти, - прийняття нової класифікації РАВ, завершення будівництва сухого сховища для відпрацьованого палива № 2 (СВЯП-2), введення нового безпечного конфайнменту та заводу з переробки рідких РАВ в експлуатацію, продовження роботи зі створення геологічного сховища.

ХАЕС, Енергоатом, 23.05.2019

Питання добудови третього та четвертого енергоблоків Хмельницької АЕС розглядають депутати місцевих рад

Триває процес підготовки до будівництва нових енергоблоків на Хмельницькій АЕС в так званій законодавчій площині. Наразі фахівці Хмельницької АЕС продовжують надавати інформацію щодо оновленого проекту третього та четвертого мільйонників Хмельницької АЕС на сесіях районних рад території розташування атомної станції.

Питання введення в експлуатацію третього та четвертого мільйонників ХАЕС – не нове, з періоду їх консервації минуло майже 30 років.

Рішення про початок будівництва було закріплено Законом України «Про розміщення, проектування та будівництво енергоблоків №3, 4 Хмельницької АЕС», який був прийнятий у вересні 2012 року, проте в силу подальших подій в Україні, пов'язаних із збройним конфліктом на Донбасі, втратив свою чинність через три роки. Причиною стала денонсована угода між Україною та Росією, яка стосувалася співробітництва у будівництві третього та четвертого енергоблоків Хмельницької АЕС в плані використання російської реакторної установки.

Наступним кроком у зрушенні питання стало коригування та доопрацювання техніко-економічного обґрунтування вищезгаданого будівництва в частині зміни постачальника реакторної установки. Київський інститут «Енергопроект» вніс зміни, які визначили чеську компанію «Шкода» як майбутнього постачальника реакторної установки для ВВЕР-1000. У липні 2017 року на державному рівні було схвалено нову редакцію ТЕО, а 2019 рік став початком діалогу представників енергокомпанії із громадськістю зони спостереження. Саме питання погодження розміщення нової ядерної установки виноситься на сесії місцевих рад населених пунктів, які розташовані в зоні спостереження Хмельницької АЕС...

До відома представників громади була доведена інформація щодо оновленого проекту третього та четвертого мільйонників Хмельницької АЕС, вказано на низку переваг будівництва в рамках існуючих конструкцій.

У разі прийняття Верховною Радою законопроекту про розміщення, проектування та будівництво блоків №3 та №4 ХАЕС до 10% від вартості будівництва буде спрямовано на соціальну інфраструктуру регіону розташування

Хмельницької атомної електростанції.

Державна інспекція ядерного регулювання України, 27.05.2019

**Голова Держатомрегулювання взяв участь
у презентації результатів проекту VECTOR II**

27 травня 2019 року Голова Державної інспекції ядерного регулювання України **Григорій Плачков** взяв участь у презентації результатів проекту VECTOR II щодо поставки контейнерів для транспортування та зберігання відпрацьованих ДІВ.

Реалізація проекту здійснювалась за підтримки Уряду Сполучених Штатів Америки, який є багаторічним та надійним двостороннім партнером України та підтримує національний розвиток сфери ядерної та радіаційної безпеки.

Atomic-Energy.Ru, 28.05.2019

Япония хочет созвать конференцию по вопросу захоронения ядерных отходов

Правительство Японии намерено этой осенью организовать международную конференцию по вопросам захоронения ядерных отходов и привлечь к ее участию ряд стран, входящих в Группу двадцати (G20). Об этом сообщила в субботу газета Mainichi.

Целью планируемой встречи станет выработка общей стратегии для международного сотрудничества в этой области, а также обсуждение строительства хранилищ для постоянного захоронения высокорadioактивных отходов, накапливаемых в процессе работы АЭС. В настоящее время строительством такого сооружения занимается Финляндия, а Швеция находится на этапе инспекций в предполагаемом месте проведения строительных работ.

Япония также планирует построить на своей территории хранилище ядерных отходов на глубине не менее 300 м, однако рассмотрение этого вопроса, как ожидается, займет длительное время. После нахождения в бассейнах для охлаждения в течение 30-50 лет отработавшее ядерное топливо предполагается смешивать со стеклом и только затем осуществлять его захоронение.

Как отмечает Mainichi, детали конференции предполагается согласовать в ходе предстоящей в середине июня министерской встречи "двадцатки", посвященной проблемам энергетики и окружающей среды.

БизнесЦензор, Fin.Org.Ua, 28.05.2019

**«Энергоатом» нашел замену российским запчастям
для ремонта дизель-генераторов**

ГП "НАЭК "Энергоатом" 22 мая заключило соглашение с ОДО "Бориславский завод "Рема" на изготовление опытной партии запасных частей для ремонта двигателя 78Г дизель-генератора АСД-5600 за 23,15 млн грн, об этом сообщают Наші гроші со ссылкой на данные в системе "Прозорро".

Согласно условиям договора, в этом году изготовят опытную партию из 33 видов запчастей по ТУ У 28.1-37147787-069: 2017 и чертежам, разработанным ОП "КБ "Атомприлад", к двигателю 78Г дизель-генератора АСД-5600 производства завода "Русский дизель". Эти дизели со времен СССР используются на большинстве АЭС Украины как резервная электростанция на случай внезапного обесточивания АЭС.

Цены за единицу отдельных наименований запчастей в договоре не указаны. Гарантийный срок их эксплуатации составляет год при гарантийной наработке 8 тыс. часов.

Как отмечает издание, после Революции достоинства руководство "Энергоатома" попыталось наладить выпуск необходимых запчастей в Украине. Однако СБУ возбудило уголовное дело против представителей "Энергоатома" и компаний, причастных к разработке. Также представители спецслужбы настаивали на закупках именно российских запчастей.

Поэтому госкомпания продолжила покупать через фирмы Raido Trading (Латвия) и Nordetanolis (Литва) запчасти, которые поставлялись из самой России или через Adriadiesel dd (Хорватия) по ценам, завышенным в несколько раз.

Нынешнюю закупку провели по переговорной процедуре из-за отсутствия конкуренции. В прошлом году "Энергоатом" дважды пытался провести открытые торги на изготовление этих запчастей ожидаемой стоимостью 23,15 млн грн. Однако их пришлось отменить из-за нехватки участников после того, как к аукционам был допущен только завод "Рема".

"Бориславский завод "Рема" принадлежит **Наталии Лось, Ярославу Пижю, Юрию Флюнту и Андрею, Василию и Анне Нимасам.** Юрий Романович Флюнт 1975 года рождения в 2006-2007 годах был помощником экс-нардепа от Партии регионов **Алексея Радзиевского.** Начальник ВРТП "Укргазэнергосервис" ПАО "Укртрансгаз" **Роман Орестович Флюнт** 1954 года рождения может быть отцом Юрия Романовича Флонта.

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

«ДЕНЬ», 26.04.2019

Неудобная правда о Чернобыле

или То, что произошло в ночь с 25 на 26 апреля 1986-го, не могло не произойти
Сергей Зятев

Украинские ученые, в том числе и **Борис Патон**, были против строительства Чернобыльской АЭС. Свою позицию они аргументировали не только ее чрезмерной близостью к многомиллионному Киеву, но и научно-техническими факторами.

Сотрудники КГБ тоже докладывали высшему партийному руководству Украины о грубых нарушениях, допущенных во время ее строительства, способных, по их мнению, привести в будущем к непредсказуемым последствиям. Но ни тех, ни других «не слышали».

З повним текстом статті можна ознайомитись за посиланням:

<https://day.kyiv.ua/ru/article/tema-dnya-den-ukrainy/neudobnaya-pravda-o-chernobyle>

Українське радіо, 26.04.2019

Термін експлуатації саркофагу над 4-м енергоблоком АЕС завершився — Наталя Прудка

Терміни експлуатації українських атомних енергоблоків — не вічні в Україні є потреба будувати нові.

"Термін експлуатації завершується, а щось нове не приходить. Єдиний проект, який перебуває на стадії завершення — будівництво Централізованого сховища

відпрацьованого ядерного палива для трьох українських АЕС", — говорить **Наталя Прудка**.

Вона пояснює, що сховище потрібне, щоб не вивозити відпрацьоване ядерне паливо до Росії на переробку.

"Умов для прийому відпрацьованого палива в Україні немає, і тому ми платимо Росії великі кошти — ця інформація приховується від преси і суспільства. Це близько 160 млн доларів на рік. а дехто говорить навіть про 200 мільйонів. ЦСВЯП будується для того щоб не вивозити відходи в РФ. Фактично вже готуються до того, що з 2020 року з трьох АЕС можна буде поставляти сюди відходи і всього 20 млн доларів на рік. Тобто економія — близько 140 мільйонів доларів США", — аргументує експертка.

Також вона наголошує на необхідності налагодити виробництво критичних елементів атомної енергетики. Оскільки виробництво власного ядерного палива повного замкнутого циклу практично неможливе в одному місці, то робити якісь елементи цієї системи і обробляти сировину до певного етапу можна було б в Україні.

Розповіла пані Наталя і про саркофаг над енергоблоком, який вибухнув 26 квітня 1986 року. За її словами, термін його експлуатації — 30 років — уже скінчився.

"Там з'являються тріщини, які несуть небезпеку розповсюдження радіації. Там заховано біля 200 тонн ядерного палива, це смертельні дози радіації, там не можна навіть секунду знаходитись.

Його накрили іншим саркофагом, розрахованим на 100 років. Основна проблема — як дістати це паливо у таких смертельних дозах. І поки що це питання не вирішується", — констатує експертка.

РІЗНЕ

ЛІГА.Бизнес, 03.05.2019

Франція отложила отказ от атомных мощностей на 10 лет

Франция откладывает запланированное сокращение доли ядерной энергетики в структуре генерации электроэнергии до 50% с 2025 до 2035 года. Соответствующий законопроект был представлен Совету министров 30 апреля.

Сейчас атомная генерация обеспечивает около 75% электроэнергии Франции.

Новый законопроект об энергетике и климате направлен на то, чтобы закрепить в законе цель сделать Францию углероднонейтральной к 2050 году. И Франция первая страна в Европе, которая вводит эту цель на законодательном уровне. Ранее во Франции реализовывали План по энергетическому переходу к "зеленому" росту, который был принят в августе 2015 года.

Предполагается, что для декарбонизации энергопортфеля, потребление энергии, генерируемой из ископаемого топлива, должно сократиться как минимум на 40% в 2030 году (вместо 30%, предусмотренных в 2015 году). Генерация электроэнергии из угля прекратится к концу 2022 года - законопроект предусматривает легальную схему отключения угольных энергоблоков от сети. При этом в документе отмечается, что достичь целей декарбонизации будет реальнее, если время, отведенное на сокращение доли АЭС до 50%, продолжит с 2025 до

2035 года.

Разработчики законопроекта объясняют, что эти дополнительные 10 лет помогут избежать строительства новых газовых энергомоощностей, которые "повысят выбросы парниковых газов".

Корреспондент, 04.05.2019

США выдвинули Ирану "ядерный ультиматум"

Соединенные Штаты Америки пригрозили Ирану новыми санкциями за невыполнение ряда требований.

США выдвинули Ирану ряд требований, за невыполнение которых Вашингтон пригрозил ввести новые санкции, сообщает Госдепартамент в пятницу, 3 мая.

Так, власти США заявили о готовности применить санкции в случае расширения АЭС в Бушере и вывоза обогащенного урана из Ирана в обмен на урановую руду.

В Вашингтоне также потребовали от Тегерана отчитаться перед Международным агентством по атомной энергии (МАГАТЭ) о "прошлой военной атомной программе".

Напомним, президент США Дональд Трамп объявил в мае прошлого года о решении выйти из Совместного всеобъемлющего плана действий по урегулированию иранской ядерной проблемы и возобновлению действия односторонних санкций в отношении Ирана. 5 ноября 2018 года вступили в силу новые санкции США в отношении Ирана.

А в конце марта США расширили санкционный список против Ирана, внося в него девять физических лиц и 14 организаций, которые подозреваются в причастности к террористической деятельности и иранской ядерной программе.

Укрінформ, 07.05.2019

Словацчина перенесла запуск новых реакторів АЕС через тиск Австрії

Словацчина відклала заплановане введення в експлуатацію 3-го та 4-го блоків АЕС "Моховце" через заперечення щодо проекту з боку Австрії, повідомляє австрійська газета Der Standard.

"Словацчина відкладає введення в експлуатацію 3-го та 4-го блоків АЕС "Моховце", які були піддані критиці з боку Австрії. Як уточнив генеральний директор компанії-оператора Slovenske Elektrarne **Браніслав Страчек**, введення в експлуатацію блока №3, що планувалося на червень, відкладено щонайменше до листопада 2019 року, або навіть і до березня 2020-го", - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що причиною цього став очікуваний протест з боку Австрії проти ліцензії на експлуатацію, яку ближчим часом мав надати словацький орган з ядерного регулювання.

Федеральний канцлер Австрії **Себастьян Курц** вже привітав рішення відкласти запуск нових реакторів розташованої в сусідній країні АЕС.

За словами Курца, йдеться про безпеку австрійців, і тому Відень вимагає повної прозорості в цьому проекті та допуску міжнародних інспекторів.

УНІАН, 13.05.2019

Forbes: Аварія на Чорнобильській АЕС змінила ядерну енергетику назавжди

Ядерна енергія могла б бути корисною для світу в часи боротьби з

екологічними змінами, але використовувати її заважає страх після Чорнобиля.

Коли всередині 50-х років ядерна енергія була вперше поставлена на комерційні рейки, багато хто вважав її ідеальним рішенням для задоволення потреб в електриці дедалі більшого населення планети. Завдяки одному фунту урану-235 можна виробити у два-три мільйони разів більше електроенергії, ніж за допомогою одного фунта вугілля чи нафти. І при цьому майже нічого не викидати в атмосферу в процесі нормальних операцій.

Але потім, як пише інженер-хімік **Роберт Ріпер**, кілька аварій у 70-х і 80-х роках завдали серйозний удар по ентузіазму щодо ядерної енергетики.

В США почали транслювати телесеріал про катастрофу на Чорнобильській електростанції, яка сталася в 1986 році. Нічого подібного ніколи не відбувалося у цілій сфері ядерної енергетики. І багато фахівців на той час стверджували б, що аварія таких масштабів просто неможлива.

«Будучи інженером в енергетичній сфері, я завжди приділяв велику вагу безпеці на етапі розробки, побудови й управління станцією. Тому я провів багато часу оцінюючи, що пішло не так під час катастроф на зразок Чорнобиля, витoku нафти у Мексиканській затоці у 2010 році чи ядерної аварії на станції Фукусіма в Японії. Кожного разу неминуче в кожному випадку ми знаходимо конструкторські помилки й загрозливі знаки, які повинні були здаватися очевидними», - пише автор.

Наразі не можна сказати, наскільки глибоко у події зануриться серіал про Чорнобиль. Однак, автор стверджує, що катастрофа в АЕС сталася через випробування систем безпеки, які потрібно було зупинити при перших же ознаках того, що щось працює не так, як слід. Серіал поки що показав, що в момент, коли аварія сталася, багато хто відмовлявся повірити у те, що вибух реактора взагалі можливий.

З інженерної точки зору, дуже важливо визнати як ризики, так і їхні можливі наслідки. **У випадку катастроф в Чорнобилі й Фукусімі, ризики не були визнані, а наслідки – належним чином оцінені.**

На думку автора, ядерна енергетика ще може зіграти важливу роль як надійне джерело без вуглецевих викидів. Вона може доповнити сонячні й вітрові електростанції нового покоління. Однак, потрібно вирішити дві ключові проблеми: забезпечення суспільної безпеки й адекватна утилізація ядерних відходів.

Ядерні електростанції потрібно розробляти досить міцними на випадок аварії, а краще взагалі безвідмовними. Це означає, що у разі виникнення неполадок, реактор повинен автоматично переходити у гіпотетичний безпечний режим. Для ілюстрації автор наводить суть електричного запобіжника. Якщо через нього намагається пройти більша кількість струму, ніж належить, він плавиться і зупиняє роботу системи. Ні в Чорнобилі, ні в Фукусімі не було ніяких запобіжних систем. АЕС майбутнього повинні бути збудовані так, щоб у суспільства не виникало сумнівів у їхній безпечності.

УНН, 14.05.2019

У Польщі збираються побудувати атомну електростанцію

Польський міністр енергетики **Кшиштоф Тхужевський** повідомив про підготовку до будівництва атомної електростанції на Помор'ї в Польщі.

"Інвестиційний цикл атомної електростанції триває близько 10 років, але перед цим кілька років йдуть підготовчі роботи. Ми в Польщі вже багато речей

зробили. Створено акціонерне товариство PGE EJ 1, яке займається підготовкою, вже визначені місця в регіоні Помор'я, місцева громадськість у цих місцях вже практично підготовлена до такого будівництва. Її представники ознайомилися з роботою атомних електростанцій в інших місцях, і в результаті ми отримали згоду громадськості на будівництво", - зазначив польський міністр.

Тхужевський підкреслив, що будівництво атомної електростанції коштує дорожче, ніж звичайної. Поряд з цим вона вимагає менше палива і обходиться дешевше в експлуатації, ніж, наприклад, вугільна електростанція.

Польський уряд планує завершити будівництво атомної електростанції до 2033 року.

Урядовий портал, 21.05.2019

Науковці надали пропозиції щодо посилення ролі науки та участі наукових інституцій у формуванні політики в енергетичній сфері

Напрацювання галузевих наукових інститутів мають стати основою інноваційного розвитку енергетичної галузі. Без виважених технічних рішень, експертних висновків, нових технологій не може успішно розвиватися енергетика. При цьому вітчизняні науковці обізнані із законодавством, можливостями економіки, геологічними умовами, що дає переваги для розроблення більш прийнятних пропозицій та ефективних технічних рішень. Про це йшлося на нараді під головуванням заступника Міністра **Михайла Близнюка**, що проведена в Міненерговугілля 21 травня.

У вступній промові Михайло Близнюк підкреслив важливість прогнозування та фахових експертних висновків в умовах впровадження ринків.

«Інноваційний розвиток енергетики передбачено в Енергетичній стратегії України до 2035 року», - підкреслив заступник Міністра. Водночас зауважив про необхідність врегулювання низки питань, пов'язаних із виконанням зобов'язань перед європейським співтовариством, впровадженням відновлюваних джерел енергії, виконанням планів щодо збільшення видобутку газу, реформування вугільної галузі тощо.

Михайло Близнюк зазначив, що висновки та пропозиції щодо розвитку різних кластерів економіки будуть передані Уряду для розгляду та прийняття рішень.

Під час зустрічі йшлося про перехід на нові технології розроблення родовищ, при цьому наголошено про потребу незалежної наукової експертизи проектних рішень, які є основою технічної документації для проведення тендерів, та врахування особливостей регіональних умов з метою запобігання негативному впливу на довкілля. Також порушували питання наукового супроводу реалізації проектних рішень та відповідальності за якість проведеної експертизи.

Науковці підкреслили важливість напрацювань сценаріїв розвитку генеруючих потужностей та запропонували рішення щодо балансування потужності енергосистеми в умовах стрімкого розвитку відновлюваної енергетики. Звернули увагу на перспективи водневої енергетики, концепцію розвитку якої вже розроблено. Також порушили питання про потребу диспетчеризації з огляду на збільшення частки розподіленої генерації.

Одним із спільних завдань Міненерговугілля та наукових інститутів є створення надійної системи кібербезпеки.

Серед обговорених ініціатив – створення координаційного центру з питань

енергетики, який опікуватиметься серед іншого розвитком комунальної енергетики, промислової енергетики, систем передачі енергії, перспективами будівництва об'єктів ПЕК тощо.

У ході дискусії приділено увагу розвитку вугільної галузі та виконанню Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок.

«Розвиток галузевої науки має значний потенціал та має бути виведений на новий якісний рівень», - підсумував заступник Міністра.

У нараді взяли участь керівники наукових установ НАН України, фахівці Міненерговугілля та державних енергетичних компаній.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article;jsessionid=D94F4ECB69E02C63C17B365504630DF2.app1?art_id=245369541&cat_id=35109

atomic-energy.ru, 22.05.2019

NASA и Минэнерго США планируют использовать опыт космических атомных установок для гражданской энергетики

Министерство энергетики США (DoE) инициировало программу по анализу опыта американского космического агентства NASA по использованию ядерных космических установок, в том числе для применения результатов этих исследований в гражданской атомной энергетике.

Об этом стало известно из опубликованного 21 мая 2019 доклада Альянса ядерных инноваций (NIA - Nuclear Innovation Alliance). Как говорится в документе, некоторое правительство США время назад наняло венчурную компанию для реализации программы программы COTS, в рамках которой организован опрос среди компаний, работающих в сфере атомной энергетики, по поводу мнения представителей этих компаний об их приоритетах развития.

Помимо NASA и Минэнерго, в проекте участвуют также эксперты от Министерства обороны США и от космической компании **Илона Маска SpaceX**.

NIA в своём докладе также высказало рекомендации к органам власти, в частности, президенту США предложено издать указ о льготных условиях для государственно-частного партнёрства во внедрении передовых реакторных технологий, а Конгрессу рекомендовано принять законодательные меры по поддержке «безуглеродной» генерации.

SearchNews, 24.05.2019

Литва попросила МАГАТЭ запретить российско-белорусскую АЭС

МИД Литвы направил в МАГАТЭ письмо с просьбой повлиять на руководство Белоруссии, убедив его не запускать российско-белорусскую атомную электростанцию в Островце.

Письмо было направлено 24 мая на имя гендиректора международной организации **Юкию Аmano**. Авторами обращения выступили министры иностранных дел и энергетики страны **Линас Линкявичюс** и **Жигимантас Вайчюнас**.

Они просят международную организацию принудить руководство Белоруссии отложить запуск БелАЭС до тех пор, «пока не будут решены все вопросы безопасности». Причиной для своего беспокойства министры называют несоблюдение Минском «рекомендаций, содержащихся в выводах международных

экспертов МАГАТЭ, Конвенции Эспо (Конвенция об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте — прим. «Ленты.ру») и в ходе стресс-тестов ЕС».

В отчетах о стресс-тестах ЕС, которые были опубликованы летом 2018 года, говорилось о значительных недочетах в безопасности электростанции. В Эспо при этом заявили, что Минск нарушил три статьи конвенции, поскольку не обосновал выбор площадки для строительства АЭС. По мнению литовских министров, прецедент с БелАЭС «может определить будущее атомной энергетики». Они предлагают реализовать комплексный пакет мер, который применялся бы ко всем странам, начинающим программы мирного атома.

EUAXIS, 13.05.2019

Еженедельный обзор мировых СМИ об атомной отрасли 04-10.05.2019

СМИ Германии

Председатель Наблюдательного совета промышленного концерна Linde выступил против отказа от атомной энергетики

Председатель Наблюдательного совета промышленного концерна Linde Вольфганг Райтцле высказался критически в адрес «большой коалиции» во главе с Ангелой Меркель, которая, на его взгляд, своими неправильными политическими действиями ставит под угрозу благосостояние страны. По словам Райтцле, при принятии политических решений правительство не учитывает общеэкономические последствия для страны. В рамках защиты климата он потребовал скорректировать решение об отказе от атомной энергетики. По мнению Райтцле, атомная энергетика должна остаться составной частью энергетической политики Германии, поскольку только она обеспечивает поставки дешевой электроэнергии, обладает нулевыми выбросами CO₂ и способна поддерживать базовую нагрузку энергосистемы.

Райтцле подчеркивает, что поспешный отказ от атомной энергетики никак не повлиял на безопасность Германии, так как страна продолжает импортировать электроэнергию с АЭС других стран. В итоге Германия потратила миллиарды на переход на возобновляемые источники энергии, при этом показатели выбросов CO₂ ухудшились, а обеспечение надежного энергоснабжения в стране поставлено под угрозу.

Klamm.de, 06.05.2019

СМИ Японии

Правительство Японии потребовало у частных компаний отмены «дискриминации» в отношении продуктов из префектуры Фукусима

Агентство по восстановлению пострадавших регионов Японии, Министерство сельского хозяйства, лесных угодий и рыбного промысла Японии и Министерство экономики, торговли и промышленности Японии 26 апреля направили уведомления 227 оптовым, розничным, ресторанным и обрабатывающим компаниям страны с запросом не допускать какой-либо дискриминации в отношении сельскохозяйственных продуктов из префектуры Фукусима. В частности, в документе говорилось, что недопустимы отказ от использования подобных

продуктов или их закупка по демпинговым ценам. Это второе подобное уведомление. Первое было направлено компаниям в апреле 2018 года.

kahoku.co.jp, 04.05.2019

По данным Агентства по восстановлению пострадавших регионов Японии, в апреле 2019 года в условиях эвакуации проживало около 48 тыс. человек

Агентство по восстановлению пострадавших регионов сообщило, что согласно данным от 9 апреля в условиях эвакуации после аварии на АЭС «Фукусима-1» проживало 47 892 человека. Это на 2 672 человека меньше, чем в предыдущем месяце (по данным от 11 марта). Напомним, что непосредственно после землетрясения в условиях эвакуации проживало около 470 тыс. человек.

Количество проживающих в эвакуации граждан публикуется в конце каждого месяца на основе данных, собранных Агентством по реконструкции пострадавших регионов.

nikkei.com, 04.05.2019

JAEA разработало технологию сепарации америция из раствора, образующегося после переработки ОЯТ

Японское агентство по атомной энергии (JAEA) разработало эффективную технологию сепарации высокотоксичного радиоактивного вещества – америция – из раствора, который образуется после переработки отработавшего ядерного топлива.

Для сепарации используется дешевый экстрагент, который легко поддается утилизации путем сжигания.

nikkei.com, 04.05.2019

Підготовлено ГО «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України»

Віце-президент –
Голова Виконкому НТСЕУ,
Залужений енергетик України

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>
www.facebook.com/ntseu.net.ua